

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมไปถึงบทบาทและความสำคัญของพื้นที่ศึกษา เป็นการศึกษาในภาพรวมและรายละเอียดซึ่งมีความจำเป็นต่อการศึกษาโอกาสเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพและบทบาทหน้าที่ของแต่ละพื้นที่ โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องเหมาะสมกับการพัฒนาขององค์กรในระดับท้องถิ่นและการพัฒนาในระดับที่ใหญ่ขึ้นต่อไป

4.1 อำเภอพระสมุทรเจดีย์

4.1.1 สภาพทั่วไป

4.1.1.1 ลักษณะที่ตั้ง

อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 33 ลิปดา เหนือ เส้นแวงที่ 100 องศา 34 ลิปดา ตะวันออก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาตอนปลายและเหนืออ่าวไทย อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร(การคมนาคมทางบก) และ 6 กิโลเมตร(การคมนาคมทางน้ำ)

4.1.1.2 อาณาเขต

อำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีเนื้อที่ประมาณ 165 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 103,125 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพระประแดง และกรุงเทพมหานคร

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเมืองสมุทรปราการ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ กรุงเทพมหานครและสมุทรสาคร

4.1.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มเต็มไปด้วยลำคลอง ไม่มีภูเขา บริเวณที่ราบแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณตอนใต้ใกล้ทะเล และบริเวณที่ราบทางทิศเหนือ และทิศตะวันตกมีน้ำทะเลท่วมถึงและปกคลุมพื้นที่ส่วนมาก

4.1.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ เป็นสภาพอากาศแบบชายทะเล มรสุม อุณหภูมิไม่ร้อนจัด ในช่วงฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม-มิถุนายน มีความชื้นในอากาศสูง เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมทะเลของอ่าวไทยและลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-ตุลาคม ปริมาณฝนตกหนักในช่วงเดือนกันยายน -พฤศจิกายน ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน -กุมภาพันธ์

4.1.2 การปกครอง

อำเภอพระสมุทรเจดีย์แบ่งเขตการปกครองตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2475 ประกอบด้วย 5 ตำบล 42 หมู่บ้าน ดังนี้

- 1) ตำบลนาเกลือ มี 8 หมู่บ้าน
- 2) ตำบลแหลมฟ้าผ่า มี 13 หมู่บ้าน
- 3) ตำบลปากคลองบางปลากด มี 4 หมู่บ้าน
- 4) ตำบลในคลองบางปลากด มี 13 หมู่บ้าน
- 5) ตำบลบ้านคลองสวน มี 4 หมู่บ้าน

นอกจากนี้ยังประกอบด้วย เทศบาล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง ดังนี้

- 1) เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์
- 2) เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า
- 5) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคลองสวน
- 6) องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกลือ

4.1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรดิน - ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสมุทรปราการเป็นที่ราบลุ่ม อยู่ในเขตอิทธิพลของน้ำทะเลมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดินในเขตพื้นที่นี้จึงเกิดจากการทับถมของตะกอนในแม่น้ำ และการขึ้นลงของน้ำทะเล ซึ่งสามารถจำแนกที่ดินชายทะเลออกได้เป็น 4 ชุด ดังนี้คือ

1) ชุดดินท่าจั้น จะพบในเขตพื้นที่ราบเรียบ น้ำทะเลท่วมถึงในช่วงน้ำทะเลขึ้นสูง เป็นดินลึกเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินร่วน การระบายน้ำเลวมาก อุ้มน้ำได้ดี ดินมีความสมบูรณ์สูง ปฏิกริยาของดินเป็นกรดอ่อนหรือด่างอ่อน ไม่เหมาะสำหรับการปลูกพืช แต่ถ้าสามารถป้องกันน้ำทะเลไม่ให้ท่วมถึงและปรับปรุงที่ดินให้ดีขึ้นจะสามารถปลูกข้าวและมะพร้าวได้ โดยทั่วไปจะพบดินประเภทนี้ในบริเวณที่เป็นป่าชายเลน นาเกลือ นาุ้ง นาปลา ในเขตบางปู บางปูใหม่ อำเภอเมือง จะเห็นว่าใน

พื้นที่เขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์จะมีดินลักษณะดังกล่าวนี้อยู่ทั่วทั้งพื้นที่ โดยเฉพาะในส่วนของตำบลแหลมฟ้าผ่า

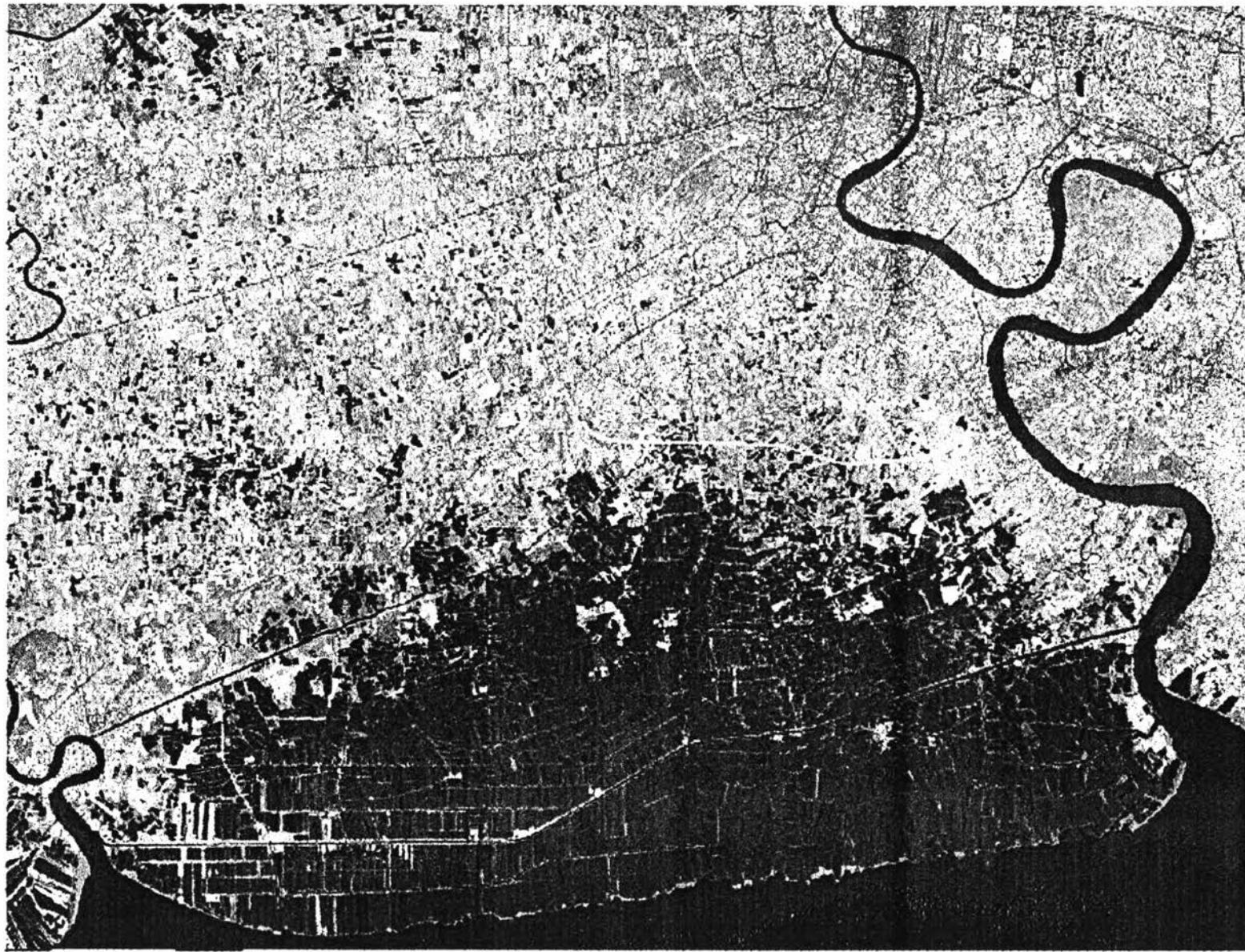
2) ชุดดินสมุทรสงคราม เป็นดินลึก เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีน้ำทะเลท่วมถึง การระบายน้ำได้เร็ว อุ้มน้ำได้ดี โดยทั่วไปมีการปรับปรุงเกี่ยวกับการระบายน้ำ เช่นการขุดร่องระบายน้ำ เป็นต้น ดินมีปฏิกิริยาเป็นกรดแก่ถึงเป็นด่างอ่อน ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง มีปริมาณเกลือในดินสูง มีความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกน้อย ยกเว้นพืชทนน้ำเค็ม เช่น มะพร้าว (โดยยกร่องปลูก) เขตที่พบดินชนิดนี้ได้แก่ พื้นที่ตำบลท้ายบ้านและเทศบาลเมืองสมุทรปราการ

3) ชุดดินท่าจีนปะปนกับชุดดินบางปะกง เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว มีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง ดินชั้นบนลึกไม่เกิน 30 เซนติเมตร มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวและดินเหนียวปนทรายแข็ง ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง(pH)อยู่ระหว่าง 7.5-8.5 ดินมีธาตุอาหารสูงแต่มีคุณภาพทางกายภาพไม่ดีนัก เนื่องจากเนื้อดินเหนียวจัด พบอยู่ในเขตตำบลคลองด่านและตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ

4) ชุดดินสมุทรปราการ เป็นดินตื้นประมาณ 20 เซนติเมตร เม็ดดินเป็นดินเหนียว หรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทาเข้ม-สีน้ำตาลปนเทา หรือสีเทาปนสีมะกอก มีจุดสีน้ำตาล-สีน้ำตาลแก่ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง(pH)อยู่ระหว่าง 6.1-6.5 ดินชั้นล่างลงไปมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง ดินชุดนี้มีธาตุอาหารตามธรรมชาติสูง มีคุณสมบัติทางกายภาพค่อนข้างเลว เนื่องจากเป็นดินเหนียวจัดและระบายน้ำเร็ว ดินชุดนี้ปลูกข้าวได้แต่ไม่เหมาะสมนัก เนื่องจากเป็นดินเค็มและบางครั้งน้ำท่วมถึง จะพบดินชุดนี้ในเขตตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์

จากลักษณะดินชายทะเลของจังหวัดสมุทรปราการ จะเห็นได้ว่าพื้นที่ศึกษาในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์มีลักษณะดินที่มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืช เป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแห้ง เนื่องจากดินมีเนื้อละเอียด เป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแห้ง เกิดการท่วมขังและแห้งซึ่งได้ง่ายและใช้ระยะเวลาเวลานานกว่าระดับน้ำจะลดลง อีกทั้งดินในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์มีปริมาณเกลือในดินสูง มีดินเค็มและเป็นกรด การแก้ไขดินเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติของดินให้เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ทำได้ยากและไม่คุ้มต่อการลงทุน พื้นที่ดินโดยทั่วไปจึงเหมาะสมที่จะใช้สำหรับทำนา กุ้ง นาปู นาปลา ป่าชายเลน หรือใช้ประโยชน์อื่น ซึ่งเป็นกิจกรรมนอกการเกษตร เช่น อุตสาหกรรม ธุรกิจ การค้า การบริการ เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาการทรุดตัวของพื้นดิน เนื่องจากโครงการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ เพื่อการอุปโภคบริโภคและอุตสาหกรรมมีมากเกินไปส่งผลให้พื้นที่ต้องประสบกับปัญหาน้ำท่วมขัง

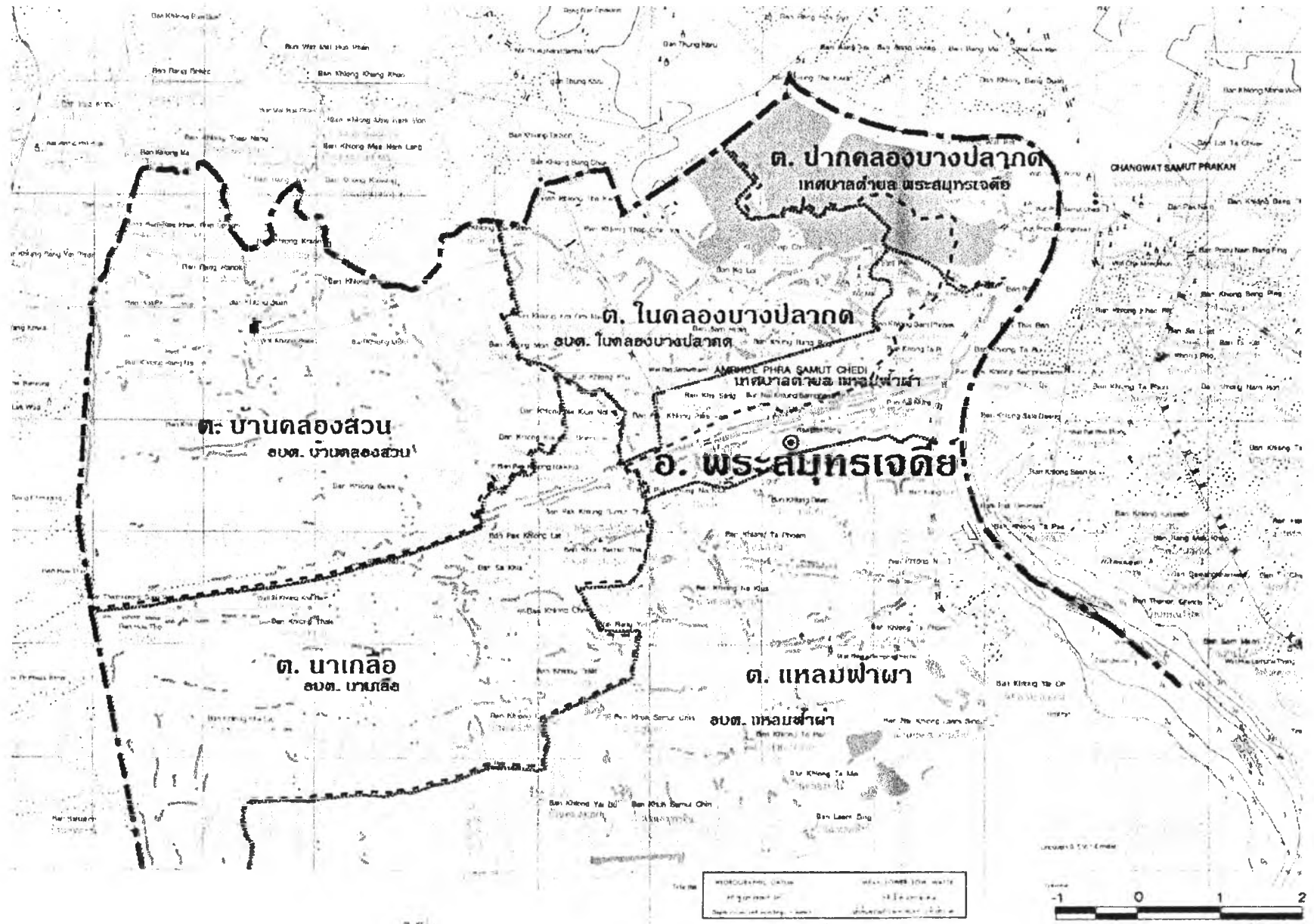
ทรัพยากรน้ำ - เนื่องจากสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของอำเภอพระสมุทรเจดีย์เป็นที่ราบลุ่มจึงมีแม่น้ำลำคลองต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการนำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตร เส้นทาง

เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมือง
ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แผนที่ 4.1 : แสดงภาพถ่ายดาวเทียมเขตพื้นที่
อำเภอพระสมุทรเจดีย์

ที่มา : สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร

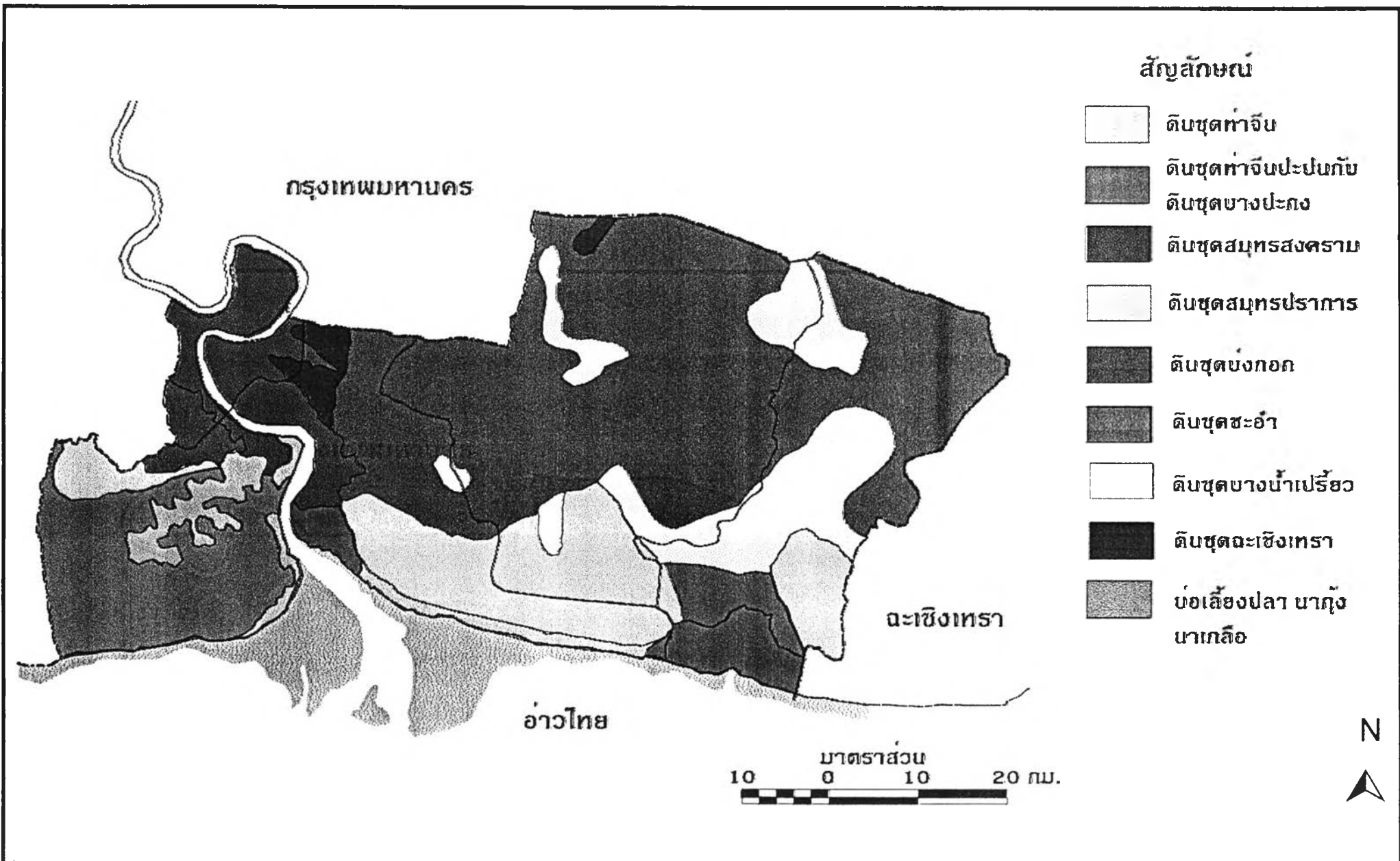
เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมือง
 ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แผนที่ 4.2 : แสดงขอบเขตตำบลและ
 ขอบเขตการปกครองในพื้นที่ศึกษา

ที่มา: กรมแผนที่ทหาร สัญลักษณ์:
 - - - - - ขอบเขตอำเภอ
 - - - - - ขอบเขตตำบล ■■■■■ ขอบเขตปกครอง ชุมชน

ภาพที่ 4.1' แสดงสภาพดินในพื้นที่ศึกษา

<p>เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมือง ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 4.2 : แสดงสภาพลักษณะดิน</p>	<p>ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน</p>	<p>สัญลักษณ์: ขอบเขตอำเภอ ขอบเขตตำบล</p>
---	---------------------------------------	------------------------------	--

ตาราง 4.1

การประเมินความเหมาะสมของดินทางการเกษตรกรรม

ชนิดดิน	ความเหมาะสมของดินสำหรับ			
	ทำนาข้าว	ปลูกพืชไร่	ทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น
ท่าจีน	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม
สมุทรสงคราม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม
บางปะกง	ไม่เหมาะสมเนื่องจากดินเค็ม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง	ไม่เหมาะสมเนื่องจากน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง	ไม่เหมาะสมเนื่องจากน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง
สมุทรปราการ	เหมาะสมดีมากถึงเหมาะสม	ไม่เหมาะสมเนื่องจากน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง	เหมาะสมเล็กน้อย อาจได้รับอันตรายจากน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง	ไม่เหมาะสมเนื่องจากน้ำท่วมหรือน้ำแช่ขัง

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

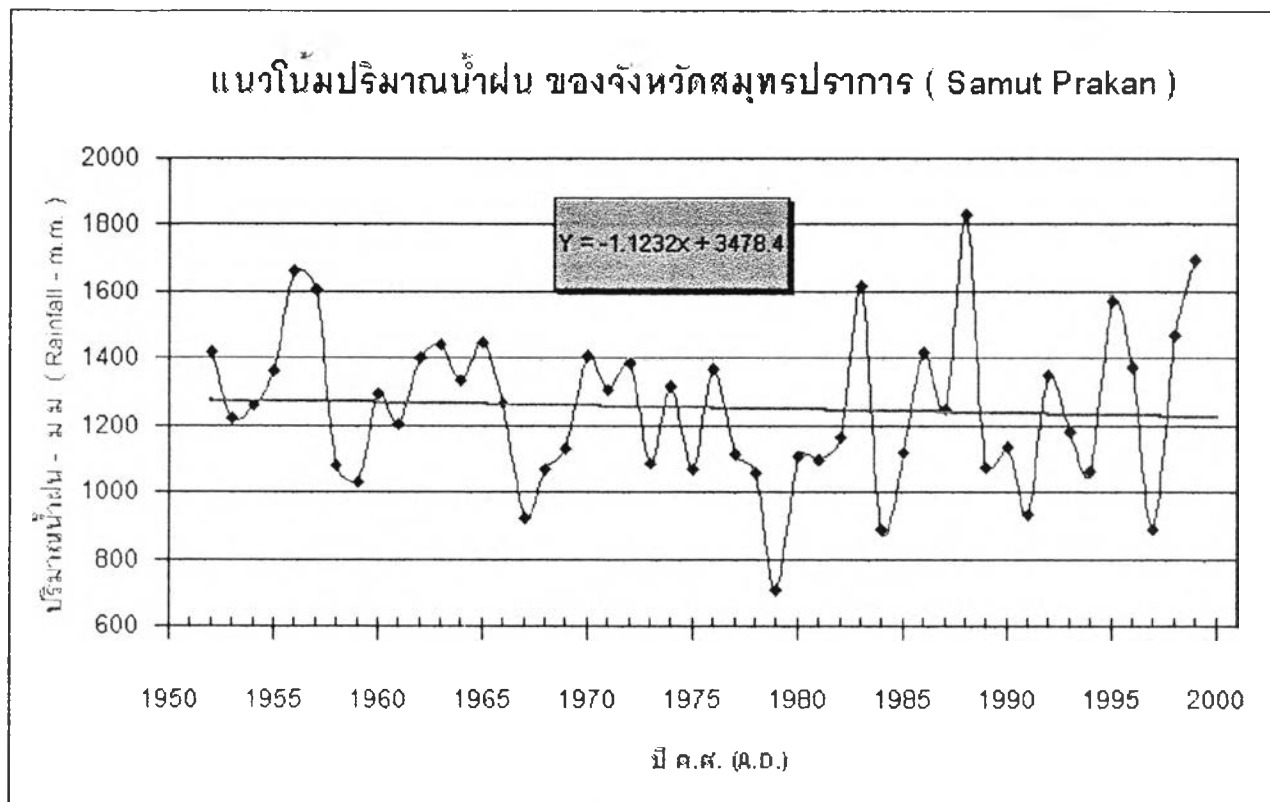
คมนาคมและทางระบายน้ำ แหล่งน้ำที่สำคัญที่ประชาชนใช้ประโยชน์ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา คลองสรรพสามิตร คลองท่าเกวียน และคลองบางปลากด

ทรัพยากรป่าไม้ - ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขาและป่าไม้ จะมีเพียงป่าไม้ชายเลนซึ่งขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งขณะนี้พื้นที่ป่าชายเลนในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์เหลืออยู่น้อยมาก ดร.สนิท อักษรแก้ว คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวว่าป่าชายเลนที่สมบูรณ์ทางด้านนิเวศวิทยา ควรมีพื้นที่อย่างน้อย 300 เมตร นับจากแนวป่าชายเลนที่มีอยู่เข้ามาในพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์มีลักษณะภูมิประเทศราบลุ่มน้ำท่วมถึงตลอด มีการบุกรุกชายฝั่ง ขาดการรักษาสมดุลงให้กับระบบนิเวศน์ และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ทรัพยากรป่าชายเลนเหลืออยู่น้อย เนื่องจากไม่มีพื้นที่ป่า ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้เลย ป่าชายเลนเกือบทั้งหมด อยู่ในที่ดินของเอกชน คงมีพื้นที่ป่าชายเลนที่เป็นของหน่วยราชการ คือบริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า ของกองทัพเรือ เมื่อพื้นที่ป่าชายเลนไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้จึงไม่มีกิจกรรมด้านการดูแลป้องกันพื้นที่ป่า หรือมีการปลูกป่าชายเลนตามหลักวิชาการแต่อย่างใด การจัดการป่าชายเลนในที่ดินเอกชน คงเป็นไปตามความต้องการของเจ้าของที่ดิน ซึ่งบางรายคงปล่อยให้พื้นที่ป่าไว้ตามธรรมชาติโดยปราศจากการจัดการ อันเป็นผลให้ป่าชายเลนขึ้นอยู่อย่างไม่เป็นระเบียบและเป็นระบบ ปัญหาดังกล่าวมิได้อยู่ในขอบเขตของสำนักงานป่าไม้จังหวัดสมุทรปราการที่จะเข้าไปจัดการ นอกจากเจ้าของที่ดินจะขอความช่วยเหลือซึ่งก็ยังไม่มีการดำเนินการเกิดขึ้น แม้แต่เรื่องการทำไม้ในที่ดินกรรมสิทธิ์ในปัจจุบันควรที่จะต้องขออนุญาตใบเบิกทาง ในการทำไม้พื้นและถ่านที่เผา เคลื่อนย้ายหรือขอให้ออกหนังสือรับรองดังกล่าวต่อไป ก็ไม่เคยมีการขออนุญาตแต่อย่างใด ดังนั้นการประมาณผลผลิตจากป่าชายเลนจึงไม่มีข้อมูลที่แน่นอนในขณะนี้

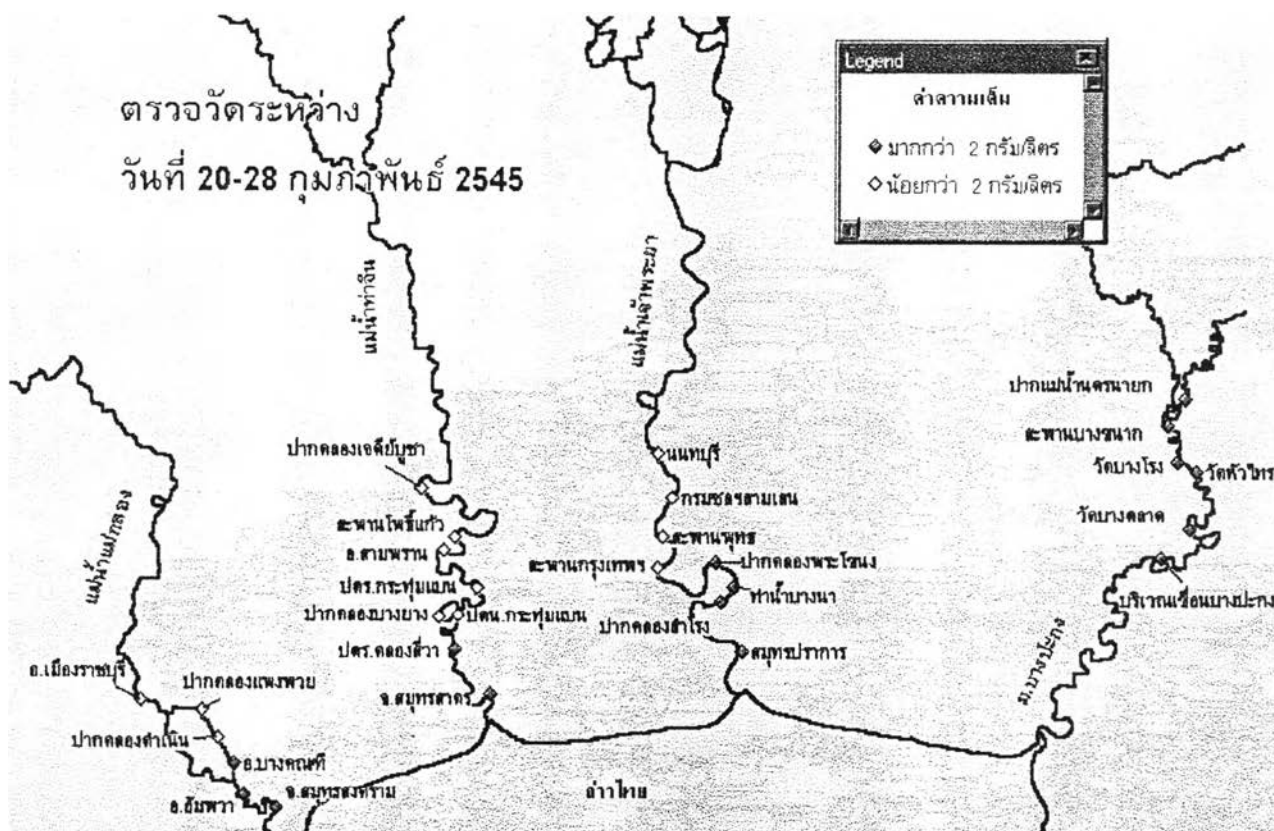
4.1.4 ลักษณะสมุทรศาสตร์

เนื่องจากพื้นที่ศึกษาเป็นบริเวณที่มีน้ำทะเลไหลขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นแหล่งน้ำผสมของน้ำจืดในแม่น้ำเจ้าพระยาและน้ำทะเลซึ่งไหลผ่านปากร่องน้ำเข้ามาทางทิศใต้ อยู่ห่างจากปากร่องน้ำอ่าวไทยประมาณ 6-7 กิโลเมตร จากปากร่องน้ำมีลักษณะคดเคี้ยว ทางทิศเหนืออยู่ห่างจากพระประแดงประมาณ 11-12 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากท่าเรือกรุงเทพฯ 21-22 กิโลเมตร ชายฝั่งจังหวัดสมุทรปราการเป็นบริเวณที่มีกระแสน้ำไหลเข้ามาค่อนข้างแรง ความเร็วของกระแสน้ำที่ไหลเข้ามาปากร่องน้ำวัดได้โดยเฉลี่ยประมาณ 4 น็อต มีความลึกสูงสุดประมาณ 7-8 เมตร เป็นที่ค่อนข้างตื้นแต่ค่อย ๆ ลาดลึกลงไปจบกึ่งกลางแม่น้ำ

จากการคาดการณ์น้ำขึ้น-น้ำลงของกรมอุทกศาสตร์ บริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า จะเห็นได้ว่าน้ำมีการขึ้นลงอยู่ตลอดทั้งวัน จะมีน้ำขึ้นสูงประมาณเดือนพฤศจิกายน-มกราคม ขึ้นสูงสุด 3.2 เมตรเหนือระดับน้ำลงที่ต่ำสุด และน้ำลดลงต่ำในเดือนมิถุนายน ต่ำสุด -0.2 เมตรเหนือระดับน้ำ

แผนภูมิที่ 4.1 : แสดงแนวโน้มปริมาณน้ำฝนในแต่ละปีของ จังหวัด สมุทรปราการ
ที่มา: กรมชลประทาน

ภาพที่ 4.2 : แสดงสภาพน้ำเค็มในพื้นที่บริเวณรอบอ่าวไทย
ที่มา: กรมชลประทาน

ตาราง 4.2 การคาดการณ์น้ำขึ้น-น้ำลง ของกรมอุทกศาสตร์ บริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า

เดือน	ระดับน้ำ	
	สูงสุดเหนือระดับน้ำลงที่ต่ำสุด(เมตร)	ต่ำสุดเหนือระดับน้ำลงที่ต่ำสุด(เมตร)
มกราคม	3.3	0.1
กุมภาพันธ์	3.2	0.1
มีนาคม	3.1	0.3
เมษายน	2.9	0.1
พฤษภาคม	3	-0.1
มิถุนายน	3.1	-0.2
กรกฎาคม	3.2	-0.3
สิงหาคม	3.2	-0.1
กันยายน	3.1	0.2
ตุลาคม	3	0.3
พฤศจิกายน	3.1	0.3
ธันวาคม	3.2	0.3

ที่มา : กรมอุทกศาสตร์

ลงที่ต่ำสุด การทำนายน้ำขึ้น-น้ำลง มีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประกอบอาชีพทำการเกษตร การประมง การคมนาคม การขนส่ง เนื่องจากลักษณะดินของพื้นที่ศึกษามีลักษณะเป็นดินเลนมีน้ำท่วมขัง ระบายน้ำได้เร็วแต่อุ้มน้ำได้ดี จึงเป็นปัญหาทำให้ดินมีความเป็นกรดสูง ไม่สามารถเพาะปลูกพืชได้

4.1.5 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีลักษณะการใช้ที่ดินแบบผสม ทั้งนี้เนื่องจากเมืองพระสมุทรเจดีย์อยู่ในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านจากเมืองที่เน้นเกษตรกรรมเป็นหลัก ไปสู่การเป็นเมืองอุตสาหกรรมใหม่ การมีชุมชนที่หนาแน่นขึ้น พื้นที่ของเมืองมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

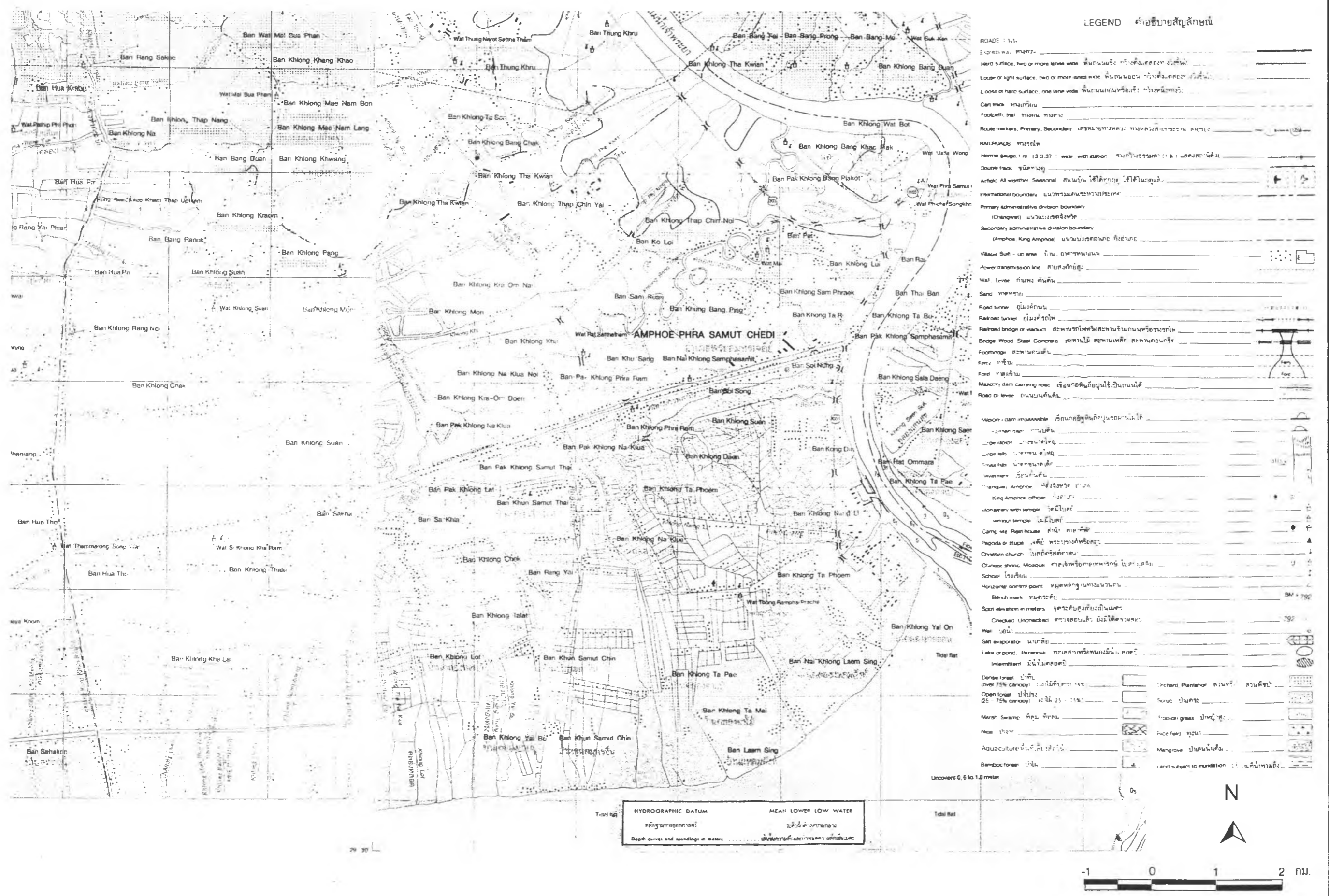
1) พื้นที่ประเภทพาณิชยกรรม/การค้า เนื่องจากมีการพัฒนาต่อเนื่องจากพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ อำเภอพระประแดงและอำเภอเมืองสมุทรปราการ กระจายอยู่หลายบริเวณ ทั้งในส่วนพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางชุมชนสำคัญของอำเภอ ได้แก่ย่านเทศบาลตำบลปากคลองบางปลากด เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ เทศบาลตำบลในคลองบางปลากด และเทศบาลแหลมฟ้าผ่า นอกนั้นมีการกระจายตัวอยู่ตามถนนสายหลักที่เชื่อมต่อกับกรุงเทพฯ เช่น ถนนสุขสวัสดิ์

2) พื้นที่ประเภทที่พักอาศัย จะมีการตั้งถิ่นฐานพักอาศัยกระจุกตัวหนาแน่นในเขตศูนย์กลางชุมชนที่เป็นย่านการค้าพาณิชยกรรม และเป็นการตั้งถิ่นฐานดั้งเดิม ที่กระจุกตัวอยู่ตามถนนสายหลักของอำเภอและตามคลองต่าง ๆ ที่เป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญของชุมชน ส่วนบริเวณรอบนอกที่ห่างจากศูนย์กลางของชุมชนออกไป จะมีที่พักอาศัยอยู่กับพื้นที่เกษตรกรรม เป็นการอยู่อาศัยแบบดั้งเดิมซึ่งมีการปลูกบ้านแบบกระจัดกระจายของประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น วังปู้ วังกุ่ม สวนจาก

3) พื้นที่ประเภทอุตสาหกรรม ประกอบด้วยอุตสาหกรรมดั้งเดิม ได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานทอผ้า ฟอกย้อม โรงงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและผลิตอาหาร และอุตสาหกรรมใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การผลิตอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตกระจก อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ พื้นที่อุตสาหกรรมอยู่บริเวณริมถนนสุขสวัสดิ์ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีการคมนาคมสะดวกทั้งทางบกทางน้ำ เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมในการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

4) พื้นที่ประเภทสถาบันราชการ ประกอบด้วยที่ว่าการอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และสถานที่ราชการกระจายอยู่ตามแนวถนนบริเวณที่เป็นแหล่งชุมชน

5) พื้นที่ประเภทสถาบันการศึกษา ซึ่งมีทั้งที่เป็นสถานศึกษาแบบดั้งเดิมที่ตั้งอยู่ภายในชุมชน และกระจายออกมามอยู่นอกชุมชน โดยจะตั้งอยู่บนถนนสายหลักที่มีการคมนาคมสะดวก

LEGEND คําศัพท์สัญลักษณ์

- ROADS : ถนน
 - Express way ถนนพิเศษ
 - Hard surface, two or more lanes wide พื้นถนนแข็ง กว้างตั้งแต่สองเลนขึ้นไป
 - Loose or hard surface, two or more lanes wide พื้นถนนอ่อน กว้างตั้งแต่สองเลนขึ้นไป
 - Loose or hard surface, one lane wide พื้นถนนอ่อนหรือแข็ง กว้างหนึ่งเลน
 - Cart track ทางรถเข็น
 - Footpath ทางเท้า ทางคน
 - Route markers, Primary, Secondary เส้นทางหลัก เส้นทางรอง
- RAILROADS ทางรถไฟ
 - Home gauge 1 m (3 3/8") wide with station ทางรถไฟธรรมดา (1 เมตร และสถานี)
 - Double track รางคู่
 - Artificial all weather Seasonal ถนนดิน ใช้ได้ทุกฤดู ใช้ได้ในฤดูฝน
 - International boundary แนวพรมแดนระหว่างประเทศ
 - Primary administrative division boundary (Changwat) แนวเขตจังหวัด
 - Secondary administrative division boundary (Amphoe, King Amphoe) แนวเขตอำเภอ กิ่งอำเภอ
 - Village Sub-upt area บ้าน ตำบลตามแผน
 - Power transmission line สายส่งกำลัง
 - Water level ก้นน้ำ ต้นน้ำ
 - Sand ทราย
 - Road turne ภูมิทัศน์
 - Railroad tunnel ภูมิทัศน์
 - Railroad bridge or viaduct สะพานรถไฟหรือสถานอันถนนหรือรถไฟ
 - Bridge Wood Steel Concrete สะพานไม้ สะพานเหล็ก สะพานคอนกรีต
 - Footbridge สะพานคนเดิน
 - Ferry ท่าเรือ
 - Ford ท่าเรือ
 - Masonry dam carrying road เขื่อนกั้นดินถมถนน
 - Road on levee ถนนบนคันดิน
 - Masonry dam impassible เขื่อนกั้นดินถมถนน
 - Open road ถนนดิน
 - Large rock ภูเขาหินใหญ่
 - Large pile ภูเขาหินเล็ก
 - Small pile ภูเขาหินเล็ก
 - Wellhead ฝายน้ำล้น
 - Thengwat Amphoe หัวเมือง
 - King Amphoe office สำนักงาน
 - Monastery with temple วัดมีโบสถ์
 - Monastery temple วัดไม่มีโบสถ์
 - Camp site Rest house สถานี ศาลพัก
 - Pagoda or stupa เจดีย์ พระพุทธรูปหรือพระธาตุ
 - Christian church โบสถ์คริสต์ศาสนา
 - Chinese shrine, Mosque ศาลเจ้าหรือศาลเทพารักษ์ (จีน, มุสลิม)
 - School โรงเรียน
 - Horizontal control point หมุดหลักฐานตามแนวนอน
 - Bench mark หมุดระดับ
 - Spot elevation in meters จุดระดับสูงระดับเป็นเมตร
 - Checked Unchecked ตรวจรอบแล้ว ยังไม่ได้ตรวจรอบ
 - Well หนอง
 - Salt evaporator เหมเกลือ
 - Lake or pond หนองน้ำ ทะเลสาบหรือหนองน้ำ
 - Intermittent ฝนไม่ตลอดปี
 - Dense forest ป่าทึบ (over 75% canopy) ไม้มีมากกว่า 75%
 - Open forest ป่าโปร่ง (25 - 75% canopy) ไม้มี 25 - 75%
 - Marsh swamp หนองน้ำ
 - Rice paddy ทุ่งนา
 - Aquaculture ไร่ปลาน้ำจืด
 - Bamboo forest ป่าไผ่
 - Orchard Plantation สวนผลไม้ สวนพืช
 - Scrub ป่าดงดิบ
 - Flooded grass ป่าหญ้า
 - Rice field ทุ่งนา
 - Mangrove ป่าเลนน้ำเค็ม
 - Land subject to inundation ฝนตกท่วมถึง

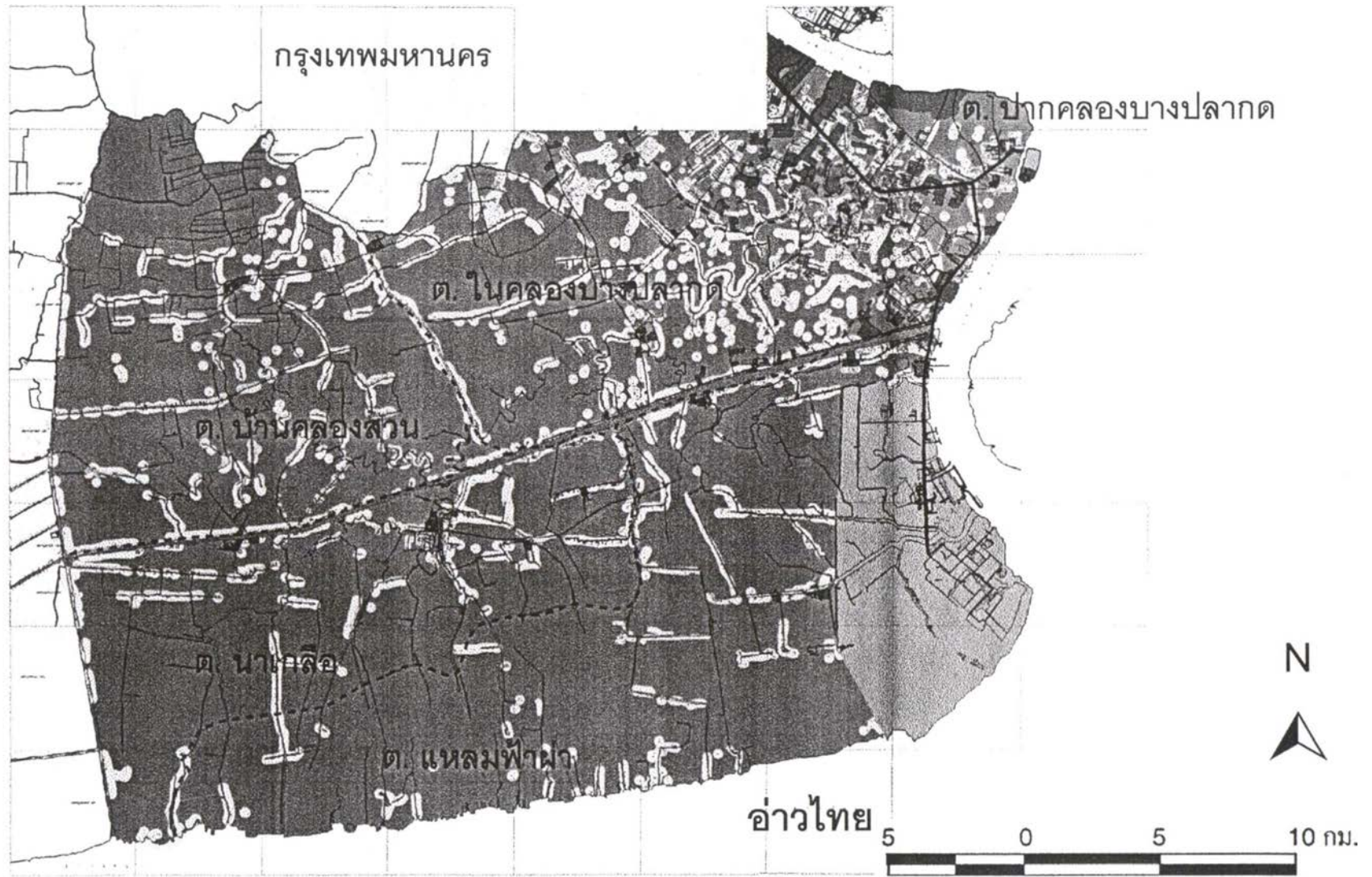
HYDROGRAPHIC DATUM MEAN LOWER LOW WATER
 ข้อมูลสมุทรศาสตร์ ระดับน้ำต่ำสุดเฉลี่ย
 Depth curves and soundings in meters เส้นสมมุติระดับความลึกและค่าความลึกเป็นเมตร

เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมือง
 ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แผนที่ 4.4 : แสดงการใช้พื้นที่ในเขต
 พื้นที่ศึกษา

ที่มา : กรมแผนที่ทหาร

<p>เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมือง ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่ประเภทที่อยู่อาศัย พื้นที่ประเภทพาณิชยกรรม พื้นที่ประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า พื้นที่ประเภทเกษตรกรรม พื้นที่ประเภทสถาบันการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่ประเภทสถาบันศาสนา พื้นที่ประเภทสถาบันราชการ เขตพื้นที่ทหาร เส้นแบ่งเขตตำบล ถนน
<p>แผนที่ : ผังแสดงการใช้ที่ดิน 4.5 ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์</p>		
<p>ที่มา : ผังเมืองจังหวัดสมุทรปราการ</p>		

ตาราง 4.3 การใช้ที่ดินถือครองทางการเกษตร จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2529-2541

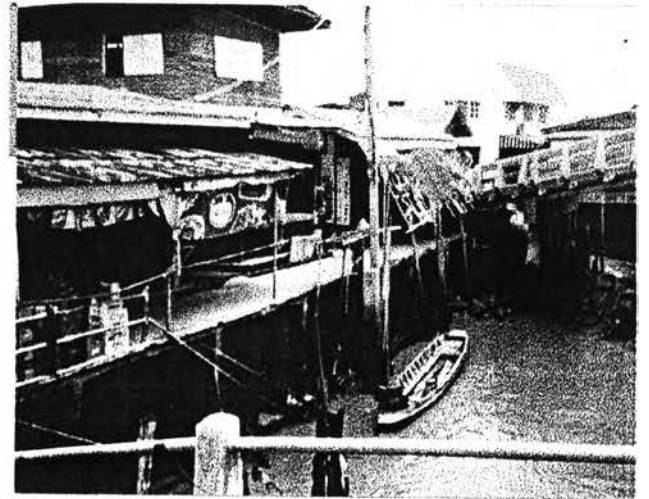
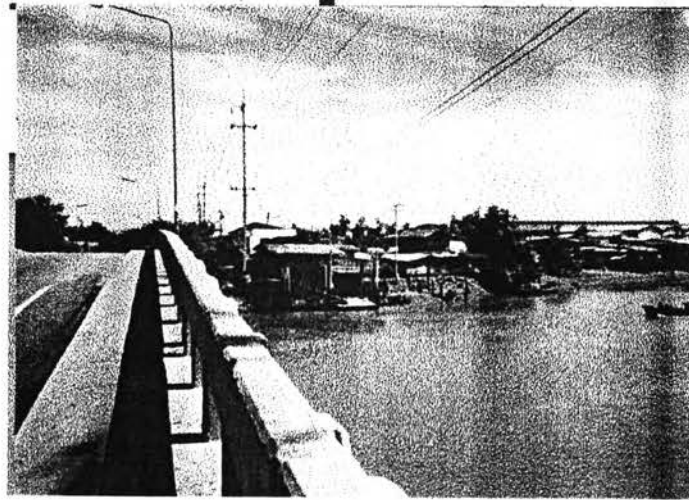
ปี	ที่อยู่อาศัย	ที่นา	ที่ปลูกพืชไร่	ที่ไม่ผลและไม่ยืนต้น	ที่สวนผักและไม้ดอก	ที่เลี้ยงปศุสัตว์	ที่รกร้างว่างเปล่า	รวม
2529	9,778	214,380	-	73,487	1610	-	21,677	320,932
2530	11,353	176,812	227	65,539	-	-	24,275	278,206
2531	9,844	147,378	264	61,910	1051	-	25,129	245,576
2532	10,886	124,539	205	58,540	-	-	33,847	228,017
2533	12,393	90,279	136	56,936	-	-	32,514	192,258
2534	11,989	102,190	207	53,328	1178	-	82,220	251,112
2535	10,219	99,502	-	54,720	-	-	44,111	208,552
2536	9,734	97,347	-	49,923	-	-	40,338	197,342
2537	10,457	91,897	-	51,741	1280	-	52,748	208,123
2538	212,752	10,775	81,983	287	53985	3,586	-	363,368
2539	10,112	79,759	-	47,121	2015	-	82,310	221,317
2540	9,589	74,817	-	10,503	970	-	96,927	192,806
2541	9,328	68,756	-	35,488	411	-	116,500	230,483

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

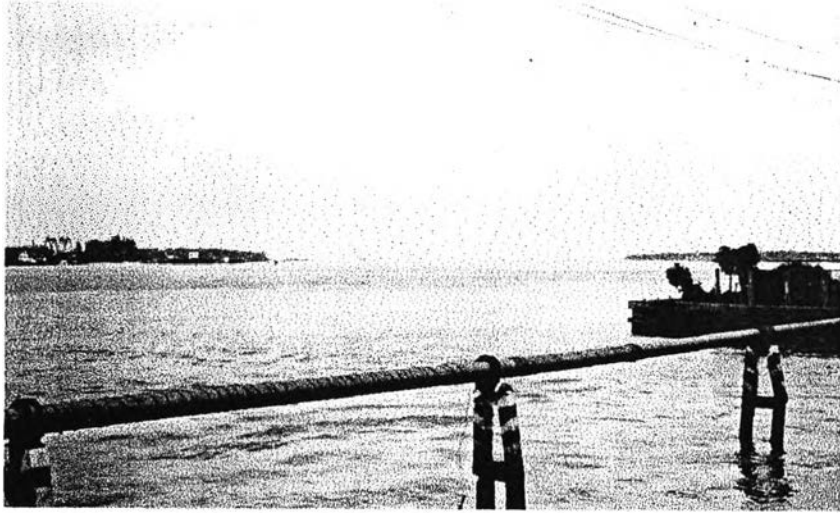
ตาราง 4.4 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม และคนงาน จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ปี 2543

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนสถานประกอบการ อุตสาหกรรม(แห่ง)	ร้อยละ	จำนวนคนงาน	ร้อยละ
เกษตร	24	5.15	1,401	5.03
ก่อสร้าง	8	1.72	327	1.17
อาหารและเครื่องดื่ม	31	6.65	1,868	6.70
แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	26	5.58	577	2.07
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	80	17.17	8,963	32.17
เคมีและพลาสติก	87	18.67	4,113	14.76
โลหะและอโลหะ	149	31.97	7,684	27.58
บริการ	33	7.08	869	3.12
อื่น ๆ	28	6.01	2,063	7.40
รวม	466	100	27,865	100

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

ภาพที่ 4.3 แสดงลักษณะการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ศึกษา

ปากอ่าว ในเขตพื้นที่ทหาร ในส่วนของตำบลแหลมฟ้าผ่า

ทางเข้าป้อมพระจุลฯ และลักษณะท่ามกลางน้ำเวลาน้ำขึ้น

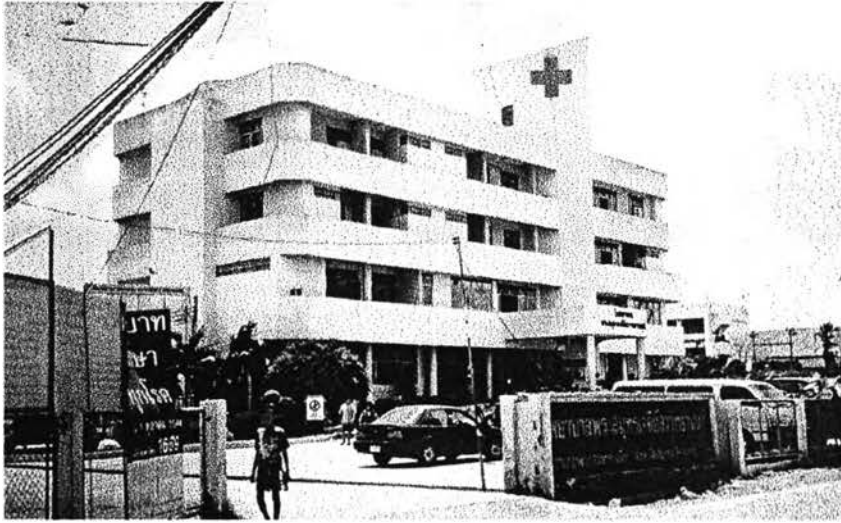

การตั้งถิ่นฐานที่พักอาศัย และพาณิชยกรรม ริมถนน
แสดงลักษณะการใช้ที่ดิน

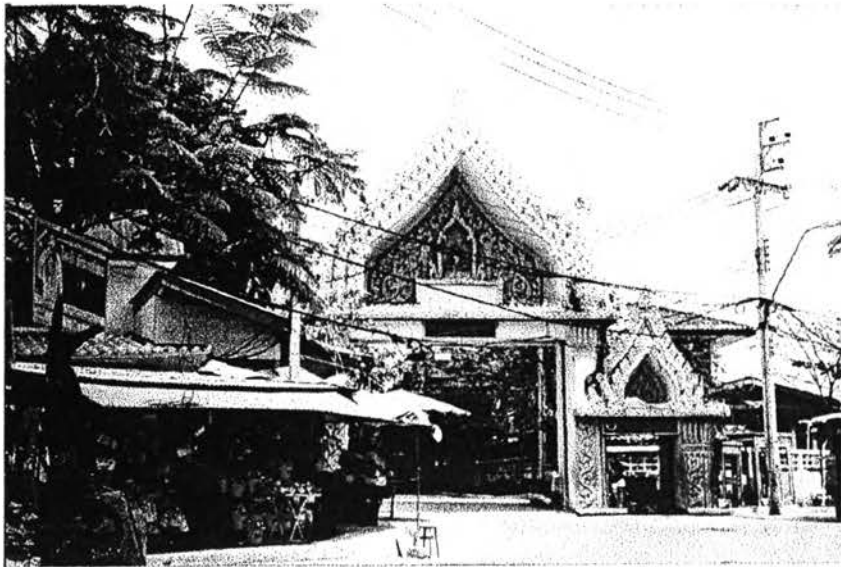
ภาพที่ 4.4

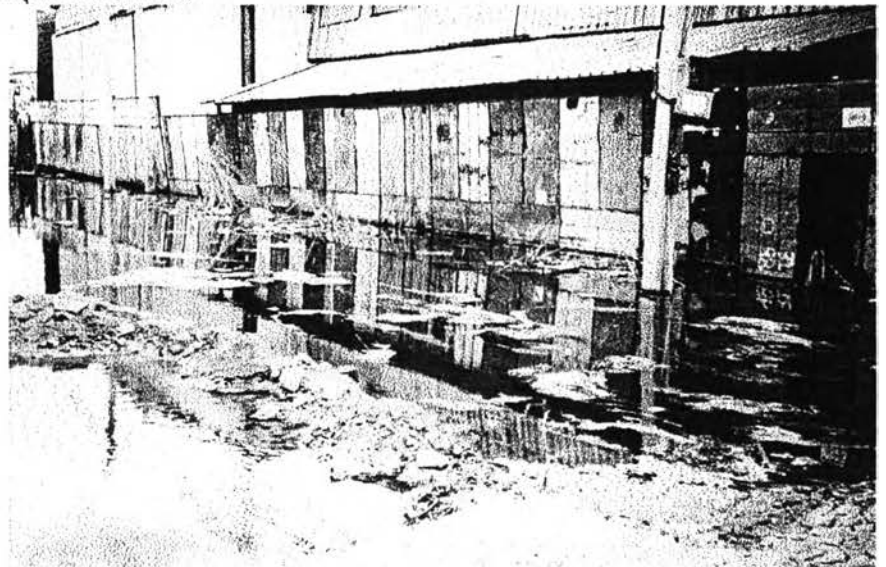
สถานี ตำรวจภูธร พระสมุทรเจดีย์

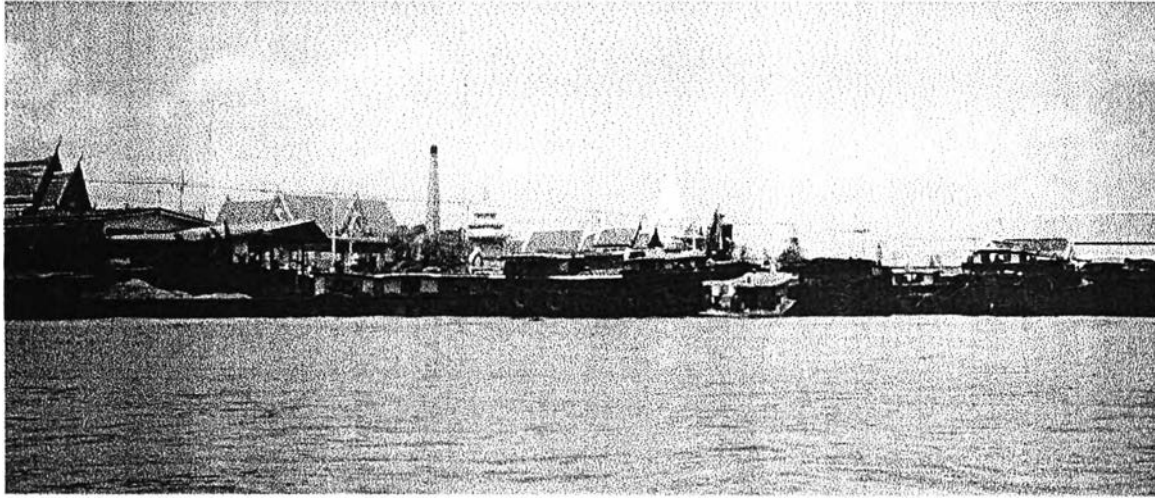
สถานพยาบาล ในเขตเทศบาลตำบล พระสมุทรเจดีย์(เอกชน)

วัดพระสมุทรเจดีย์ ในเขตเทศบาลตำบล พระสมุทรเจดีย์
แสดงลักษณะการใช้ที่ดิน

สภาพน้ำเสีย บริเวณโรงงานอุตสาหกรรม

ศาสนสถานริมคลอง

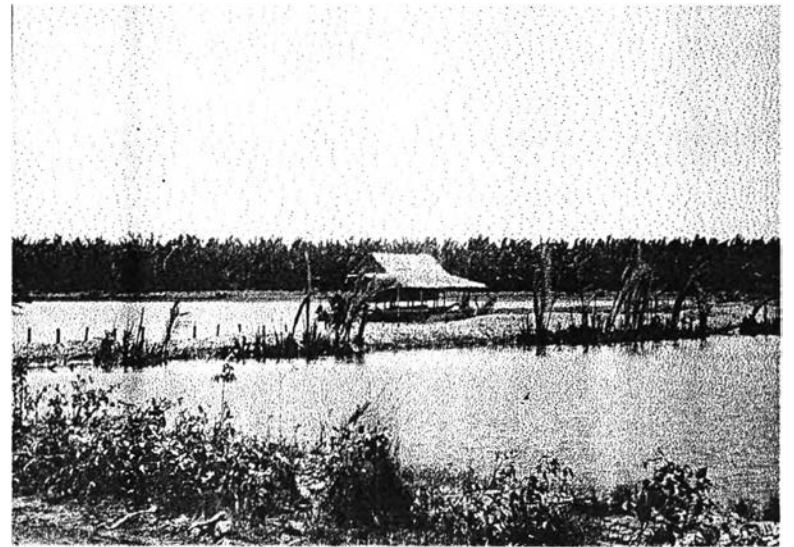
เกษตรกร เก็บหอยเพื่อส่งให้กับพ่อค้าในตลาดที่จะมารับเอง ณ ที่เลี้ยง

ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ริมหคลอง

ภาพที่ 4.6

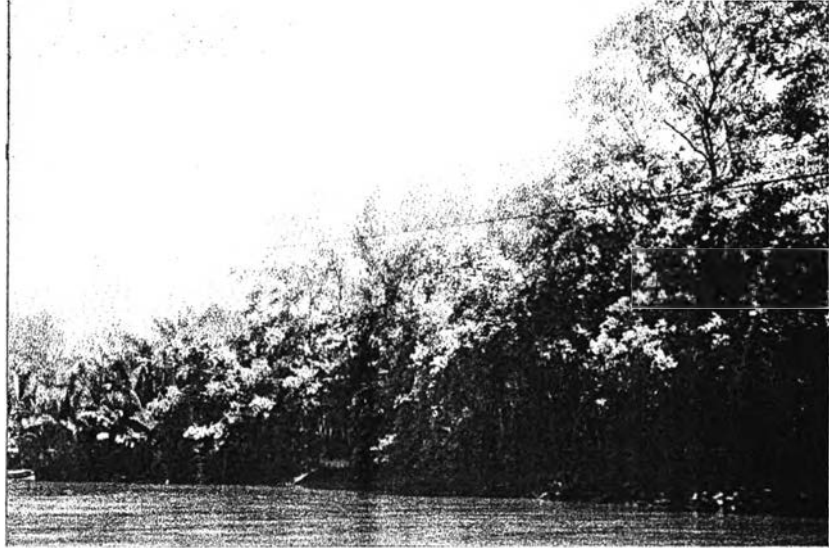
แสดงลักษณะการใช้ที่ดิน

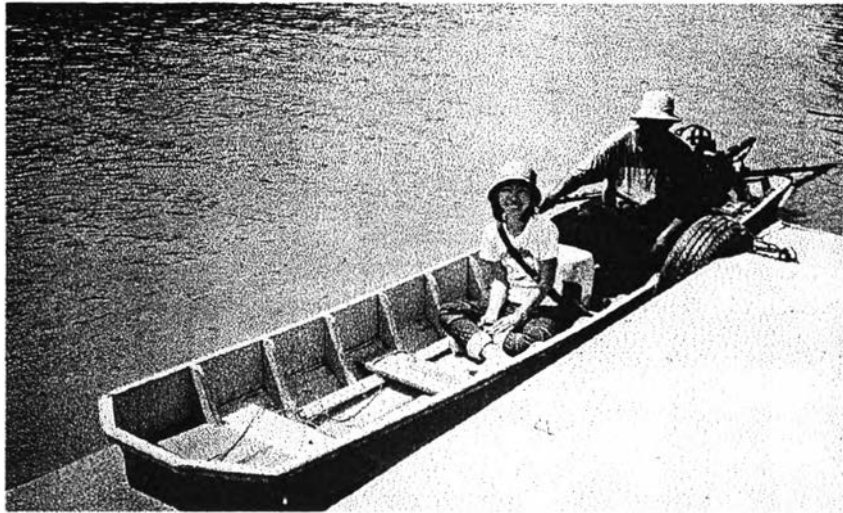
การประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย กุ้งเค็ม จำพวก ปู กุ้ง หอย

ป่าจาก 2 ฝั่งคลอง ส่วนหนึ่ง เกิดจากการปลูก เพื่อขายและใช้แสดงแนวเขตที่ดิน

ลักษณะพันธุ์ไม้ป่าชายเลน ประกอบด้วย จาก ลำพู แสมดำ

ภาพที่ 4.7 แสดงลักษณะการใช้ที่ดิน

การใช้เรือยนต์ เป็นการสัญจรหลักในพื้นที่

ท่าเรือขนส่งสินค้า ขนาดใหญ่
ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

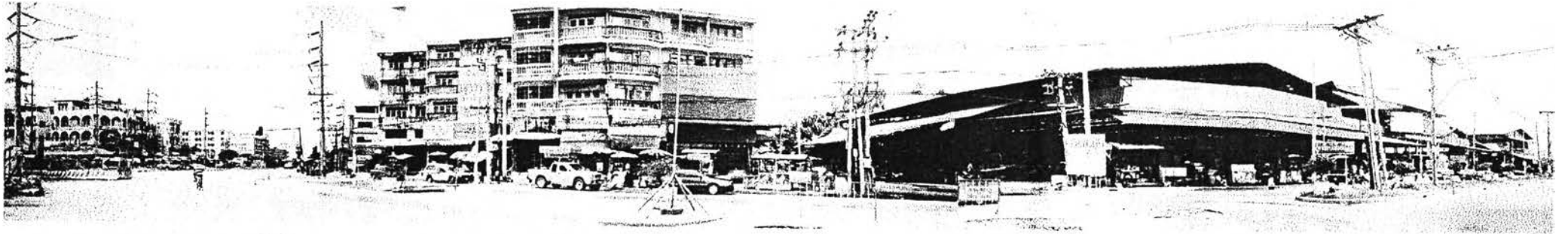

สถานศึกษาในเขต เทศบาลตำบล พระสมุทรเจดีย์

สถานศึกษาในเขต อำเภอ พระสมุทรเจดีย์ เทศบาลตำบล แหลมฟ้าผ่า

ภาพที่ 4.8 แสดงลักษณะการใช้ที่ดิน

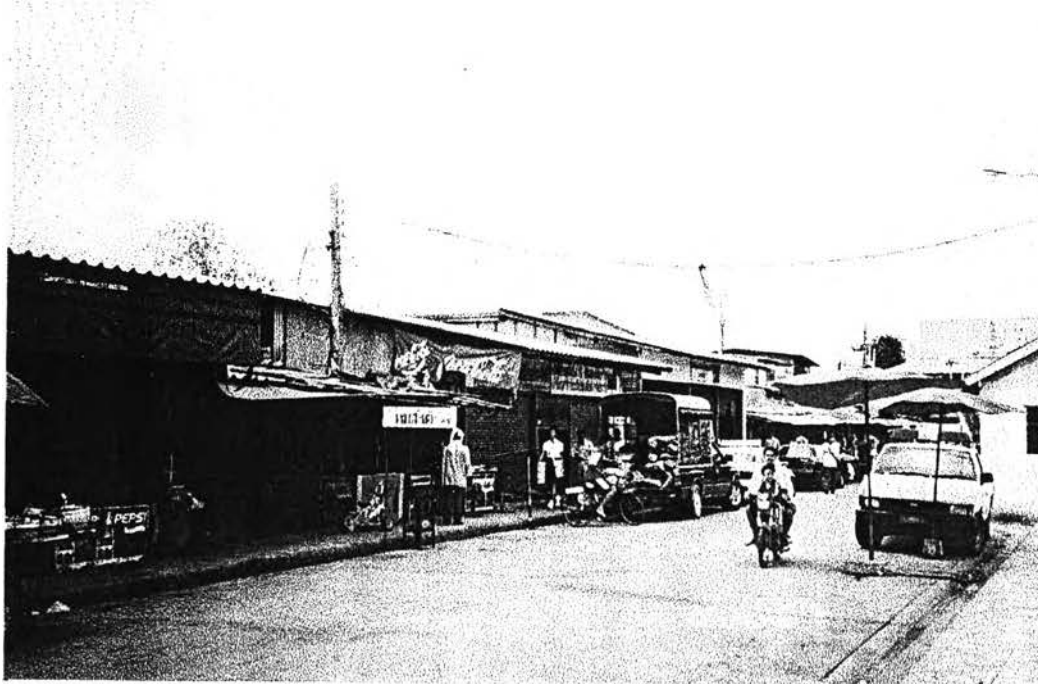

สามแยกพระสมุทรเจดีย์

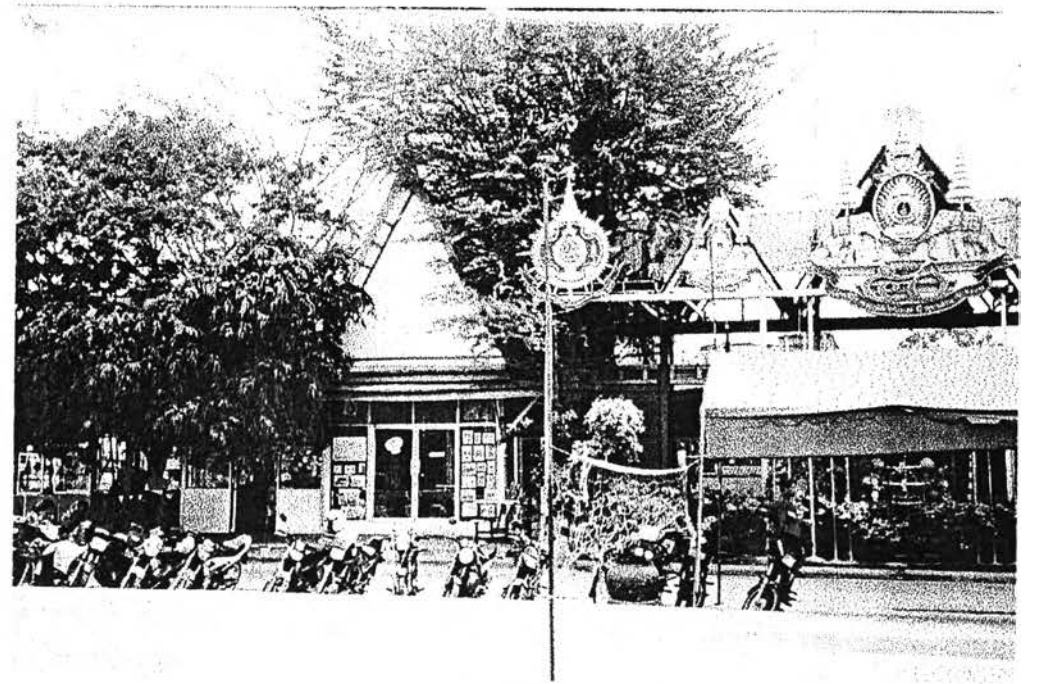
อาคาร พาณิชย์

ตลาดสามแยกพระสมุทรเจดีย์

ทางไปท่าหน้าพระสมุทรเจดีย์

แหล่งพาณิชยกรรมกิ่งพิทออาศัย บริเวณท่าเรือข้ามฟาก

สถานที่บริการการท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.9 แสดงลักษณะการใช้ที่ดิน

6) พื้นที่ประเภทสถาบันศาสนา ซึ่งมักจะอยู่รอบนอกของแหล่งชุมชน และบางส่วนอยู่ติดกับสถานศึกษา

7) พื้นที่ประเภทเกษตรกรรม พื้นที่ทำการเกษตรของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จะอยู่นอกชุมชนเมือง มีการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงปลา ปู กุ้ง ที่สวน จะอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านคลองสวน ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์

8) เขตพื้นที่ทหาร เป็นที่ตั้งของป้อมพระจุลจอมเกล้า อยู่ปากแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งขวา การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรวมของพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเกษตรกรรม คือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ว่างุ้ง ว่างปู สวน หรือสวนป่า เนื่องจากเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาขึ้นกับการเพาะเลี้ยงและมีประเภทอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้แก่พื้นที่ ส่วนพื้นที่ชุมชนจะกระจายอยู่ทั่วไปกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ

4.1.6 ประชากร

4.1.6.1 ขนาดประชากร

อำเภอพระสมุทรเจดีย์มีประชากรทั้งสิ้น ในปี พ.ศ.2543 จำนวน 81,390 คน แยกเป็นชาย 40,348 คน และหญิง 41,142 คน

ในปี พ.ศ.2543 อำเภอพระสมุทรเจดีย์มีประชากร 81,390 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.72 ของประชากรทั้งจังหวัด และเป็นอำเภอที่มีประชากรน้อยรองลงมาจากกิ่งอำเภอบางเสาธง(คือร้อยละ 2.39) มีความหนาแน่นเฉลี่ย 710.25 คนต่อตารางกิโลเมตร ในช่วงระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมา (2539-2543) มีการขยายตัวของประชากรเพิ่มมากขึ้น คือมีประชากรเพิ่มขึ้น 5,927 คน หรือเฉลี่ยร้อยละ 1.86 ต่อปี

พิจารณาในระดับตำบล พบว่า ตำบลที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ตำบลในคลองบางปลากด(38,062 คน) รองลงมาคือตำบลแหลมฟ้าผ่า(19,682 คน) และตำบลปากคลองบางปลากด(13,272 คน) ส่วนตำบลที่มีความหนาแน่นประชากรสูงสุด คือ ตำบลปากคลองบางปลากด(2,613 คนต่อตารางกิโลเมตร) นับได้ว่ามีความหนาแน่นของประชากรสูงอันเนื่องมาจากว่าอยู่ในเขตเทศบาลเมืองพระสมุทรเจดีย์ รองลงมา คือ ตำบลในคลองบางปลากด(2,108 คนต่อตารางกิโลเมตร) และตำบลแหลมฟ้าผ่า(504 คนต่อตารางกิโลเมตร) สำหรับตำบลที่มีขนาดของประชากรน้อยที่สุด คือ ตำบลบ้านคลองสวน(180 คนต่อตารางกิโลเมตร) อันเนื่องมาจากสภาพพื้นที่เป็นคลองจำนวนมาก เป็นพื้นที่ป่าและพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

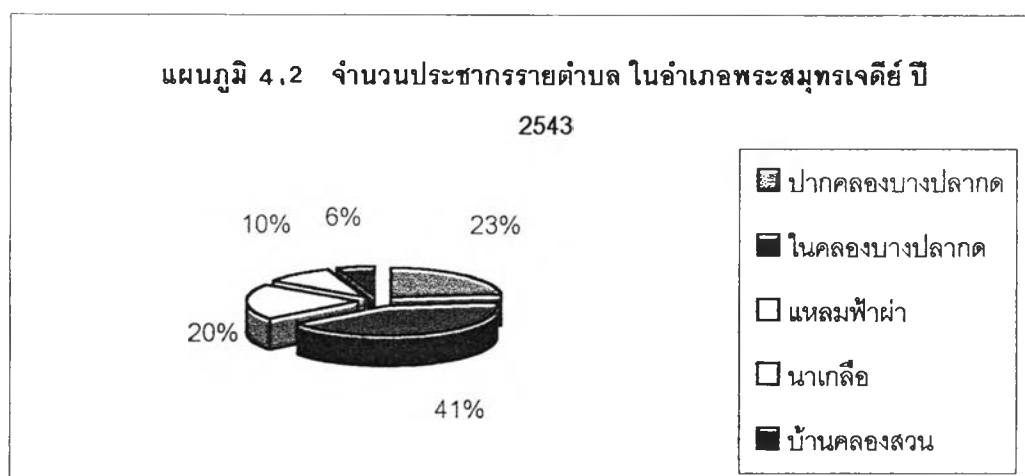
4.1.6.2 การเปลี่ยนแปลงและอัตราการเติบโตของประชากร

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงประชากรอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ในช่วงปี 2539-2543 พบว่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้น 5,927 คน หรือเพิ่มจาก

ตาราง 4.5 ประชากรในอำเภอพระสมุทรเจดีย์แยกรายตำบล (ข้อมูลสิ้นสุดเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2543)

ลำดับที่	ตำบล	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	หมายเหตุ	ร้อยละ
1	ปากคลองบางปลากด	6,254	6,283	12,532	4,861 คริวเรือน	23.18
2	ในคลองบางปลากด	16,477	16,890	33,367	8,649 คริวเรือน	41.25
3	แหลมฟ้าผ่า	9,626	9,857	19,483	4,225 คริวเรือน	20.15
4	นาเกลือ	5,034	4,958	9,972	2,069 คริวเรือน	9.86
5	บ้านคลองสวน	2,857	3,154	6,011	1,165 คริวเรือน	5.56

ที่มา : อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 4.6 จำนวนประชากร ความหนาแน่น สัดส่วน และอัตราการเติบโตของประชากรรายตำบล ในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ปี 2539 และ 2543

เขตการปกครอง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ปี 2539			ปี 2543			การเปลี่ยนแปลง %	อัตราเติบโต ต่อปี %
		ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	สัดส่วน (ร้อยละ)		
อ.พระสมุทรเจดีย์	165	79,572	482	100.00	85,648	519	100.00	7.64	1.48
ต.นาเกลือ	32.96	9,222	280	11.59	8,771	266	10.24	(4.89)	(1.00)
ต.บ้านคลองสวน	53	5,288	100	6.65	5,861	111	6.84	10.84	2.08
ต.แหลมฟ้าผ่า	56.7	20,939	369	26.31	19,682	347	22.98	(6.00)	(1.23)
ต.ปากคลองบางปลากด	5.3	12,999	2,453	16.34	13,272	2,504	15.50	2.10	0.42
ต.ในคลองบางปลากด	17.04	31,124	1,827	39.11	38,062	2,234	44.44	22.29	4.11

ที่มา : สำนักบริการทะเบียน ส่วนการทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง

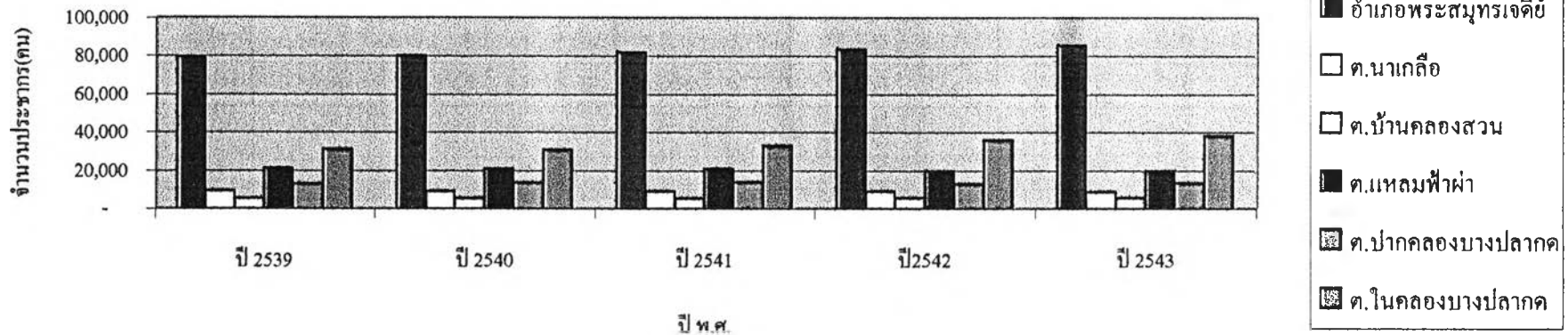
ตาราง 4.7

จำนวนประชากรในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์แยกรายตำบล ปี 2539-2543

อำเภอ/ตำบล	ปี 2539			ปี 2540			ปี 2541			ปี 2542			ปี 2543		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
อ.พระสมุทรเจดีย์	40,128	39,444	79,572	40,253	39,871	80,124	40,924	40,975	81,899	41,520	41,772	83,292	42,512	43,136	85,648
ต.นาเกลือ	4,554	4,668	9,222	4,516	4,642	9,158	4,518	4,646	9,164	4,434	4,592	9,026	4,274	4,497	8,771
ต.บ้านคลองสวน	2,587	2,701	5,288	2,584	2,710	5,294	2,618	2,773	5,391	2,778	2,939	5,717	2,821	3,040	5,861
ต.แหลมฟ้าผ่า	10,981	9,958	20,939	10,863	9,985	20,848	10,739	10,047	20,786	10,280	9,421	19,701	10,281	9,401	19,682
ต.ปากคลองบางปลากด	6,462	6,537	12,999	6,714	6,842	13,556	6,780	6,925	13,705	6,425	6,560	12,985	6,554	6,718	13,272
ต.ในคลองบางปลากด	15,544	15,580	31,124	15,176	15,692	30,868	16,269	16,584	32,853	17,603	18,260	35,863	18,582	19,480	38,062

ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน ส่วนการทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

แผนภูมิ 4.3 แสดงแนวโน้มการเติบโตของประชากร อำเภอพระสมุทรเจดีย์

ตาราง 4.8 โครงสร้างประชากรอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำแนกรายตำบล ปี 2543

ช่วงอายุ (ปี)	ตำบลนาเกลือ		ตำบลแหลมฟ้าผ่า		ตำบลปากคลองบางปลากด		ตำบลในคลองบางปลากด		ตำบลบ้านคลองสวน	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
0-4	478	5.46	1,237	6.92	957	7.42	2,927	7.90	358	6.35
5-9	524	5.99	1,222	6.83	1,083	8.40	3,076	8.30	392	6.95
10-14	504	5.76	1,244	6.96	1,037	8.04	2,818	7.60	420	7.45
15-19	676	7.73	1,674	9.36	1,202	9.32	3,084	8.32	490	8.69
20-24	731	8.36	1,958	10.95	1,245	9.65	3,384	9.13	497	8.81
25-29	778	8.89	1,644	9.19	1,221	9.47	3,514	9.48	552	9.79
30-34	860	9.83	1,743	9.75	1,231	9.54	3,727	10.05	651	11.54
35-39	898	10.26	1,668	9.33	1,219	9.45	3,748	10.11	619	10.97
40-44	742	8.48	1,582	8.85	1,103	8.55	3,266	8.81	426	7.55
45-49	639	7.30	1,124	6.29	861	6.67	2,551	6.88	321	5.69
50-54	462	5.28	723	4.04	614	4.76	1,748	4.72	252	4.47
55-59	341	3.90	592	3.31	401	3.11	1,057	2.85	182	3.23
60-64	362	4.14	508	2.84	268	2.08	828	2.23	179	3.17
65-69	252	2.88	403	2.25	205	1.59	546	1.47	117	2.07
70 ขึ้นไป	502	5.74	558	3.12	252	1.95	798	2.15	185	3.28
รวม	8,749	100.00	17,880	100.00	12,899	100.00	37,072	100.00	5,641	100.00

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตาราง 4.9 ช่วงอายุประชากรในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ปี 2543

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร รวม	วัยเด็ก 0-14 ปี	ร้อยละ	วัยแรงงาน 15-59 ปี	ร้อยละ	วัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	ร้อยละ
ตำบลนาเกลือ	8,749	1,506	17.21	6,127	70.03	1,116	12.76
ตำบลแหลมฟ้าผ่า	17,880	3,703	20.71	12,708	71.07	1,469	8.22
ตำบลปากคลองบางปลากด	12,899	3,077	23.85	9,097	70.52	725	5.62
ตำบลในคลองบางปลากด	37,072	8,821	23.79	26,079	70.35	2,172	5.86
ตำบลบ้านคลองสวน	5,641	1,170	20.74	3,990	70.73	481	8.53
รวม	82,241	18,277	22.22	58,001	70.53	5,963	7.25

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตาราง 4.10 จำนวนประชากร คนย้ายเข้า คนย้ายออก จำแนกรายอำเภอ ปี 2539-2543

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	2539		2540		2541		2542		2543	
	คนย้ายเข้า	คนย้ายออก	คนย้ายเข้า	คนย้ายออก	คนย้ายเข้า	คนย้ายออก	คนย้ายเข้า	คนย้ายออก	คนย้ายเข้า	คนย้ายออก
เมืองสมุทรปราการ	20,106	12,485	19,961	12,841	25,101	15,123	20,561	15,982	25,315	20,260
บางบ่อ	4,304	3,399	4,074	3,231	4,784	3,826	4,410	3,902	5,483	5,166
บางพลี	12,539	9,065	7,758	8,587	9,859	7,831	7,347	8,376	11,428	10,427
พระประแดง	8,664	6,067	3,993	2,583	2,210	1,875	2,080	1,825	2,669	2,289
พระสมุทรเจดีย์	5,180	3,576	4,937	3,230	5,913	3,708	6,178	3,891	8,128	5,277
กิ่งอำเภอบางเสาธง	4,214	1,777	4,924	1,846	5,503	2,746	4,341	2,533	3,556	2,077
รวมยอด	55,007	36,369	45,647	32,318	53,370	35,109	44,917	36,509	56,579	45,496

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตาราง 4.11 อัตราการย้ายถิ่นเข้า-ออก จำแนกรายอำเภอ ปี 2539 และ 2543

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	2539				2543				สรุปผลต่าง			
	ย้ายเข้า		ย้ายออก		ย้ายเข้า		ย้ายออก		ย้ายเข้า		ย้ายออก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองสมุทรปราการ	20,106	36.55	12,485	34.33	25,315	44.74	20,260	44.53	5,209	8.19	7,775	10.20
บางบ่อ	4,304	7.82	3,399	9.35	5,483	9.69	5,166	11.35	1,179	1.87	1,767	2.01
บางพลี	12,539	22.80	9,065	24.93	11,428	20.20	10,427	22.92	(1,111)	(2.60)	1,362	(2.01)
พระประแดง	8,664	15.75	6,067	16.68	2,669	4.72	2,289	5.03	(5,995)	(11.03)	(3,778)	(11.65)
พระสมุทรเจดีย์	5,180	9.42	3,576	9.83	8,128	14.37	5,277	11.60	2,948	4.95	1,701	1.77
กิ่งอำเภอบางเสาธง	4,214	7.66	1,777	4.89	3,556	6.29	2,077	4.57	(658)	(1.38)	300	(0.32)
รวมยอด	55,007	100.00	36,369	100.00	56,579	100.00	45,496	100.00	1,572	-	9,127	-

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เดิมร้อยละ 7.64 และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 1.48 และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงและอัตราการเติบโตของประชากรในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ นั้น ปรากฏรูปแบบการขยายตัวของประชากรเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะตำบลในคลองบางปลากดมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมาก 6,608 คน เพิ่มจากเดิมร้อยละ 21.23 เนื่องจากเป็นพื้นที่ ติดต่อกับอำเภอพระประแดง ซึ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม ศูนย์กลางการคมนาคม

นอกจากนี้ตำบลที่เป็นพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่เมือง(เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า) มีการเปลี่ยนแปลงประชากรที่น่าสังเกต กล่าวคือ ในพื้นที่เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์และเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า มีอัตราการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้น แต่ไม่สูงมากนัก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเมืองกำลังอยู่ต้นช่วงขั้นตอนของการขยายตัวต่อไป แต่ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า และองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากดมีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด ซึ่งมีพื้นที่เป็นส่วนหนึ่งของตำบลในคลองบางปลากด แต่เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงประชากรในระดับตำบล ปรากฏว่าตำบลในคลองบางปลากดมีการเปลี่ยนแปลงประชากรและอัตราการเติบโตประชากรสูงมาก

4.1.7 โครงสร้างพื้นฐาน

4.1.7.1 การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด รวมทั้งการคมนาคมภายในและระหว่างหมู่บ้าน มีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ทางหลวงแผ่นดิน สุขสวัสดิ์-ป้อมพระจุลจอมเกล้า
- 2) ทางหลวงชนบท สุขสวัสดิ์-นาเกลือ
- 3) ทางหลวงชนบท สุขสวัสดิ์-คู่สร้าง-ประชาอุทิศ
- 4) ทางหลวงชนบท สุขสวัสดิ์-ศาลาแดง

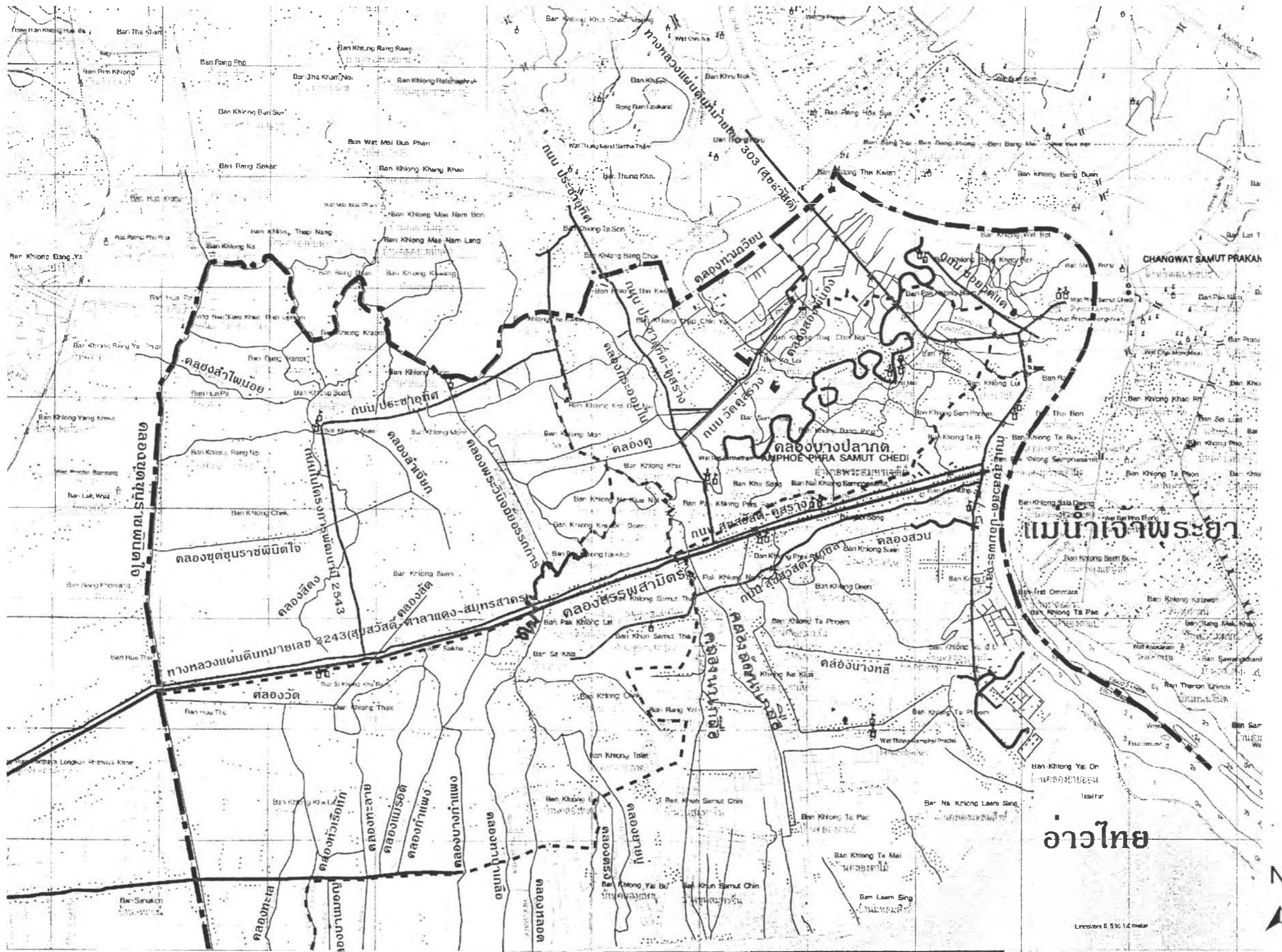
สำหรับเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างตำบลและหมู่บ้าน เป็นสภาพถนนลูกรัง จำนวน

20 สาย

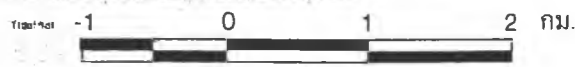
4.1.7.2 การประปา

มีการประปาหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 1 แห่ง สำหรับแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ประเภทอื่น ได้แก่ บ่อน้ำบาดาล จำนวน 15 บ่อ ถังเก็บน้ำจำนวน 85 แห่ง ใถ่งน้ำขนาดใหญ่จำนวน 120 ใบ

4.1.7.3 การไฟฟ้า และการโทรศัพท์ ส่วนใหญ่มีไฟฟ้าและโทรศัพท์ ชักันทุกหลังคาเรือน

HYDROGRAPHIC DATUM MEAN LOWER LOW WATER
 ระดับน้ำขึ้นน้ำลงเฉลี่ยต่ำสุด
 Depth soundings in meters ระดับความสูงน้ำขึ้นน้ำลงเฉลี่ยต่ำสุด

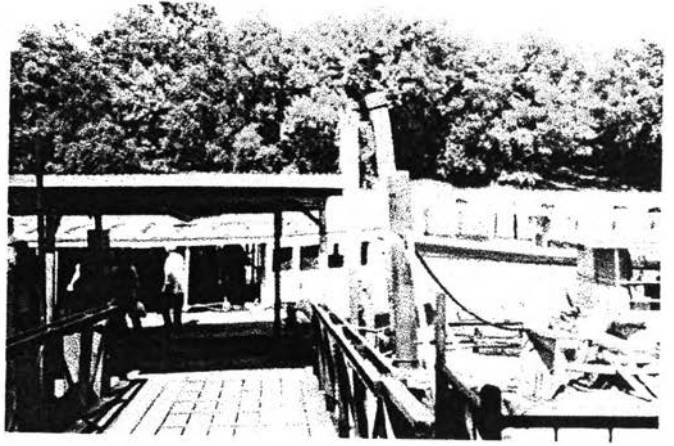

เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมือง
 ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แผนที่ 4.6 : แสดงเส้นทางการคมนาคม
 ทางบกและทางน้ำ

ที่มา : กรมแผนที่ทหาร

สัญลักษณ์ :
 ■■■■■ เขตอำเภอ ■■■■■ เขตตำบล
 ——— ถนน ——— คลอง
 🏠 วัด 🏫 โรงเรียน

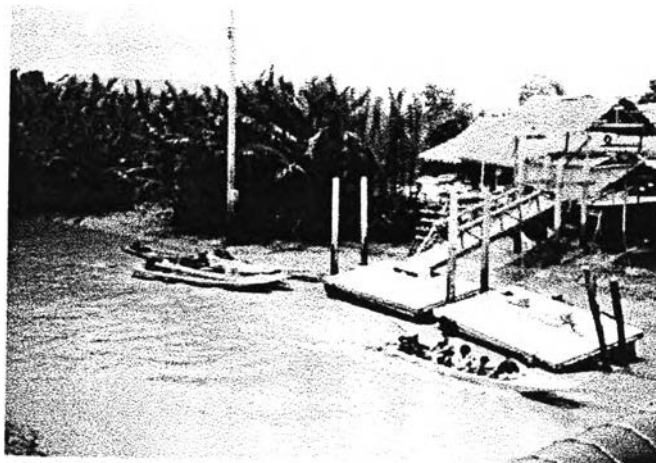

ท่าเรือ ข้ามฟากพระสมุทรเจดีย์

ท่ารถประจำทางระหว่างกรุงเทพฯ-พระสมุทรเจดีย์

ท่ารถสองแถว

เรือรับจ้าง

ภาพที่ 4.10 แสดงการคมนาคมในพื้นที่ศึกษา

4.1.8 สภาพทางสังคม

4.1.8.1 การศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

การศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ 91,284 คน ศาสนาอื่น ๆ ประมาณ 1,649 คน มีวัดหรือที่พักสงฆ์ จำนวน 16 แห่ง ศาลเจ้า 2 แห่ง ส่วนด้านศิลปวัฒนธรรมรวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม อำเภอพระสมุทรเจดีย์มีภาษาสาขลา เป็นภาษาท้องถิ่น และมีอาหารประจำท้องถิ่น ได้แก่ แกงชะคราม

4.1.8.2 การสาธารณสุข

มีการให้บริการสาธารณสุข โดยมีสถานบริการ ดังนี้

- 1) โรงพยาบาลขนาด 30 เตียง จำนวน 1 แห่ง
- 2) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 1 แห่ง
- 3) สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน จำนวน 8 แห่ง
- 4) สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน 2 โรงพยาบาล คลินิก 11 แห่ง
- 5) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 16 แห่ง

จำนวนบุคลากรทางด้านสาธารณสุข มีดังนี้ คือ แพทย์ จำนวน 5 คน ทันแพทย์ 2 คน เภสัชกร 3 คน พยาบาล 80 คน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 36 คน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) 210 คน

4.1.8.3 การศึกษา

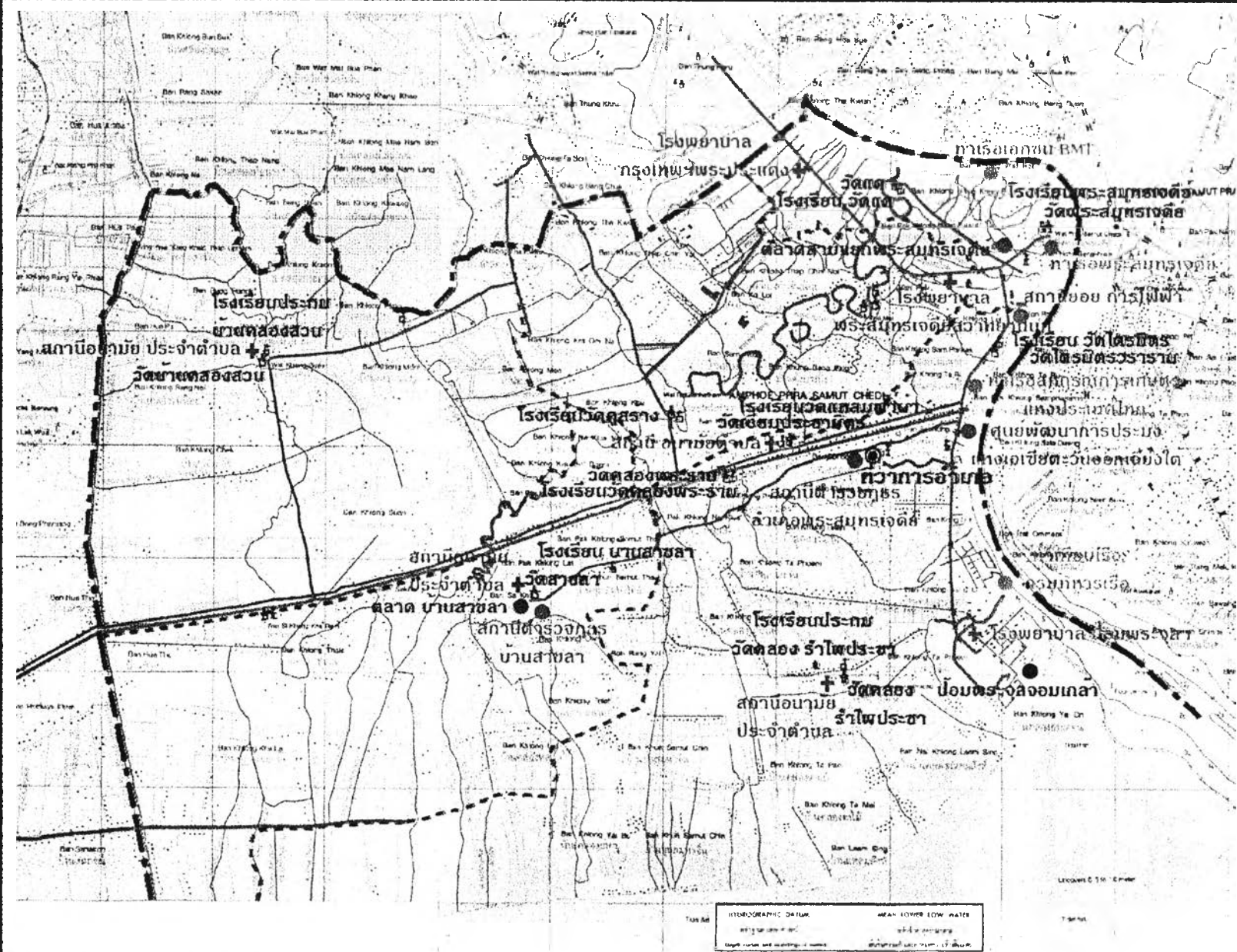
อำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีโรงเรียนทั้งสิ้น 25 แห่ง ครู 641 คน และนักเรียนทั้งสิ้น 13,645 คน

สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน มีกลุ่มสนใจจำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มวิชาชีพพระยะตัน 8 กลุ่ม ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 10 แห่ง ห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง นอกจากนั้นยังมีหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล 3 แห่ง หอกระจายข่าว 13 แห่ง โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรม 14 แห่ง และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด 1 แห่ง

4.1.8.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

อำเภอพระสมุทรเจดีย์มีสถานีตำรวจภูธรอำเภอ/ตำบล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอพระสมุทรเจดีย์และสถานีตำรวจภูธรตำบลสาขลา ตาราง สถิติข้อมูลคดีอาญา

4.1.9 สถานที่ท่องเที่ยว

สัญลักษณ์เพิ่มเติม

- โรงเรียน
- วัด
- สถานที่ราชการ
- ตลาด
- ท่าเรือ
- โรงพยาบาล
- ป้อมพระจุลจอมเกล้า

เรื่อง : แนวทางการพัฒนามือง
 ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แผนที่ 4.7 : แสดงขอบเขตตำบลและ
 ขอบเขตการปกครองในพื้นที่ศึกษา

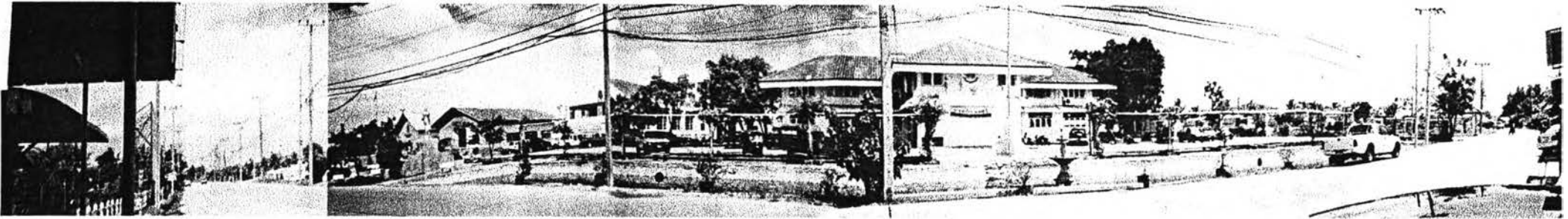
ที่มา: กรมแผนที่ทหาร สัญลักษณ์:
 - - - - - ขอบเขตอำเภอ
 ■■■■■ ขอบเขตตำบล ————— ถนน ~~~~~ คลอง

วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์

เทศบาลตำบล แหลมฟ้าผ่า

สวนสาธารณะ

เทศบาลตำบล พระสมุทรเจดีย์

ที่ว่าการอำเภอ พระสมุทรเจดีย์

เทศบาลตำบล พระสมุทรเจดีย์

ภาพที่ 4.11

แสดงสถานที่ตั้งส่วนราชการ

4.1.9 สถานที่ท่องเที่ยว

ในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

4.1.9.1 องค์พระสมุทรเจดีย์ เป็นปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองปากน้ำที่มีอายุกว่า 170 ปีแล้ว ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ผังตรงข้ามกับศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไปในนามพระเจดีย์กลางน้ำ แต่เดิมพระเจดีย์กลางน้ำตั้งอยู่บนเกาะกลางปากแม่น้ำเจ้าพระยา ท้ายป้อมผีเสื้อสมุทร ต่อมาชายตลิ่งฝั่งขวาของแม่น้ำได้ตั้งเนินงอกออกมาเชื่อมติดกับเกาะอันเป็นที่ตั้งของพระเจดีย์ การก่อสร้างพระสมุทรเจดีย์ ได้เริ่มขึ้นใน พ.ศ.2309 ตรงกับสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 แล้วเสร็จในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าให้เปลี่ยนรูปทรงเจดีย์จากเดิมพระเจดีย์รูปสี่เหลี่ยมไม้สิบสอง มาเป็นพระเจดีย์ลอมฟาง(ทรงลังกา) มีลักษณะก่ออิฐถือปูนขนาดใหญ่ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้ต่อเติมองค์เจดีย์ให้สูงขึ้นเป็น 19 วา เพื่อให้เรือต่างชาติแลเห็นได้แต่ไกลเพราะในสมัยนั้นไทยมีการค้าสำเภากับต่างประเทศทั้งจีนและตะวันตก จึงมีพระราชประสงค์ให้เป็นจุดสังเกตสำคัญบริเวณปากอ่าวก่อนเดินทางเข้าแม่น้ำเจ้าพระยาสู่กรุงเทพฯ และโปรดให้บรรจุพระบรมสารีริกธาตุพระชัยวัฒน์และพระห้ามสมุทรไว้ในพระเจดีย์ด้วย

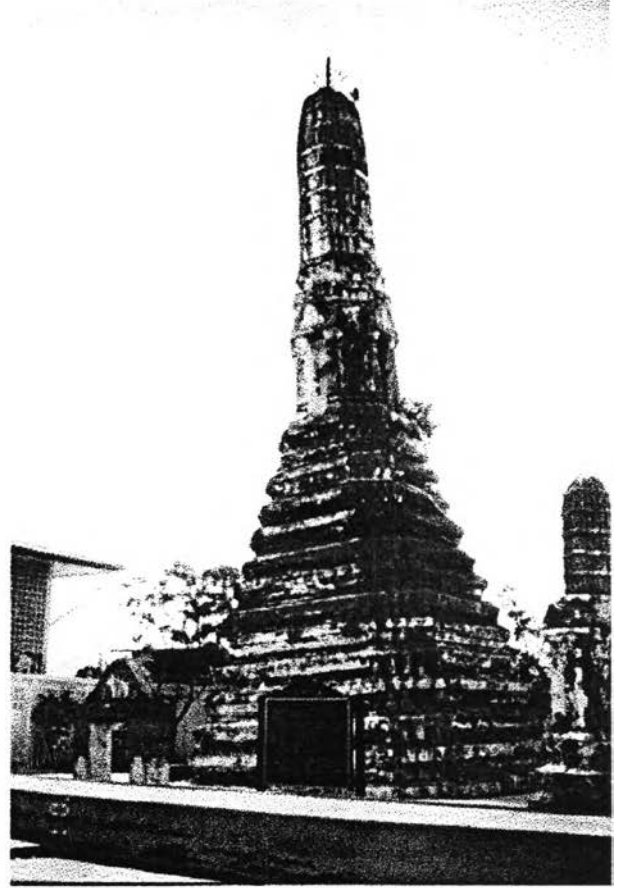
การหม่อมองค์พระเจดีย์ จะทำขึ้นให้วันขึ้น 5 ค่ำ เดือน 11 ก่อนงานนมัสการพระสมุทรเจดีย์ ผ้าที่ใช้หม่อมเจดีย์จะเปลี่ยนทุกปี ส่วนผ้าผืนเก่าจะตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ ให้พุทธศาสนิกชนได้เช่าบูชาไว้เป็นสิริมงคล เบื่อกันว่าแต่ก่อนทางจังหวัดได้เกณฑ์นักโทษมาหม่อมผ้าพระเจดีย์เพราะเป็นงานเสี่ยงอันตราย แต่คราวหนึ่งนักโทษไม่สามารถขึ้นไปบนพระเจดีย์ได้ นายเจียม เมืองงามขำ จึงได้มอบหมายให้นายรอด รุ่งแจ้ง ทำหน้าที่นี้แทน ตระกูลรุ่งแจ้งมีอาชีพประมงพื้นบ้านขึ้นไปหม่อมผ้าองค์พระเจดีย์มาตั้งชั่วอายุคนแล้วตั้งแต่รุ่นทวดถึงรุ่นเหลน โดยไม่เคยมีอุบัติเหตุใด ๆ ทั้งที่ขณะขึ้นไปชิงผ้ามีเชือกให้ยึดตัวเพียงเส้นเดียวเท่านั้น จนชาวปากน้ำเชื่อกันว่าคนตระกูลรุ่งแจ้งเท่านั้นจึงจะขึ้นไปหม่อมผ้าองค์พระสมุทรเจดีย์ได้

4.1.9.2) คูค้างควาแม่ไก่ ตรงลานหน้าพระเจดีย์ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา มองไปตรงขวามือ จะเห็นเกาะอันเป็นที่ตั้งของป้อมผีเสื้อสมุทร บริเวณนี้เป็นป่าชายเลน มีดินแฉะและโกงกางรอกครึม มีฝูงค้างควาแม่ไก่อ้นับพันตัวมาอาศัยเกาะพักนอน หากไปนมัสการพระสมุทรเจดีย์ยามเย็น จะเห็นค้างควาบินซวักไขว่อยู่บริเวณนั้น

4.1.9.3) ป้อมพระจุลจอมเกล้า ตั้งอยู่ริมปากแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งขวา ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ตามถนนสุขสวัสดิ์เป็นระยะทาง 7 กิโลเมตร เป็นป้อมปืนปากแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดและสร้างครั้งหลังสุดในบรรดาป้อมปืนปากแม่น้ำของจังหวัดสมุทรปราการ สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ในรัชกาลดังกล่าวราชนาวิไทยได้ยิงปืนเพื่อป้องกันประเทศจากเรือรบฝรั่งเศส ซึ่งพยายามบุกรุกเข้าสู่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันยังคงรักษาปืนใหญ่และกล้อสองทางไกลประจำป้อมไว้ ป้อมนี้อยู่ในเขตฐานทัพเรือ การเข้าชมต้องได้รับการอนุญาต

องค์พระสมุทรเจดีย์

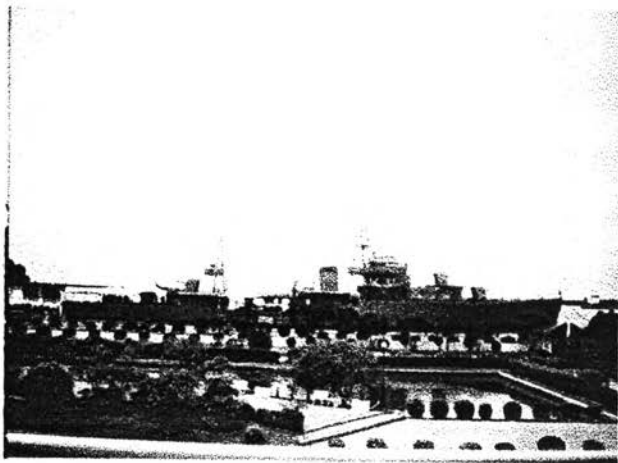

เจดีย์เอียงสาขลา

หลวงพ่อดโต วัดสาขลา

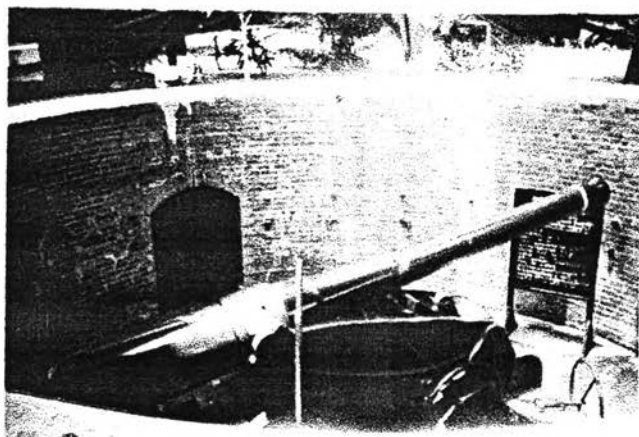
ภาพที่ 4-12 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอพระสมุทรเจดีย์

เรือรบหลวงแม่กลอง

ปากอ่าว

ป้อมพระจุลจอมเกล้า

ภาพที่ 4.13 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอพระสมุทรเจดีย์

4.1.9.4) หมู่บ้านสาขลา ซึ่งเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ตั้งอยู่ริมคลองสาขลา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง จึงเป็นแหล่งของกินและของฝาก มีทั้งของทะเลสดและแห้ง โดยเฉพาะในช่วงน้ำเกิดมีของทะเลสดราคาถูกให้เลือกซื้อมากมาย และยังมีการทำกุ้งเหยียดของอร่อยที่มีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย

1) ประวัติ : บ้านสาขลาเป็นชุมชนเก่าแก่ริมทะเลปากอ่าว ตั้งถิ่นฐานมานานร่วม 200 ปี เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำนาเกลือ แต่เนื่องจากการขนเกลือไปขายที่ตลาดทำได้ยากลำบาก ประกอบกับเกลือราคาไม่ดี ชาวบ้านจึงเปลี่ยนมาเป็นการทำกุ้งกึ่งและเลี้ยงปูทะเล บ้านสาขลาเป็นชื่อที่เพี้ยนมาจาก “บ้านสาวกล้า” เล่ากันว่าครั้งเสียกรุงครั้งที่ 2 ผู้ชายออกไปรบจนหมดหมู่บ้านเหลือแต่ผู้หญิง เมื่อมีทัพพม่าผ่านมาทางเรือ หญิงสาวในหมู่บ้านก็ช่วยอาวุธเท่าที่จะหาได้ บางคนแบกซากตัวข้าวขนาดใหญ่ออกมาทำทนายพม่า พวกพม่าเห็นคนไทยแบกซากคิดว่าเป็นปืนใหญ่ จึงพากันล่าถอยหนีไป ตั้งแต่นั้นจึงได้ชื่อเรียกชุมชนแห่งนี้ว่าบ้านสาวกล้า และเพี้ยนเป็นบ้านสาขลา

2) สิ่งที่น่าสนใจ

- นั่งเรือชมปลาโลมา ทะเลแถบบ้านสาขลาค่อนข้างสงบ ชายฝั่งมีป่าโกงกาง ที่น่าสนใจคือ มีปลาโลมามาปรากฏให้เห็นบ่อย ๆ บริเวณใกล้ชายฝั่งทะเล ถ้าอยากดูปลาโลมา ควรไปเที่ยวในช่วงน้ำเกิดระหว่างขึ้น 15 ค่ำ จนถึงแรม 4 ค่ำ โดยเฉพาะตอนเช้าตรู่และเย็น ช่วงที่น้ำขึ้นสูงสุดและยังไม่ลง หรือที่ชาวบ้านเรียกว่าช่วงน้ำเท่อ ถ้าโชคดีอาจได้เห็นฝูงปลาโลมาอย่างใกล้ชิด

- ดูการทำกุ้งเหยียดและซื้อของทะเล ถ้าอยากดูการทำกุ้งเหยียด ควรไปตอนเช้าตรู่ จากทางเดินหน้าวัดให้เลี้ยวซ้ายไปประมาณ 100 เมตร จะพบกับบ้านป่าสนนั้นทำกุ้งเหยียด จะใช้กุ้งขนาดเท่านิ้วโป้ง จับกุ้งเหยียดให้ตรงที่ละตัว นำไปเรียงในหม้อต้มใช้ท่อนไม้ทับ ใสเกลือและน้ำตาลให้รสเค็ม มัน หวาน เมื่อต้มเสร็จจะได้กุ้งที่ตัวเหยียดตรง ไม้จิ้มเหมือนกุ้งแห้งรับประทานกับข้าวต้มหรือข้าวสวย ในช่วงน้ำเกิด ช่วงตรงท่าเรือข้ามวัดสาขลา ชาวประมงจะนำของทะเลสด ๆ มาวางขาย เช่น ปูไซ่ หอยพิม กุ้งแชบ๊วย กุ้งกุลาดำ นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อได้ในราคาไม่แพง

- เดินเที่ยวชมหมู่บ้าน เมื่อสุดทางรถ ให้เดินไปตามทางคอนกรีตเลียบบคลองลัดเลาะเข้าไปภายในหมู่บ้าน จะมีร้านค้า ขายอาหารแบบชาวบ้านอยู่ริมคลอง เมื่อเดินเข้าไปข้างในจะเห็นเรือนไทยปั้นหย่าทั้งที่ยังสมบูรณ์ สลับกับบ้านครึ่งไม้ครึ่งปูนที่สร้างในช่วงหลัง เรือนปั้นหย่าเป็นเรือนที่นิยมในช่วงรัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7 หลังคาเรือนปั้นหย่าจะลาดลงทุกด้านไม่มีหน้าจั่ว ภายในเรือนจะมีลักษณะคล้ายกันคือเปิดโล่ง บ้านเก่าบางหลังมีอายุ 60-70 ปี สามารถเดินเที่ยวไปเรื่อยจนถึงชายคลอง

- วัดสาขลา เป็นวัดเก่าแก่ สร้างขึ้นพร้อมกับการตั้งหมู่บ้าน ในวัดมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คือหลวงพ่อดโต เป็นพระประธานในอุโบสถและเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวสาขลา ชาวบ้าน

เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปพี่น้องกับหลวงพ่อโสธร จ.ฉะเชิงเทรา จะจัดงานสมโภชในวันที่ 5-6 มกราคม ของทุกปี นอกจากนี้ในวัดยังมีพระปรางค์เก่าแก่องค์หนึ่งชาวบ้านเรียกว่าพระปรางค์เอียง เนื่องจากองค์พระปรางค์ตั้งอยู่ริมคลอง เมื่อ 100 ปีก่อนพื้นดินทรุดตัว น้ำเอ่อเข้าท่วมซังทำให้พระปรางค์เอียง และอยู่ในสภาพนั้นโดยไม่ล้ม บนพระปรางค์มีพระพุทธรูปประทับยืนทั้ง 4 ด้าน แต่ปัจจุบันอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม

4.2 พื้นที่ศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่เมืองเป็นสำคัญ ดังนั้น พื้นที่ศึกษา จึงเป็นพื้นที่เมืองในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ที่มีการกระจุกตัวของประชากร เป็นศูนย์รวมด้านการบริหาร การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ รวมถึงด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ อันได้แก่ พื้นที่เทศบาล ตำบลพระสมุทรเจดีย์ เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด และ องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า เป็นพื้นที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งมีลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

4.2.1 เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์

4.2.1.1 ภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ มีพื้นที่ในปกครอง 6.5 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมถึงเพราะอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นระยะทางยาว 3 กิโลเมตร ประกอบกับมีคูคลองจำนวนมาก และอยู่ติดกับอ่าวไทย จึงเกิดภาวะน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากและน้ำทะเลหนุน มีสภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินเลน ไม่เหมาะต่อการเพาะปลูก

4.2.1.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตเทศบาลตำบลลัดหลวงอำเภอพระประแดง และแม่น้ำเจ้าพระยา

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แม่น้ำเจ้าพระยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด

4.2.1.3 การปกครอง

เขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์มีพื้นที่รับผิดชอบ 4 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 1 บ้านคลองสองพี่น้อง

หมู่ที่ 2 บ้านวัดแค

หมู่ที่ 3 บ้านเจดีย์

หมู่ที่ 4 บ้านคลองวัดโบสถ์

4.2.1.4 ประชากร

เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ มีประชากรรวมทั้งสิ้น 13,021 คน แยกเป็นชาย 6,286 คนและ หญิง 6,335 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวม 8,275 คน แยกเป็นชาย 4,028 คน และหญิง 4,247 คน

4.2.1.5 สภาพเศรษฐกิจ

พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม รองลงมาคืออาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม การประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย น้ำเค็มมีบ้างเล็กน้อย

4.2.1.6 สภาพสังคม

ด้านศาสนาและวัฒนธรรม : ประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดพุทธจำนวน 2 แห่ง คือ วัดพระสมุทรเจดีย์และวัดแค

ด้านการศึกษา : มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระสมุทรเจดีย์ โรงเรียนวัดแค และโรงเรียนคลองสองพี่น้อง มีโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญ จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนป้อมนาคราช สวททยานนท์ และโรงเรียนเอกชนเปิดสอนหลักสูตรระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนนพคุณศึกษา

ด้านสาธารณสุข : มีโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลพระสมุทรเจดีย์สวททยานนท์ เป็นโรงพยาบาลขนาด 30 เตียง และมีโรงพยาบาลเอกชนอีก 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลกรุงเทพพระประแดง เป็นโรงพยาบาลขนาด 100 เตียง

4.2.1.7 โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ มีดังนี้

- การคมนาคม การคมนาคมในพื้นที่เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ มี 2 ทาง คือ

การคมนาคมทางบก : มีถนนสายหลัก คือ ถนนสุขสวัสดิ์และมีถนนซอยติดต่อถึงกันทุกหมู่บ้าน มีรถโดยสารประจำทาง รถจักรยานยนต์รับจ้าง รถสามล้อเครื่อง รถยนต์รับจ้าง วิ่งบริการอย่างสม่ำเสมอ รถโดยสารประจำทางที่วิ่งผ่านพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ มีทั้งหมด 5 สาย คือ

รถเมล์สาย 20 วิ่งระหว่างเจดีย์-ท่าดินแดง(กรุงเทพฯ)

รถปรับอากาศสาย 20 วิ่งระหว่างเจดีย์-ท่าดินแดง(กรุงเทพฯ)

รถสองแถวสาย 1146 วิ่งระหว่างพระประแดง-เจดีย์

รถสองแถวสายเจดีย์-อัมเภอ และสายเจดีย์-ป้อมพระจุลฯ

รถสองแถวสายเจดีย์-แหลมฟ้าผ่า

การคมนาคมทางน้ำ : พื้นที่เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ มีคลองอยู่ 6 สาย แต่คลองเหล่านี้ตื่นขึ้นใช้ประโยชน์ทางการคมนาคมได้น้อยมาก ใช้ประโยชน์ได้ในด้านการระบายน้ำ ดังนั้นการคมนาคมทางน้ำจึงอาศัยแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นหลัก โดยมีเรือข้ามฟากจากเทศบาลนครสมุทรปราการที่ทำข้ามเรือปากน้ำ มายังฝั่งเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ ที่ท่าข้ามเรือพระสมุทรเจดีย์ ทำให้การคมนาคมในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์มีความสะดวกสบาย

- การไฟฟ้า การให้บริการด้านการไฟฟ้าในเขตเทศบาล ขณะนี้ได้ขยายขอบเขตออกไปครอบคลุมทุกหมู่บ้าน โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของการไฟฟ้านครหลวง

- การประปา การให้บริการด้านการประปา สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ครอบคลุมเกือบทุกหมู่บ้าน ยกเว้นบางหมู่บ้าน เช่น หมู่บ้านคงกระพันชาตรี การให้บริการประปาอยู่ในความรับผิดชอบของการประปานครหลวง สำนักงานสาขาตากสิน

- โทรศัพท์ การให้บริการด้านโทรศัพท์ อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์เขตราชบุรีวาระ ขณะนี้สามารถให้บริการได้ทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่

4.2.2 เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า

4.2.2.1 ภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีน้ำทะเลท่วมถึงในฤดูน้ำหลาก และมีน้ำทะเลหนุน ทำให้มีน้ำไหลท่วมพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีคลองสวนจำนวนมาก เนื่องจากอยู่ติดกับอ่าวไทย จึงทำให้น้ำเค็มปกคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่

4.2.2.2 อาณาเขต

เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า มีเนื้อที่ 7 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์และ องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลคลองสวนและองค์การบริหารส่วนตำบล แหลมฟ้าผ่า
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	แม่น้ำเจ้าพระยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลนาเกลือ

4.2.2.3 การปกครอง

เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า มีพื้นที่ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2(บางส่วน) หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 (บางส่วน) หมู่ที่ 6 (บางส่วน) และหมู่ที่ 13(บางส่วน) ตำบลแหลมฟ้าผ่าและตำบลในคลองบางปลากดบางส่วน ได้แก่ หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 9

4.2.2.4 ประชากร

พื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า มีประชากรรวมทั้งสิ้น 16,980 คน

4.2.2.5 สภาพเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 32 โรง ที่อยู่อาศัยของประชากรจะหนาแน่นบริเวณริมถนนสายสุขสวัสดิ์-ป้อมพระจุลฯ และการเกษตรกรรมจะมีเพียงเล็กน้อย ได้แก่ อาชีพประมง ซึ่งมีเรือประมงอยู่จำนวน 400 ลำ พื้นที่ทำการเกษตรประกอบด้วย การเลี้ยงกุ้งหอย และปศุสัตว์ตามธรรมชาติ ปัจจุบันผลผลิตไม่มากนัก สำหรับด้านอุตสาหกรรม สถานที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขสวัสดิ์ ซึ่งเหมาะแก่การคมนาคมและติดฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ลักษณะของโรงงานจะมีกำลังผลิตไม่มากนัก ประกอบด้วย โรงงานเหล็ก โรงงานทอผ้า ฟอกย้อม โรงงานทำร่ม ฯลฯ

4.2.2.6 สภาพสังคม

ศาสนา ประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ส่วนใหญ่นับถือ ศาสนา พุทธ มีวัดพุทธจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วัดเอี่ยมประชามิตร(วัดแหลมฟ้าผ่า) วัดไตรมิตรวรารามและวัดคลองพระราม

การศึกษา มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดแหลมฟ้าผ่า โรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนวัดไตรมิตรวราราม

สาธารณสุข มีสถานอนามัยแหลมฟ้าผ่า

4.2.2.7 โครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม ในพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่าสามารถให้การคมนาคมได้ 2 ทาง ดังนี้

- ทางบก สามารถติดต่อกันได้ระหว่างอำเภอกับอำเภอ ตำบลกับตำบล และตำบลกับหมู่บ้าน มีถนนสายสำคัญ ได้แก่ ถนนสุขสวัสดิ์ ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักเพราะสามารถให้ขนส่งจากท่าเรือซึ่งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เข้าสู่กรุงเทพฯ มีระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร

- ทางน้ำ เนื่องจากพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ส่วนใหญ่เป็นคลอง ประชาชนจึงอาศัยเส้นทางน้ำในการติดต่อ ซึ่งมีคลองสำคัญ ดังนี้ คลองสวน(คลองแดน) คลองสรรพสามิตร คลองมอญ คลองอ้ายเซ่ง คลองวัดรุ่ม คลองตาวี คลองสามแพรกและคลองพระราม เนื่องจากพื้นที่เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่าด้านตะวันออกติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแนวยาวจึงมีท่าเรือเอกชนขนส่งสินค้าที่สำคัญคือท่าเรือ สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลแหลมฟ้าผ่า ซึ่งจะให้ขนส่งถ่ายสินค้าเข้าออกต่างประเทศ

- การไฟฟ้า การให้บริการด้านการไฟฟ้า ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ขณะนี้ได้ขยายขอบเขตออกไปกว้างขวางครอบคลุมทุกหมู่บ้าน โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของการไฟฟ้านครหลวง

- การประปา การให้บริการการประปาอยู่ในความรับผิดชอบของการประปานครหลวงสำนักงานสาขาตากสิน แต่ยังไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง จะมีเขตจำหน่ายประปาเฉพาะในที่มีถนนผ่าน ได้แก่ บริเวณสองข้างทางถนนสุขสวัสดิ์ และถนนซอยบางส่วน

- โทรศัพท์ การบริการทางด้านโทรศัพท์อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์เขตราชบุรีบูรณะ ขณะนี้ยังไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง จะมีเฉพาะแหล่งชุมชนหนาแน่น ได้แก่ บริเวณสองข้างทางถนนสุขสวัสดิ์-ป้อมพระจุลฯ และถนนสุขสวัสดิ์-สาขา

4.2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า

4.2.3.1 ภูมิประเทศ

พื้นที่ของตำบลแหลมฟ้าผ่า เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีน้ำทะเลท่วมถึง เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก และน้ำทะเลหนุน น้ำจะไหลท่วมพื้นที่ มีคลองจำนวนมากเนื่องจากอยู่ติดอ่าวไทย จึงทำให้น้ำเค็มปกคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ สภาพดินเป็นดินโคลน เนื่องจากพื้นที่เป็นป่าชายเลน ไม่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก และมีคูคลองน้อยใหญ่อีกเป็นจำนวนมาก เพราะมีลำคลองเชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีพและวิถีชีวิตของประชาชน

4.2.3.2 อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 15.084 ตารางกิโลเมตร หรือ 9,427 ไร่ 2 งาน มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลในคลองบางปลากด

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แม่น้ำเจ้าพระยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลนาเกลือ

4.2.3.3 การปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า มีพื้นที่บริหารปกครอง 13 หมู่บ้าน ซึ่งแบ่งเป็นหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มทั้งหมู่บ้าน จำนวน 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 7 ถึงหมู่ที่ 12 และหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เต็มบางส่วน มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 13

4.2.3.4 ประชากร

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า มีประชากรรวมทั้งสิ้น 8,200 คน แยกเป็นชาย 4,073 คน หญิง 4,127 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 53.6 คน/ตารางกิโลเมตร

4.2.3.5 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง พื้นที่ทำการเกษตรประกอบด้วยการเลี้ยงกุ้งตามธรรมชาติและการประมงขนาดเล็ก สำหรับด้านอุตสาหกรรม ส่วนมากเป็นการรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม

4.2.3.6 สภาพสังคม

- การศึกษา ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง อยู่ที่หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 9 โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง คือหมู่ที่ 5 และห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง

- ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนสถานที่มีในองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า ประกอบด้วย วัด 2 แห่ง และศาลเจ้า 2 แห่ง

- สาธารณสุข มีสถานอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 1 แห่ง อยู่ที่หมู่ที่ 9

4.2.3.7 โครงสร้างพื้นฐาน

- การคมนาคม สภาพการคมนาคมของตำบลแหลมฟ้าผ่า ส่วนใหญ่เป็นการคมนาคมทางน้ำ เนื่องจากมีลำคลองหลายสาย ประชากรที่อาศัยในพื้นที่นี้ส่วนใหญ่อาศัยเรือเป็นพาหนะเดินทางสัญจรไปมา ส่วนการคมนาคมทางบก มีถนนสายหลักเพียง 2 สาย คือ ถนนสุขสวัสดิ์-นาเกลือ และถนนสุขสวัสดิ์-ป้อมพระจุล แหล่งน้ำธรรมชาติที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม มีคลอง 10 สาย ได้แก่ คลองสรรพสามิตร คลองสวน คลองตาเม คลองยายหลี คลองแหลมสิงห์ คลองตาเป้ คลองแหลมใหญ่ คลองยายชี คลองมอญ และคลองพระราม

- ไฟฟ้า ส่วนใหญ่มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน ยังมีเพียงบางส่วนที่ยังขาดแคลนไฟฟ้า เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของการไฟฟ้านครหลวง

- ประปา ส่วนใหญ่ใช้น้ำจากบ่อน้ำบาดาล ซึ่งมีอยู่ 7 แห่ง และใช้น้ำจากลำน้ำลำห้วย บึง ทั้งนี้เนื่องจากการประปายังไม่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

4.2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด

4.2.4.1 ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากดเป็นที่ราบลุ่มมีน้ำทะเลท่วมถึง มีคลองบางปลากดเป็นคลองสายหลักและคลองย่อย ๆ ไหลลงสู่ม่าน้ำเจ้าพระยาได้โดยตรง มีถนนสุขสวัสดิ์ ถนนชอยหลักซึ่งส่วนมากเป็นคอนกรีตเสริมใยเหล็ก มีโรงงานอุตสาหกรรมและหมู่บ้านจัดสรรอยู่ริมถนนสายหลัก

4.2.4.2 อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด มีเนื้อที่ประมาณ 14.5 ตารางกิโลเมตร หรือ 9,062.5 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลลัดหลวง อำเภอพระประแดง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคลองสวน

4.2.4.3 การปกครอง

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด มีหมู่บ้าน 13 หมู่ ดังนี้

-หมู่บ้านยายสี	-บ้านคลองมอญ
-บ้านบางปลากด	-บ้านสามแพรก
-บ้านวัดใหม่	-บ้านสามเรือนหรือเกาะลอย
-บ้านสุขสวัสดิ์	-บ้านคลองห้างหรือพันโยธา
-บ้านสันติสุข	-บ้านคู่สร้าง
-บ้านยายสี	-บ้านคลองนาเกลือ
-บ้านคู่สร้างคู่สม	

4.2.4.4 ประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด มีประชากรทั้งสิ้น 35,068 คน แยกเป็นชาย 17,249 คน หญิง 17,822 คน

เมื่อพิจารณาจำนวนประชากร ปี 2543 ในพื้นที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วยเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด และองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า พบว่า ในพื้นที่ศึกษามีประชากรรวมทั้งสิ้น 66,676 คน เขตพื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อบต.ในคลองบางปลากด มีประชากร 34,712 คน รองลงมา ได้แก่ เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ และเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า มีประชากร 13,272 คน และ 12,520 คน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ศึกษา พบว่า อบต.ในคลองบางปลากดมีความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่สูงที่สุด คือ 2,394 คนต่อตารางกิโลเมตร สำหรับพื้นที่ที่มีความหนาแน่นประชากรในลำดับรองลงมา ได้แก่ เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์และเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า คือมีความหนาแน่นประชากรเท่ากับ 2,042 คน และ 1,789 คนต่อตารางกิโลเมตร ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่อบต.ในคลองบางปลากดมีความติดต่อเชื่อมโยงกับพื้นที่อำเภอพระประแดง ซึ่งเป็นพื้นที่ประกอบอุตสาหกรรมและใกล้กับกรุงเทพฯ ทำให้การคมนาคมขนส่งสะดวก

ความเจริญทางสาธารณูปโภค สาธารณูปการครบครัน ทำให้ประชากรมีแนวโน้มจะเข้ามาพักอาศัยในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น

4.2.4.5 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด ประกอบด้วย

- อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 79 ส่วนใหญ่รับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
- อาชีพค้าขาย ร้อยละ 13
- อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 6 ส่วนใหญ่ทำวังกุ้ง กุ้ง ปลูก ทำสวน ปลูกผักสวนครัว
- ประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน ร้อยละ 1
- อื่น ๆ เช่น รับราชการ ประมง ร้อยละ 1

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด มีโรงแรม 1 แห่ง บิมน้ำมัน/ก๊าซ 2 แห่ง มีโรงงานอุตสาหกรรมประเภท 2 (มีคนงานประมาณ 100-500 คน) 9 แห่ง ท่าเทียบเรือ 1 แห่ง

4.2.4.6 สภาพสังคม

- ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดพุทธ 3 แห่ง ได้แก่ วัดคู่สร้าง อยู่หมู่ที่ 9 วัดใหญ่ อยู่หมู่ที่ 3 และวัดใหม่อยู่หมู่ที่ 4

- การศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดการประถมศึกษาแห่งชาติ 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดคู่สร้างอยู่หมู่ที่ 9 โรงเรียนวัดใหญ่ อยู่หมู่ที่ 3 โรงเรียนวัดใหม่ อยู่หมู่ที่ 5 โรงเรียนบ้านคลองนาเกลืออยู่หมู่ที่ 10 โรงเรียนเอกชน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทพกรศึกษาอยู่หมู่ที่ 13 ซึ่งสอนตั้งแต่อนุบาลถึงประถมศึกษา ทั้งนี้ยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดใหญ่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดใหม่

- สาธารณสุข มีสถานอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง คือ สถานอนามัยในคลองบางปลากดอยู่หมู่ที่ 3 และสถานอนามัยคู่สร้างอยู่หมู่ที่ 8 มีสถานพยาบาลเอกชน 3 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 1 แห่ง

4.2.4.7 โครงสร้างพื้นฐาน

- การคมนาคม เส้นทางคมนาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด มีถนนสายสำคัญ ๆ ดังนี้

ถนนสุขสวัสดิ์ เป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 303 เป็นเส้นทางคมนาคมหลักของตำบลในการใช้สัญจรติดต่อกับกรุงเทพมหานคร

ถนนคู่สร้าง-ประชาอุทิศ เป็นเส้นทางคมนาคมหลักของตำบลในการใช้สัญจรติดต่อกับกรุงเทพมหานคร

ถนนสายพระสมุทรเจดีย์-สมุทรสาคร เป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 7143 ใช้สัญจรติดต่อระหว่างตำบลกับจังหวัดสมุทรสาคร

ถนนวัดคู่สร้าง เป็นถนนคอนกรีตเสริมใยเหล็กใช้สัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบล เป็นถนนขอยแยกมาจากถนนสุขสวัสดิ์บรรจบคู่สร้าง-ประชาอุทิศ

ถนนวัดใหญ่เป็นถนนคอนกรีตเสริมใยเหล็กใช้สัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบล เป็นถนนขอยแยกมาจากถนนสุขสวัสดิ์บรรจบถนนพระสมุทรเจดีย์-สมุทรสาคร

- การไฟฟ้า พื้นที่ทั้ง 13 หมู่บ้านของตำบลในคลองบางปลากด ได้รับการบริการจากการไฟฟ้านครหลวง ครอบคลุมหมู่บ้าน

- ประปา ได้รับการบริการประปาจากการประปานครหลวงเต็มพื้นที่ หมู่ที่ 1-3 หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 12-13 และได้รับเพียงบางส่วนในหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6-11 มีบ่อบาดาล 10 แห่ง มีแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นคลอง 20สาย

นอกจากพื้นที่ศึกษาที่มีลักษณะของความเป็นเมืองและมีความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่แล้ว พื้นที่ข้างเคียงในเขตพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ยังมีส่วนเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะทางด้านการคมนาคม ดังนั้นผู้ศึกษาได้นำพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกลือและองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคลองสวนมาพิจารณาด้วย โดยจะศึกษาในภาพรวมเกี่ยวกับสภาพกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจลักษณะของพื้นที่โดยรวมในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์

4.2.5 องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกลือ

4.2.5.1 ภูมิประเทศ

อบต.นาเกลือ เป็นที่ราบลุ่ม ติดชายทะเล น้ำทะเลท่วมถึง ราษฎรส่วนใหญ่อาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่ริมคลองและส่วนใหญ่สัญจรไปมาทางน้ำ โดยมีเส้นทางหลักคือ คลองสรรพสามิตร แต่ปัจจุบันมีถนนเส้นหลัก คือ ถนนสุขสวัสดิ์-นาเกลือ

4.2.5.2 อาณาเขต

มีพื้นที่ทั้งหมด 32.96 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลแหลมฟ้าผ่า

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลแหลมฟ้าผ่าและตำบลในคลองบางปลากด

ทิศตะวันตก ติดกับเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ

4.2.5.3 การปกครอง

มีจำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่

1.บ้านขุนสมุทรไทย	5.บ้านสาขลา
2.บ้านคลองนาเกลือ	6.บ้านคลองทะเล
3.บ้านสาขลา	7.บ้านสาขลา
4.บ้านสาขลา	8.บ้านคลองกระอ่อม

4.2.5.4 ประชากร

ในปี 2543 มีประชากรทั้งสิ้น 8,771 คน มีความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่ 347 คนต่อตารางกิโลเมตร มีความหนาแน่นมากกว่าตำบลบ้านคลองสวนซึ่งมีความหนาแน่นประชากรน้อยที่สุด 181 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รับราชการ ทำงานเอกชน และประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก

4.2.5.5 สภาพสังคม

มีชุมชนเชื้อสายมอญที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ เจดีย์เดี่ยวสาขลา มีโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง มีวัด 3 วัด ศาลเจ้า 1 แห่ง มีสถานีอนามัยประจำตำบล 3 แห่ง มีสถานีตำรวจ 1 แห่ง

4.2.5.6 โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมมีทั้งทางบก และทางน้ำ ซึ่งถนนสายหลักคือถนนสุขสวัสดิ์-นาเกลือ เข้ามาถึงหมู่ที่ 3 บ้านสาขลา ส่วนหมู่อื่นๆ จะใช้การคมนาคมทางน้ำเป็นหลัก เนื่องจากมีคลองต่าง ๆ จำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตาม การไฟฟ้า และโทรศัพท์เข้าถึงทุกหมู่บ้าน สำหรับน้ำกินน้ำใช้ ยังคงเป็นปัญหาอยู่มากเนื่องจากมีน้ำประปาไม่ครบทุกหลังคาเรือน มีประปาบาดาลอยู่ 1 บ่อ (บริเวณหมู่ที่ 3) ส่วนใหญ่เป็นคลองติดต่อกับทะเลอ่าวไทยเป็นน้ำเค็มพื้นที่นี้จึงมีปัญหาเรื่องน้ำดื่มน้ำใช้

4.2.6 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคลองสวน

4.2.6.1 ภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำทะเลท่วมถึง แบ่งพื้นที่ได้ 2 เขต คือ เขตน้ำจืดและเขตนน้ำเค็ม
- เขตน้ำจืด จะอยู่ในหมู่ 2 อยู่ติดกับตำบลทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ พื้นที่ส่วนใหญ่จะทำสวนผลไม้

- เขตนน้ำเค็ม จะอยู่ในหมู่ที่ 1 ติดกับตำบลท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ และหมู่ที่ 3 ,4 อยู่ติดกับตำบลนาเกลือ ซึ่งพื้นที่ทั้ง 3 หมู่จะทำการเลี้ยงกุ้ง หอย ปู ปลา เพราะมีลำคลองจำนวนมากไหลผ่านในตำบลซึ่งแตกแยกมาจากคลองสรรพสามิต

4.2.6.2 อาณาเขต

อบต.บ้านคลองสวนมีเนื้อที่ทั้งสิ้น 53 ตารางกิโลเมตร(33.125 ไร่) ห่างจากตัวอำเภอพระสมุทรเจดีย์ 20 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ต.ทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ และ ต.ท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ
ทิศใต้	ติดต่อกับ อบต.นาเกลือ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อบต.ในคลองบางปลากด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ

4.2.6.2 การปกครอง

มีหมู่บ้านในเขตปกครอง จำนวน 4 หมู่บ้านได้แก่

- 1) บ้านหัวป่า
- 2) คลองกระยอม
- 3) คลองสวน
- 4) คลองสวน

4.2.6.3 ประชากร

มีประชากรรวมทั้งสิ้น 5,861 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 181 คน/ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือน 1421 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในการเลี้ยงกุ้ง หอย ปู ปลา และทำสวนผลไม้ เนื่องจากพื้นที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และอาชีพรับจ้าง

4.2.6.4 สภาพสังคม

มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดคลองมอญ อยู่หมู่ที่ 2 เปิดเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดคลองสวน หมู่ที่ 3 เปิดเรียนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มีวัดตั้งอยู่ 3 แห่ง คือ วัดจันทร์แก้วเพชรนาราม หมู่ 1 เป็นวัดที่สร้างขึ้นใหม่ปี 2540 เป็นวัดสายวิปัสณา วัดคลองมอญ หมู่ที่ 2 เป็นวัดแบบมหานิกาย วัดคลองสวน หมู่ที่ 3 เป็นวัดแบบมหานิกาย

มีสถานีอนามัยประจำตำบลคลองสวน 1 แห่ง ตั้งอยู่วัดคลองสวน หมู่ 3 ให้บริการประชาชนทั้งตำบล ซึ่งมีทั้งหมด 4 หมู่ แต่ไม่มีโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชนในพื้นที่เลย

สำหรับเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสถานีตำรวจภูธรที่ดูแลรับผิดชอบคือสถานีตำรวจภูธรสาขลา อยู่ที่ ต.นาเกลือ ซึ่งดูแลรับผิดชอบในพื้นที่ ต.บ้านคลองสวนด้วย

4.2.6.5 โครงสร้างพื้นฐาน

ตาราง 4.12

สำรวจการอุปโภคในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	ครัวเรือน	ไฟฟ้า (ครัวเรือน)	ร้อยละ	ประปา (ครัวเรือน)	ร้อยละ	บ่อน้ำบาดาล (บ่อ)
ต.แหลมฟ้าผ่า	825	518	62.79	151	18.30	6
หมู่ 7 บ้านขุนสมุทรจีน	112	112	100	-	0	3
หมู่ 8 บ้านคลองยายหลี่	109	109	100	-	0	1
หมู่ 9 บ้านปากคลองใหม่	68	68	100	-	0	-
หมู่ 10 บ้านปากคลองแดง	274	67	24.45	-	0	-
หมู่ 11 บ้านแหลมใหญ่	111	11	9.91	-	0	-
หมู่ 12 บ้านคลองพระราม	151	151	100	151	100	2
ต.นาเกลือ	1,810	1,807	99.83	1,413	78.07	3
หมู่ 1 บ้านขุนสมุทรไทย	249	249	100	249	100	-
หมู่ 2 บ้านนาเกลือ	163	163	100	163	100	1
หมู่ 3 บ้านสาขลา	287	287	100	287	100	1
หมู่ 4 บ้านสาขลา	221	221	100	221	100	-
หมู่ 5 บ้านสาขลา	245	245	100	245	100	-
หมู่ 6 บ้านคลองทะเล	264	264	100	-	0	1
หมู่ 7 บ้านสาขลา	248	248	100	248	100	-
หมู่ 8 บ้านคลองสวน	133	130	97.74	-	0	-
ต.ในคลองบางปลากด	5,968	5,968	100	5,968	100	9
หมู่ 1 บ้านวัดยายศรี	787	787	100	787	100	-
หมู่ 2 บ้านคลองมอญ	829	829	100	829	100	1
หมู่ 3 บ้านบางปลากด	867	867	100	867	100	1
หมู่ 5 หน้าวัดใหม่	535	535	100	535	100	-
หมู่ 6 บ้านสามเรือน	718	718	100	718	100	2
หมู่ 8 บ้านสันติสุข	274	274	100	274	100	1
หมู่ 10 บ้านนาเกลือน้อย	436	436	100	436	100	4
หมู่ 11 บ้านวัดยายศรี	394	394	100	394	100	-
หมู่ 12 คู่สร้าง-คู่สม	455	455	100	455	100	-
หมู่ 13 สุขสวัสดิ์	673	673	100	673	100	-
ต.บ้านคลองสวน	1,253	1,253	100	948	75.66	2
หมู่ 1 บ้านหัวป่า	124	124	100	124	100	-
หมู่ 2 คลองกระอ่อม	422	422	100	422	100	1
หมู่ 3 คลองสวน	402	402	100	402	100	1
หมู่ 4 คลองสวน	305	305	100	-	0	-

ที่มา : จากข้อมูล กชช2ค ปี 2542

เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ ไฟฟ้าครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ประปาเกือบทุกหมู่บ้านยกเว้นหมู่บ้านคงกระพันชาตรี

เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ไฟฟ้าครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ประปายังไม่ครบทุกหมู่บ้าน

ตาราง 4.13 การบริการทางสังคมภายในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	โรงเรียน		โรงพยาบาล			อนามัย	วัด	ศาลเจ้า
	ประถม	มัธยม	รัฐ	เอกชน	สถานพยาบาล			
เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์	4	1	1	1	-	-	2	-
เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า	3	-	-	-	-	1	2	-
อบต.ในคลองบางปลากด	5	-	-	-	3	2	3	-
อบต.แหลมฟ้าผ่า	2	1	-	-	-	1	2	2
อบต.นาเกลือ	3	1	-	-	-	3	3	1
อบต.บ้านคลองสวน	2	-	-	-	-	1	3	-

ที่มา : แผนพัฒนาตำบลของแต่พื้นที่ ปี 2543

ตาราง 4.14 สถานประกอบการค้าและบริการในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่	ร้านค้า (แห่ง)	บริการ						รวม	ร้อยละ
		ซ่อมรถ/ซ่อมเครื่องยนต์	ซ่อมวิทยุ/โทรทัศน์	ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	กลึง/เชื่อมโลหะ	ซ่อมอาคาร	อื่น ๆ		
ต. ในคลองบางปลากด	397	44	27	12	24	17	13	534	80.18
ต. แหยมฟ้าผ่า	26	0	0	0	0	0	0	26	3.90
ต. นาเกลือ	42	0	3	3	1	6	1	56	8.41
ต. บ้านคลองสวน	46	3	1	0	0	0	0	50	7.51

ที่มา : จากข้อมูล กชช2ค ปี 2542

ตาราง 4.15 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม และคนงาน จำแนก รายตำบลในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ปี 2543

อำเภอ/ตำบล	จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม(แห่ง)	จำนวนคนงาน(คน)
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	466	25,522
ตำบลนาเกลือ	3	59
ตำบลแหลมฟ้าผ่า	34	2,219
ตำบลปากคลองบางปลากด	152	11,636
ตำบลในคลองบางปลากด	258	13,367
ตำบลบ้านคลองสวน	19	584

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

ตาราง 4.16 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม เงินทุน และคนงาน จำแนกตามอำเภอ ปี 2543

อำเภอ	จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม(แห่ง)	เงินทุน(ล้านบาท)	จำนวนคนงาน(คน)
เมืองสมุทรปราการ	1,586	123,265.61	106,729
บางป่อ	112	2,196.41	7,359
บางพลี	962	30,292.57	78,083
พระประแดง	1,282	17,860.41	86,537
พระสมุทรเจดีย์	410	18,752.49	25,522
กิ่งอำเภอบางเสาธง	300	253,349.72	29,690
รวม	4,652	445,717.21	333,920

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

การไฟฟ้า ราษฎรมีใช้ทุกครัวเรือน แต่ไฟฟ้าสาธารณะส่องสว่างริมทางยังไม่เพียงพอ กับความต้องการที่มีเพิ่มมากขึ้น

ประปา ไม่มีใช้ มีแต่บ่อน้ำบาดาล 1 แห่ง ที่วัดคลองสวน จ่ายน้ำเฉพาะพื้นที่ บางสวนยังไม่ครอบคลุมทั้งตำบล

การโทรคมนาคม ราษฎรยังไม่มีโทรศัพท์ใช้ทุกครัวเรือนเพราะเลขหมายไม่มีเพียงพอ โทรศัพท์สาธารณะมีบริการที่เดียวที่วัดคลองมอญ

การคมนาคมในพื้นที่ตำบลบ้านคลองสวนจะเปลี่ยนจากการคมนาคมทางน้ำมาเป็นการคมนาคมทางถนนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันมีถนน รพช. ตัดผ่านในหมู่บ้านและตำบลเกือบทุกสายจะมีถนนสายหลักอยู่ 1 สาย คือถนนลาดยาง รพช.สายประชาอุทิศ-บ้านคลองสวน ระยะทางประมาณ 9 กิโลเมตร เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบลแลกรุงเทพฯ ฝั่งตะวันออกเชื่อมติดกับเขตบางขุนเทียน

4.3 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

4.3.1 วิเคราะห์สภาพพื้นที่

จากข้อมูลข้างต้น พื้นที่ในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ประกอบด้วย ตำบล 5 ตำบล ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามขนาดของพื้นที่ได้ดังนี้ คือ

1) ตำบลแหลมฟ้าผ่า มีเนื้อที่ 56.7 ตารางกิโลเมตร ลักษณะพื้นที่เชิงได้เปรียบ ได้แก่ การมีส่วนของพื้นที่ติดกับการคมนาคม สัจจรได้ถึง 3 ทาง ได้แก่

- ทางบก ติดกับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 303 สุขสวัสดิ์-ป้อมพระจุลฯ ที่สามารถเชื่อมต่อได้จนถึงเขตดาวคะนองของกรุงเทพฯ และทางด่วนชั้นที่ 2 ช่วงบางโคล่-แจ้งวัฒนะ

- ทางแม่น้ำ มีพื้นที่ต่อเนื่องเป็นแนวยาวในช่วงตอนใต้ของแม่น้ำเจ้าพระยาจนถึงปากอ่าวไทย คือเป็นเขตหน้าด่านของการสัญจรทางน้ำ เข้าสู่แกนใจกลางของประเทศ รวมถึงสามารถเป็นจุดพักเปลี่ยนถ่ายสินค้าจากเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่สู่การเดินเรือขนาดย่อม

- ทางทะเล จากสภาพพื้นที่ของตำบลที่วางตัวขนานกับแนวของอ่าวไทย ทำให้พื้นที่มีเขตติดต่อกับบริเวณอ่าวเป็นทางยาว จึงมีศักยภาพในการประกอบอาชีพทางด้านการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หรือเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพน้ำเค็ม หรือน้ำกร่อยได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นแหล่งอนุรักษ์หลักของพื้นที่ป่าชายเลน โดยสามารถเอื้อประโยชน์ได้ทั้งในแง่แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำตามธรรมชาติ แหล่งศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ ตลอดจนการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2) ตำบลบ้านคลองสวน มีเนื้อที่ 53 ตารางกิโลเมตร ลักษณะของพื้นที่เชิงได้เปรียบ ถึงแม้ว่าตัวตำบลเองจะอยู่บริเวณชั้นในถัดจากตำบลนาเกลือและตำบลแหลมฟ้าผ่า แต่มีส่วนของพื้นที่ติดกับเขตราชบุรีบูรณะและเขตบางขุนเทียน ของกรุงเทพมหานคร จึงสามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่ในเขต

ตัวกรุงเทพฯ ได้เร็วกว่าพื้นที่อื่น ถ้าใช้การสัญจรทางน้ำที่เป็นองค์ประกอบเสริม เนื่องจากพื้นที่ติดกับคลองหลักถึง 2 คลอง ได้แก่ คลองสรรพสามิตร สามารถเดินทางจากปากอ่าวหรือแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านตัวอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จนสามารถไปถึงแม่น้ำท่าจีนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร อันเป็นเส้นทางขนถ่ายสินค้า และทรัพยากรทางน้ำได้ตลอดแนว กับคลองขุดขุนราชพินิตใจ ซึ่งเชื่อมต่อกับคลองหัวกระบือและคลองสนามชัยในแนวตรง จนไปสิ้นสุดติดกับคลองบางกอกใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้พื้นที่ที่มีความโดดเด่นในแง่การส่งเสริมการสัญจรทางน้ำและการท่องเที่ยวทางน้ำ นอกจากนี้ พื้นที่ยังมีความได้เปรียบในเชิงเกษตรกรรมมากกว่าในเขตตำบลอื่น ๆ เนื่องจากเป็นบริเวณชั้นใน ซึ่งจะประสบกับปัญหาน้ำเค็มหนุนน้อยกว่าพื้นที่อื่น รวมถึงแรงลมปะทะจากลมทะเลและสภาพดินที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกได้

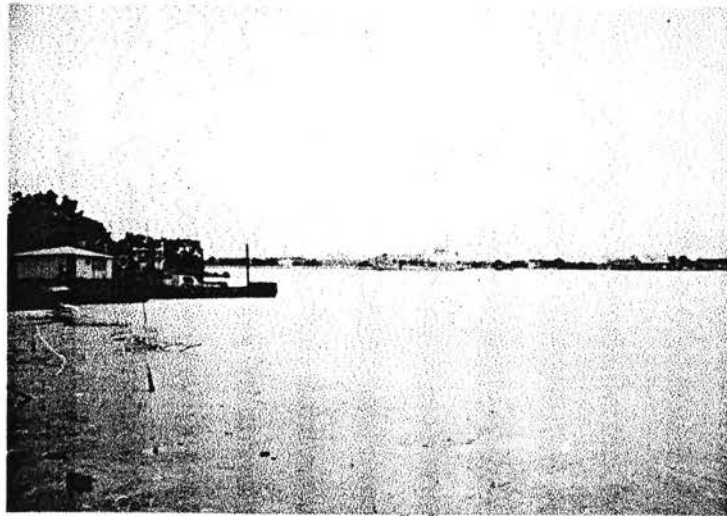
3) ตำบลนาเกลือ มีเนื้อที่ 32.96 ตารางกิโลเมตร ลักษณะของพื้นที่นอกจากจะใช้ประโยชน์จากการสัญจรทางน้ำ โดยใช้เส้นทางคลองสรรพสามิตร และคลองขุดขุนราชพินิตใจ เช่นเดียวกับตำบลบ้านคลองสวนแล้ว ยังมีถนนสายหลักเส้นสาขา-สุขสวัสดิ์ รองรับการคมนาคมทางบกด้วย โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนบ้านสาขาที่มีลักษณะเป็นชุมชนเก่าแก่เชื้อสายมอญ ที่มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความเหมาะสมในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแก่ทัศนศึกษา สภาพชีวิตความเป็นอยู่ และเป็นตัวอย่างสำหรับการจัดวางชุมชน เกิดเป็นชุมชนย่อย(Node) ถือเป็นารวมกลุ่มชุมชนเพื่อดึงความเจริญเข้ามาเสริมในพื้นที่ ซึ่งจะแตกต่างกับพื้นที่อื่นที่ชุมชนเกิดขึ้นตามหลังความเจริญของพื้นที่

4) ตำบลในคลองบางปลากด มีเนื้อที่ 17.04 ตารางกิโลเมตร มีความได้เปรียบในด้านพื้นที่ที่เป็นแนวด้านหน้า รองรับความเจริญในรูปแบบของการขยายตัวของชุมชนประเภทอุตสาหกรรม เนื่องจากพื้นที่มีถนนสายหลัก คือ สายสุขสวัสดิ์-ดาวคะนอง เป็นถนนในพื้นที่ มีเขตเชื่อมต่อกับพื้นที่เขตราชบุรีบูรณะ ไม่ไกลจากแม่น้ำเจ้าพระยาและท่าเรือที่เชื่อมต่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำ เป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้อยจากปัญหาน้ำท่วมอันเนื่องมาจากน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาล้นเอ่อ นอกจากนั้น ตำบลในคลองบางปลากดมีพื้นที่ติดกับตำบลบ้านคลองสวน ที่มีการเกษตรกรรมเป็นหลัก ตำบลนาเกลือและตำบลแหลมฟ้าผ่า ที่มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นหลัก ทำให้พื้นที่ตำบลในคลองบางปลากด เป็นจุดเชื่อมต่อของพื้นที่เกษตรกรรมกับพื้นที่ในเชิงอุตสาหกรรม และสามารถผลักดันให้เป็นแนวรอยต่อสำหรับการแปรผลผลิตในพื้นที่กับการพาณิชย์ในเชิงอุตสาหกรรมได้เป็นอย่างดี

5) ตำบลปากคลองบางปลากด มีเนื้อที่ 5.3 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่มีเนื้อที่น้อยที่สุดในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีลักษณะได้เปรียบคือ เป็นจุดอุตสาหกรรมและการส่งผ่าน เนื่องจากพื้นที่มีความใกล้เคียงกับตำบลในคลองบางปลากด คือเป็นตำบลในส่วนหน้าที่รองรับความเจริญจากกรุงเทพมหานคร และยังเป็นจุดตัดกันของการคมนาคมหลักถึง 3 ทาง อันได้แก่ เส้นสุขสวัสดิ์-ดาวคะนอง เป็นเส้นทางรองรับการสัญจรและการขนส่งสินค้าในเขตกรุงเทพฯ ผังตะวันตก ท่าเรือขนส่ง

สภาพปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ศึกษา

สภาพปัญหาทางน้ำดินเงิน

สภาพปัญหาการหดหายของพื้นที่จากการกัดเซาะ

ภาพที่ 4.14 แสดงสภาพปัญหาในพื้นที่ศึกษา

สินค้า สำหรับการขนถ่ายทางเรือ ล่องสู่ใจกลางกรุงเทพฯ และท่าเรือข้ามฟากพระสมุทรเจดีย์ สำหรับการสัญจรข้ามฟากเพื่อเชื่อมต่อกับตัวจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออก ซึ่งทำให้เกิดความหลากหลายในการคมนาคมขนส่งของพื้นที่ จะเห็นว่าพื้นที่ตำบลปากคลองบางปลากดเป็นบริเวณชุมชนหลักหรือจุดกระจายกลุ่มคนจุดแรกที่มีบทบาทมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา

4.3.2 วิเคราะห์พื้นที่แบ่งการแบ่งเขตปกครอง

ลักษณะเขตการปกครองในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ประกอบด้วยการแบ่งเขต คือ เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากคลองบางปลากด ทั้งตำบลและพื้นที่บางส่วนของตำบลปากคลองบางปลากด ลักษณะการวางนโยบายการจัดการพื้นที่จึงสามารถวางนโยบายได้ง่าย ซึ่งต่างจากส่วนเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่าที่กินพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างตำบลในคลองบางปลากดและตำบลแหลมฟ้าผ่า เพราะมีความยากลำบากมากกว่าในการวางแผนงานหรือนโยบายในการจัดการพื้นที่ที่มีความเท่าเทียมในด้านขนาดของพื้นที่ปกครอง ทำให้การวางนโยบายโครงสร้างจำเป็นต้องพิจารณาถึงผลกระทบทั้ง 2 ตำบล นอกเหนือจาก 2 เทศบาลนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคลองสวน และองค์การบริหารส่วนตำบลนาเกลือ ซึ่งแต่ละเขตปกครองมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของแต่ละตำบลนั้น ๆ จึงทำให้การจัดการและการวางแผนงานพัฒนาในแต่ละตำบลสามารถพิจารณาได้เป็นเอกภาพและมีขอบเขตการพัฒนาที่ชัดเจนกว่า 2 เทศบาลที่กล่าวข้างต้น

4.3.3 การวิเคราะห์พื้นที่ศึกษาจากผังเมืองรวม

ลักษณะแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี พ.ศ.2544 แสดงให้เห็นว่าจากผังเมืองรวมได้กำหนดให้พื้นที่ประเภทอุตสาหกรรมบังคับให้อยู่ในกรอบส่วนของพื้นที่ตอนบนของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ โดยมีแนวเส้นสุดคือ แนวคลองในคลองบางปลากดเป็นแนวกันการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม โดยจัดให้มีพื้นที่ประเภทที่พักอาศัยรอบรอบอีกชั้นหนึ่งและพื้นที่โดยรอบชั้นนอกเป็นพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม โดยลักษณะทิศทางการเจริญเติบโตและแนวพื้นที่ชุมชนมีแนวโน้มจากถนนเส้นสุขสวัสดิ์และถนนประชาอุทิศ จัดว่าเป็นการวางระบบผังแบบ Concentric Theory กล่าวคือ ให้แหล่งธุรกิจหลักหรือกลุ่มอุตสาหกรรมอยู่กึ่งกลางที่พักอาศัยและเกษตรกรรมกระจายตัวออกโดยรอบลักษณะนี้ทำให้การควบคุมพื้นที่ให้สอยเป็นไปได้อย่างเด็ดขาด การวางระบบรองรับ ทั้งในด้านการคมนาคม สาธารณูปโภค สามารถกระทำได้ง่ายเพราะมีการพุ่งเป้าไปจุดเดียว ทำให้เกิดการแบ่งย่านชุมชนอย่างชัดเจน สำหรับการคมนาคมที่มาสนับสนุน เมื่อพิจารณาจากผังเมืองรวมแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการให้เกิดถนนคู่เศรษฐกิจหลัก นั่นคือ ถนนสุขสวัสดิ์และถนนประชาอุทิศ โดยมีการวางระบบถนนในเชิงโครงตาข่ายหรือแนวเส้น Grid เพื่อเพิ่มทางเลือกในการสัญจรให้มากขึ้นในเขตพื้นที่

ที่โรงงานและชุมชนโดยรอบให้เพียงพอต่อการรองรับการคมนาคมทั้งอำเภอทั้งในลักษณะของการขนส่งเพื่ออุตสาหกรรมและการสัญจรทั่วไป

ข้อเสียของการวางผังในลักษณะนี้ ได้แก่ ทำให้เกิดความเจริญที่มุ่งไปในจุดเดียวและเป็นผลทำให้การแออัดของพื้นที่ ณ จุดศูนย์กลาง เนื่องจากเป็นศูนย์กลางรวมความเจริญทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นจุดรวมของระบบการคมนาคม เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจชุมชนแหล่งรวมของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ของพื้นที่ พื้นที่ในส่วกลางกระชับตัวไม่สามารถเดินได้ เนื่องจากถูกล้อมกรอบในหลาย ๆ ชั้น อันเป็นผลทำให้ปัญหาต่าง ๆ ข้อนทับกันอยู่ในพื้นที่เดียวซึ่งเป็นลักษณะเช่นเดียวกับพื้นที่ส่วนใจกลางเมืองของกรุงเทพฯ

สำหรับการคมนาคม ทำให้ต้องมีการวางระบบถนนซับซ้อนขึ้นเพื่อรองรับปริมาณการใช้งานของทั้งพื้นที่ โดยในผังการใช้ประโยชน์ยังขาดจุดสำคัญอีกจุด นั่นคือ การขาดการคมนาคมที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ตอนล่างของคลองสรรพสามิต โดยสังเกตจากไม่มีโครงการในการสนับสนุนโครงข่ายการสัญจรทางตอนล่างของพื้นที่เลยทั้งที่พื้นที่ตอนล่างมีศักยภาพในด้านการสัญจรทางน้ำเป็นหลัก ซึ่งการคมนาคมทางน้ำจะไม่ทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเร็วอย่างเช่นการคมนาคมทางบก และยังเป็นอีกทางเลือกหนึ่งได้ในการลดภาระปริมาณการใช้เส้นคมนาคมทางบกเพราะยังมีคลองอีกหลายเส้นที่สามารถเชื่อมต่อไปได้จนถึงแหล่งอุตสาหกรรมของชุมชน เช่น คลองบางปลาจืดและคลองนาเกลือ

นอกจากนั้นแล้ว พื้นที่ด้านพาณิชยกรรมในพื้นที่ศึกษายังมีจุดเดียวคือบริเวณสามแยกพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งเป็นจุดที่ไกลมากสำหรับกลุ่มคนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมซึ่งอยู่ทางฝั่งตรงข้ามกับพื้นที่พาณิชย์ ทำให้พื้นที่ทางชนบทอาจเกิดสภาพยากลำบากและขาดแคลนในเรื่องของการบริการบางชนิดได้ อย่างเช่น ร้านค้าอุปกรณ์ไฟฟ้า ร้านรับซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ร้านบริการก๊าซหุงต้ม เป็นต้น

ดังนั้น ผังการใช้ที่ดินในผังเมืองรวมฉบับนี้ จึงมีแนวโน้มการวางผังที่ยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควรและเป็นลักษณะการเน้นการวางผังเพื่อกำหนดพื้นที่อุตสาหกรรมและการคมนาคม เฉพาะภายในกลุ่มชนชนหนาแน่น ในส่วนตำบลปากคลองบางปลาจืด ตำบลในคลองบางปลาจืด และส่วนหนึ่งของอำเภอบ้านคลองสวนเท่านั้น ตลอดจนไม่ได้ใช้ประโยชน์จากคลองหลักในพื้นที่ ได้แก่ คลองสรรพสามิต คลองบางปลาจืด และคลองขุนราชพินิจใจ เท่าที่ควรด้วย

4.3.4 การวิเคราะห์ลักษณะการใช้ที่ดิน

-ภาคเกษตรกรรม

จากตารางการใช้ที่ดินแสดงให้เห็นว่าลักษณะพื้นที่ของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ สภาพดินไม่เอื้ออำนวยในการทำการเกษตรได้ จะเหมาะสมเฉพาะการทำเกษตรทำสวนไม่กี่ประเภท ได้แก่

ตาราง 4.17 การถือครองที่ดินของประชากรในพื้นที่

พื้นที่	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนมีที่ดินเอง	ร้อยละ	ครัวเรือนเช่าที่ดิน	ร้อยละ
ต.ในคลองบางปลากด	5,968	2,453	41.10	80	1.34
ต.แหลมฟ้าผ่า	825	107	12.97	95	11.52
ต.นาเกลือ	1,810	604	33.37	367	20.28
ต.บ้านคลองสวน	1,253	389	31.05	415	33.12
รวม	9,856	3,553	36.05	957	9.71

ที่มา : จากข้อมูล กชช2ค ปี 2542

หมายเหตุ : ตำบลปากคลองบางปลากดอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ และหมู่ 4 หมู่ 7 หมู่ 9

ต.ในคลองบางปลากด อยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ซึ่งอยู่ระหว่างรวบรวมสถิติ

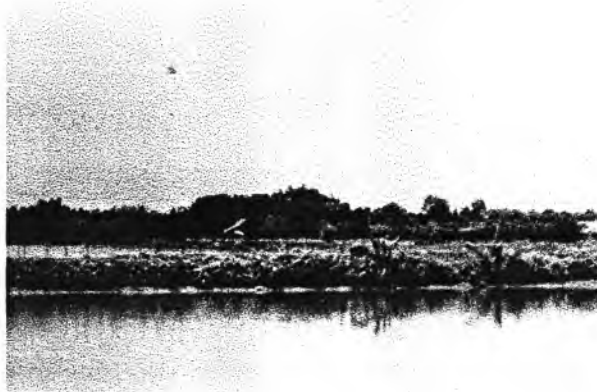
ตาราง 4.18 เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน

พื้นที่	จำนวนพื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	ที่ดิน ประเภท นส 3	ร้อยละ
ต.ในคลองบางปลากด	7,876	7,876	100.00
ต.แหลมฟ้าผ่า	10,704	10,204	95.33
ต.นาเกลือ	19,478	9,587	49.22
ต.บ้านคลองสวน	15,619	15,619	100.00
รวม	53,677	43,286	80.64

ที่มา : จากข้อมูล กชช2ค ปี 2542

หมายเหตุ : ตำบลปากคลองบางปลากดอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ และหมู่ 4 หมู่ 7 หมู่ 9

ต.ในคลองบางปลากด อยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ซึ่งอยู่ระหว่างรวบรวมสถิติ

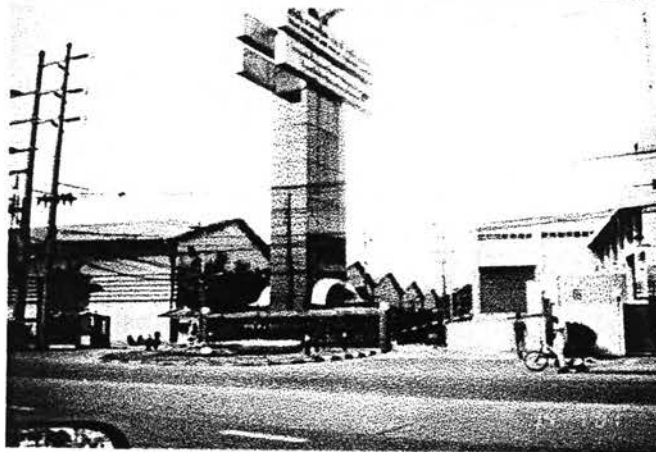
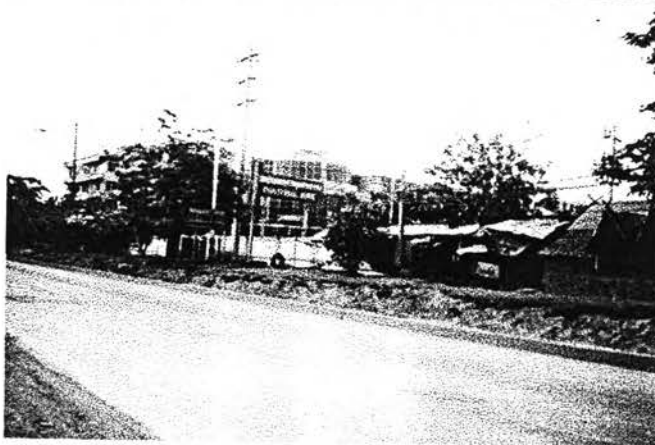
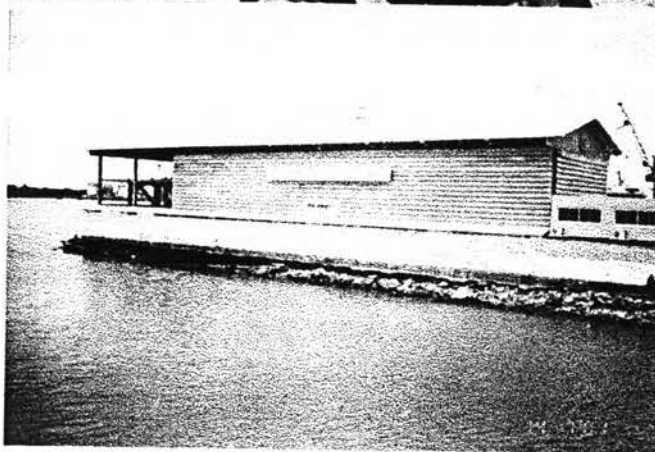

การทำนาปุ-นากุ้ง

สวนจาก

ภาพที่ 4.15 แสดงสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา

อุตสาหกรรม

ภาพที่ 4.16 แสดงสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา

ร้านอาหาร

ตลาด

ร้านขายของชำ

ภาพที่ 4.17 แสดงสภาพเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษา

มะพร้าว มะม่วง ฝรั่ง กับการทำประมงเท่านั้น นอกจากนั้นเมื่อทำการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่า การทำประมงมีอัตราที่สูงกว่าการทำสวนอยู่มาก แสดงให้เห็นว่าการประมงมีบทบาทเป็นอันดับหนึ่งในผลผลิตด้านการเกษตรของพื้นที่ ที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมสำหรับการทำประมงและไม่เหมาะสมในการปลูกพืช ซึ่งในที่นี้รวมถึงสภาพดินด้วย ดังนั้นจึงสามารถคาดการณ์ได้ว่าผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ในพื้นที่ จะประกอบด้วยอาหารสด แห้ง และอาหารแปรรูป

-ภาคอุตสาหกรรม

จากตารางแสดงประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและคนงานในโรงงาน แสดงให้เห็นว่าภาคอุตสาหกรรมมีการกระจุกตัวอย่างเห็นได้ชัดในส่วนของตำบลปากคลองบางปลากดและตำบลในคลองบางปลากด รวมถึงจำนวนคนงานที่มีความหนาแน่นมากกว่าตำบลอื่นเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของแต่ละตำบล ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากความได้เปรียบทางทำเลที่ตั้งของพื้นที่ที่มีการคมนาคมรองรับหลายระบบ และเป็นพื้นที่ต่อเนื่องอุตสาหกรรมจากพื้นที่ใกล้เคียง ตรงกันข้ามกับตำบลบ้านคลองสวนและตำบลนาเกลือที่มีจำนวนโรงงานน้อยมากและใช้ปริมาณคนงานที่น้อยมากด้วย อันเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ใน 2 ตำบล มีอาชีพเน้นหนักทางด้านเกษตรกรรม การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ก่อয়/น้ำเค็ม รวมถึงการคมนาคมและทำเลที่ตั้งห่างไกลจากแหล่งขนส่งหลัก

จากตาราง 4.4 จัดประเภทอุตสาหกรรม แสดงให้เห็นว่าประเภทอุตสาหกรรมที่มีเป็นจำนวนมากในพื้นที่ ได้แก่ โลหะและโลหะ เคมีพลาสติก และสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งทั้งหมดเป็นประเภทอุตสาหกรรมหนักที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพทางการเกษตรหรือสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะประเภทอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร กลับมีจำนวนที่ต่ำมาก แสดงให้เห็นว่าภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ขาดความเชื่อมต่อในลักษณะที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทำให้การพัฒนาในเชิงธุรกิจของพื้นที่ขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

-แหล่งชุมชนและที่พักอาศัย(วิเคราะห์จากผังแสดงการใช้ที่ดินเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์)

จากผังแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรรมยังเป็นลักษณะหลักของพื้นที่ศึกษา โดยมีที่พักอาศัยหรือชุมชนกระจายตัวอยู่ตามแนวคลองทั่วทั้งพื้นที่และมีการกระจุกตัวเป็นชุมชนขนาดใหญ่อยู่บริเวณต.ปากคลองบางปลากด และตำบลในคลองบางปลากด เช่นเดียวกับพื้นที่อุตสาหกรรมที่กระจุกตัวเฉพาะในเขตพื้นที่ของทั้ง 2 ตำบลนั้น แสดงให้เห็นถึงลักษณะความเจริญของพื้นที่แผ่ตามทิศทางของถนนเส้นหลัก โดยเป็นชุมชนที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่ชุมชนด้านในส่วนใหญ่เป็นชุมชนภาคเกษตรกรรมมีลักษณะการขยายชุมชนตามริมน้ำหรือคลองมากกว่า ส่วนพื้นที่สาธารณะจำพวกสถานที่ราชการ สถานศึกษา และศาสนา มีการกระจายอยู่ตามจุดชุมชนใหญ่ต่าง ๆ ทั่วทั้งอำเภอพระสมุทรเจดีย์

พื้นที่ทหาร มีขนาดพื้นที่ค่อนข้างใหญ่และมีทำเลที่ตั้งตรงกับปากอ่าวไทย ที่สามารถเป็นจุดเชื่อมต่อของการเดินทางและการขนส่งที่ดีทั้งทางทะเล แม่น้ำและทางถนน ดังนั้นการวางนโยบายให้เกิดการเกื้อหนุนของพื้นที่ทหารกับตัวพื้นที่ศึกษาจะทำให้การพัฒนาพื้นที่มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

4.3.5 การวิเคราะห์ระบบการคมนาคมในเขตพื้นที่ศึกษา

- การคมนาคมทางบก ในพื้นที่ศึกษามีการคมนาคมทางบกจัดได้ว่ามีบทบาทสำคัญในแง่ของการส่งเสริมอุตสาหกรรมและการเดินทางเข้าตัวเมืองกรุงเทพมหานครเป็นหลัก โดยสายหลักในพื้นที่ คือ ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 303 (สุขสวัสดิ์) ถือเป็นถนนสายลมหายใจของพื้นที่เพราะถนนรองหรือถนนแยกในพื้นที่ศึกษาล้วนมีการเชื่อมโยงกับถนนสายนี้เป็นหลัก ตัวถนนสุขสวัสดิ์เองจะมีปลายทางที่ตัวกรุงเทพมหานครทางเขตดาวคะนอง วิ่งผ่านจุดสำคัญในพื้นที่ เช่น ผ่านแหล่งอุตสาหกรรมของอำเภอ แยกพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนและการพาณิชย์ยาวมาตัดข้ามคลองสรรพสามิต ก่อนไปสิ้นสุดในเขตพื้นที่ทหารของบริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า ทำให้ถนนเส้นนี้ตัดผ่านพื้นที่ทั้ง 3 ลักษณะของพื้นที่ศึกษา อันได้แก่ ย่านโรงงานอุตสาหกรรม ย่านตึกแถวพาณิชย์กรรม ตลาด และย่านเกษตรกรรม และป่าจาก ป่าชายเลน

ถนนรองที่มีความสำคัญรองลงมาคือ ถนนเส้นทางหลวงหมายเลข 3243 ที่เป็นถนนเชื่อมจากถนนสุขสวัสดิ์ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่ายาวไปจนถึงคูสร้าง ศาลาแดง สมุทรสาคร โดยวางตัวขนานแนวคลองสรรพสามิต จัดเป็นถนนสายตรงที่ตัดผ่านผากึ่งกลางของพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และเป็นเส้นเชื่อมของถนนรองที่สำคัญสายอื่นอีกหลายสาย รวมทั้งเป็นเส้นทางในการเชื่อมต่อไปยังแม่น้ำเจ้าพระยาได้อีกทางหนึ่งด้วย ในปัจจุบันถนนทางหลวงหมายเลข 3243 ยังไม่เปิดใช้ครบตลอดทั้งเส้น เนื่องจากโครงการบางช่วงยังไม่เสร็จ แต่คาดว่าจะเปิดเป็นถนนเพื่อการอุตสาหกรรมและการสัญจรเดินทางได้เป็นอย่างดี

ถนนที่มีความสำคัญต่อชุมชน ได้แก่ ถนนสายสุขสวัสดิ์-สาขลา เป็นถนนคอนกรีตที่วิ่งขนานคลองสรรพสามิตเช่นเดียวกับถนน 3243 แต่อยู่คนละฟากคลองเชื่อมจากถนนสุขสวัสดิ์มายังบ้านสาขลาในเขตตำบลนาเกลือ อันเป็นถิ่นวัฒนธรรมหมู่บ้านมอญที่มีความเก่าแก่และเป็นแหล่งขึ้นชื่อทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของพื้นที่ นอกจากนั้นถนนสายสาขลาแห่งนี้ยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการและจุดสาธารณะต่าง ๆ ด้วย อันได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล สำนักงานตำรวจภูธร โรงเรียนช่างเทคนิคพระสมุทรเจดีย์ ลักษณะเป็นถนนชุมชนรองรับการสัญจรในเขตพื้นที่ 2 ตำบล คือ ตำบลนาเกลือและตำบลแหลมฟ้าผ่า เป็นลักษณะทางสัญจรที่เชื่อมต่อการเดินทางโดยเรือของคนในชุมชนอีกทอดหนึ่ง จึงมีความสำคัญในแง่ชุมชนมากกว่าส่งเสริมทางด้านอุตสาหกรรม

ถนนประจักษ์ศิลปาคม-คูสร้าง เป็นถนนเชื่อมการสัญจรทางเลือกรองสำหรับการสัญจรระหว่างกรุงเทพฯกับอำเภอ โดยมีปลายทางบรรจบกับทางหลวงหมายเลข 3243 และต้นทางไปเชื่อมกับถนนสุขสวัสดิ์ เพื่อเป็นการลดทอนความหนาแน่นในการจราจรของถนนสุขสวัสดิ์ลง โดยตัดขวางในเขตตำบลในคลองบางปลากด ส่วนถนนประจักษ์ศิลปาคมจะวิ่งตรงไปวัดคลองสวน ใจกลางตำบลคลองสวน ซึ่งเปิดทางสู่พื้นที่เกษตรชั้นในของพื้นที่ศึกษา เพื่อเปิดโอกาสในการสัญจรและการคมนาคมขนส่งทางด้านเกษตรกรรม

สุดท้าย ถนนที่อยู่ในระหว่างโครงการพัฒนาท้องถิ่น ปี 2543 เป็นเส้นทางต่อเนื่องจากปลายทางสุขสวัสดิ์ที่วัดคลองสวน เชื่อมตรงถึงถนนสายสุขสวัสดิ์-ศาลาแดง ทำให้เกิดการสัญจรที่กว้างขึ้นและทำให้เกิดระบบสัญจรที่ครบระบบมากขึ้น

- การคมนาคมทางน้ำ ในพื้นที่ศึกษาจัดได้ว่าการสัญจรทางน้ำในพื้นที่เป็นการสัญจรที่เป็นองค์ประกอบของพื้นที่ในส่วนใหญ่ เนื่องจากพื้นที่มีแนวคู คลอง กระจายเป็นแนวทั่วทั้งพื้นที่ของพื้นที่ศึกษา ซึ่งยังเป็นแนวระบายน้ำออกของพื้นที่ โดยคลองที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากที่สุดคือ คลองสรรพสามิต

คลองสรรพสามิต เป็นคลองขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางรวมการสัญจรทางน้ำ และเป็นแหล่งรับน้ำก่อนระบายลงสู่คลองเล็ก ๆ ก่อนลงสู่ทะเลอีกทอดหนึ่ง มีการวางตัวเป็นลักษณะแนวยาววางกึ่งกลางพื้นที่เชื่อมต่อถึงแม่น้ำเจ้าพระยา มีถนนคอนกรีตรองรับการสัญจรได้ทั้ง 2 ฟากของคลอง อันได้แก่ ถนนสุขสวัสดิ์-สาขลา และสุขสวัสดิ์-คูสร้าง(สาย 3243) นอกจากนั้นยังมีบทบาทในการจัดการแนวเขตอุตสาหกรรม โดยเป็นตัวช่วยควบคุมการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในการแผ่เข้าสู่พื้นที่ภาคเกษตรกรรมชั้นในให้ไปในทิศทางเดียวและกระจายตัวออก ทำให้ลักษณะของพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ในเขตตำบลปากคลองบางปลากด ตำบลในคลองบางปลากด และตำบลบ้านคลองสวน กับพื้นที่ตอนล่างของอำเภอ คือพื้นที่ตำบลแหลมฟ้าผ่าและตำบลนาเกลือ

ในส่วนของพื้นที่ตอนบน คลองบางปลากดจัดได้ว่าเป็นคลองที่มีบทบาทในพื้นที่มาก รองลงมาจากคลองสรรพสามิต ลักษณะเป็นคลองขนาดค่อนข้างใหญ่ เชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยา ตัดผ่านตำบลในคลองบางปลากด เป็นแนวทแยงจนตัดกับคลองสรรพสามิตตรงจุดกึ่งกลาง ตัดอำเภอซึ่งทำให้เกิดจุดเด่นเป็นลักษณะการเดินทางที่สามารถมุ่งจากย่านอุตสาหกรรมสู่ใจกลางพื้นที่อำเภอได้เลย โดยไม่ต้องข้ามผ่านสามแยกพระสมุทรเจดีย์ แต่ตัวลักษณะคลองกลับมีจุดด้อยในด้านเส้นทางที่คดเคี้ยว นอกจากนี้ยังมีคลองเป็นตัวเชื่อมคลองย่อยต่าง ๆ อีกด้วย เช่น คลองกระอ้อมใน ที่วางตัวตัดขวางกับแนวคลองบางปลากดและมีทางเชื่อมต่อไปยังคลองนาเกลือในตอนล่าง ที่ปลายทางระบายออกทะเลใน

แนวตรง คลองพระวินิจัยอรรถการ และคลองสี่ดงที่ตัดผ่านคลองโนแวนอน ต่างเชื่อมไปยังคลองสรรพสามิตในส่วนพื้นที่ตำบลบ้านคลองสวน

คลองในพื้นที่ตอนล่างส่วนใหญ่มีการวางตัวในทางตั้ง คือวางตัวเชื่อมจากคลองสรรพสามิตดึงลงสู่พื้นที่บริเวณปากอ่าวหรือป่าชายเลนตอนล่างของพื้นที่ศึกษา โดยมีการจัดสรรการเชื่อมต่อคลองเหล่านี้สำหรับการเกษตรจำพวกการเลี้ยงปู กุ้ง หอยและนาเกลือ ซึ่งในแต่ละคลองมีบทบาทในเชิงเป็นเส้นทางระบายน้ำจากพื้นที่ตอนบนเสียเป็นส่วนใหญ่ คลองที่มีบทบาทในพื้นที่ เช่น คลองกำแพง เป็นคลองที่มีลักษณะเชื่อมต่อมาจากคลองบางปลากดตอนบน ตัดผ่านตำบลนาเกลือ คลองนาเกลือ และคลองลัดนาเกลือ ที่เชื่อมมาจากคลองกระอ้อมในในตอนบนของพื้นที่ตำบลแหลมฟ้าผ่า

จัดได้ว่าคลองจำพวกนี้เป็นคลองย่อยที่ผลานการสัญจรในทางตั้ง สัมพันธ์กับคลองในทางนอนคือคลองสรรพสามิตและคลองบางปลากดทำให้เกิดโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่

คลองที่สำคัญเป็นอันดับสุดท้ายคือ คลองชูดขุนราชพินิตใจเป็นคลองที่มีขนาดใหญ่ เช่นเดียวกับคลองสรรพสามิต แต่เป็นคลองในแนวตั้งรับน้ำที่ระบายน้ำและเป็นเส้นเชื่อมระหว่างคลองในพื้นที่เขตบางขุนเทียนกับอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมและริมขอบนอกของพื้นที่ศึกษา เช่นเดียวกับลักษณะของวงแหวนรอบนอก โดยปัจจุบันได้มีโครงการก่อสร้างทำเขื่อนกั้นน้ำเค็มเพื่อป้องกันการหนุนของน้ำเค็มเข้ามาในพื้นที่ เพื่อให้การเพาะปลูกในบริเวณตำบลบ้านคลองสวนมีผลผลิตที่ดีขึ้น

สรุปจากทั้งการคมนาคมทางบกและการคมนาคมทางน้ำ จะเห็นได้ว่า การคมนาคมทางบกจะเน้นในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ตอนบนเป็นส่วนใหญ่ อันเนื่องมาจากเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมและแหล่งชุมชนกระจุกตัวอยู่เป็นจำนวนมาก โดยจะแตกต่างจากทางตอนล่างของพื้นที่ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นการสัญจรทางน้ำเพราะพื้นที่เป็นลักษณะพื้นที่เกษตรกรรม คลองสรรพสามิตและถนนเลียบบคลองทั้ง 2 ด้าน คือ ถนนสุขสวัสดิ์-คู่สร้าง กับ สุขสวัสดิ์-สาขลา เป็นตะเข็บรอยต่อของการสัญจรของทั้ง 2 ระบบ ที่มีศักยภาพในการพัฒนา เป็นจุดสับเปลี่ยนการคมนาคมในพื้นที่และมีบทบาทในการวางระบบเครือข่ายการสัญจรในพื้นที่ได้ครบวงจร ถึงแม้ว่าในขณะนี้การวางระบบของทั้ง 2 แบบยังไม่สามารถเกื้อหนุนกันเองให้เกิดระบบการสัญจรแบบผสมผสานมากนักก็ตาม แต่การกระจายตัวของจำนวนคลองและถนนก็ครอบคลุมได้เกือบครบหมดทั้งอำเภอ อันจะสามารถสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงจุดต่าง ๆ ได้ไม่ยากนัก

4.3.6 การวิเคราะห์ประชากร

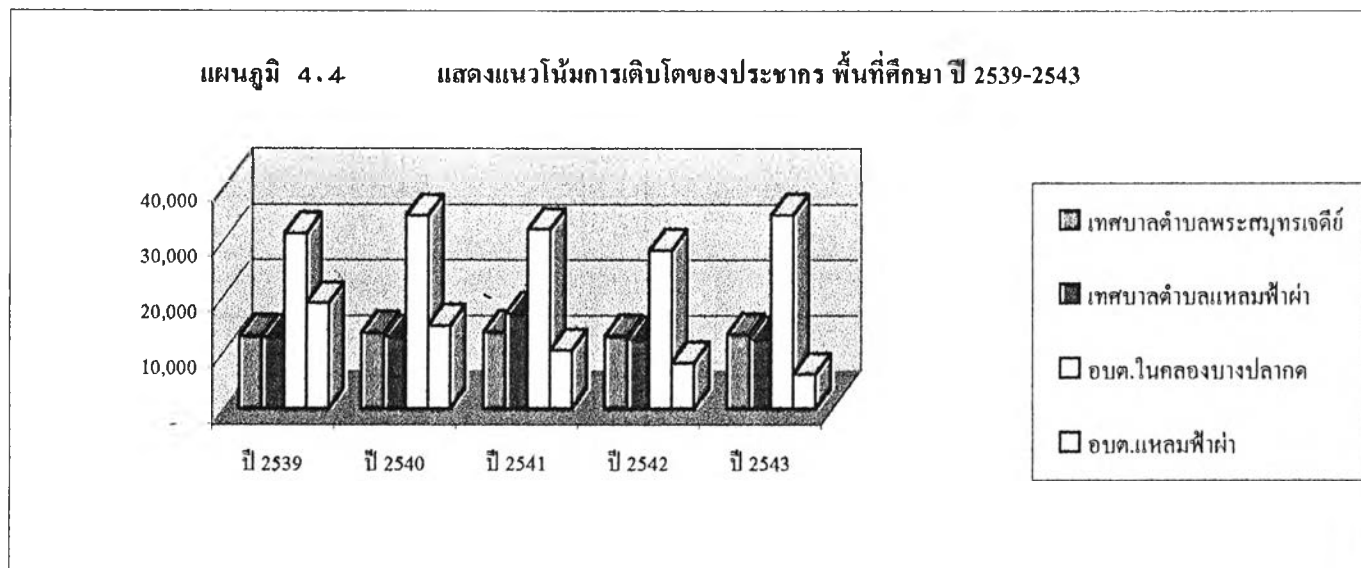
ประชากรในเขตพื้นที่พระสมุทรเจดีย์มีทั้งสิ้น 82,250 คน หรือ 20,969 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.34 ของประชากรจังหวัด โดยประชากรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ของตำบลในคลองบางปลากด คิดเป็นร้อยละ 41.25 ตำบลปากคลองบางปลากดร้อยละ 21.59 ตำบลแหลมฟ้าผ่าร้อยละ 21.74 ตำบลนาเกลือร้อยละ 9.86 และตำบลบ้านคลองสวนร้อยละ 5.56 จะเห็นได้ว่า ร้อยละ 84.58 ของประชากรในพื้นที่กระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เขตชุมชนในเส้นที่ถนนสุขสวัสดิ์ตัดผ่าน ในขณะที่พื้นที่อีกเกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่อำเภอในส่วนตำบลนาเกลือและตำบลบ้านคลองสวนกลับมีประชากรเพียงร้อยละ 15.42 แสดงให้เห็นว่าการคมนาคมทางบกและความเจริญกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ของ 3 ตำบลแรก โดยเฉพาะตำบลในคลองบางปลากด ซึ่งมีจำนวนประชากรเกือบครึ่งหนึ่งของทั้งหมดและถ้าพิจารณาในช่วงอายุ จะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปี 58,001 คน หรือร้อยละ 70.53 เป็นวัยเด็ก 18,277 คน หรือร้อยละ 22.22 และวัยสูงอายุ 5,963 คน หรือร้อยละ 7.25 โดยเฉพาะวัยแรงงาน ตำบลในคลองบางปลากดมีเป็นอันดับหนึ่งคือ 26,079 คน หรือ ร้อยละ 45 ของประชากรวัยแรงงานในอำเภอและเป็นร้อยละ 70 ของกลุ่มคนในตำบล ตำบลแหลมฟ้าผ่า เป็นอันดับรองลงมา 12,708 คน หรือร้อยละ 21.9 ของวัยแรงงานในอำเภอและ ร้อยละ 71 ของกลุ่มคนในตำบล และลดหลั่นลงมาคือ ตำบลปากคลองบางปลากด ตำบลนาเกลือ ตำบลบ้านคลองสวน และเมื่อพิจารณาสัดส่วนความหนาแน่นปรากฏว่าตำบลปากคลองบางปลากดกลับมีอัตราความหนาแน่นสูงสุด รองลงมาคือ ตำบลในคลองบางปลากด ตำบลแหลมฟ้าผ่า ตำบลนาเกลือ และตำบลบ้านคลองสวน

ทำให้พิจารณาได้ว่า ปริมาณประชากรโดยเฉพาะวัยแรงงานส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลในคลองบางปลากด เกือบครึ่งหนึ่ง อันดับรองลงมาได้แก่ ตำบลปากคลองบางปลากด ถึงแม้จำนวนจะน้อยกว่าตำบลแหลมฟ้าผ่า แต่เมื่อพิจารณารวมกับพื้นที่ที่จะเห็นได้ชัดถึงการกระจุกตัวของกลุ่มคนวัยทำงานที่มากกว่าอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นตำบลที่มีบทบาทในเชิงประชากรของอำเภอพระสมุทรเจดีย์จึงอยู่ใน 3 ตำบลหลักดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่จำเป็นต้องพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น อัตราการย้ายถิ่นเข้า-ออกในพื้นที่ เมื่อเปรียบเทียบผลต่าง 5 ปี (ปี 2539-2543) อัตราการย้ายเข้ามีอัตราเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.45 ในขณะที่อัตราการย้ายออกก็เพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 1.77 แสดงถึงอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นในลักษณะที่ไม่ต่างกันมาก แสดงให้เห็นว่าเป็นการเพิ่มขึ้นเนื่องจากความเจริญของพื้นที่ตามปกติ จึงควรพิจารณาร่วมกับจำนวนประชากรที่ทำงานนอกพื้นที่ด้วย จากข้อมูล กชช 2 ค ได้บ่งชี้ว่าตำบลในคลองบางปลากดมีอัตราการทำงานนอกพื้นที่ถึงร้อยละ 62.67 ของครัวเรือนในพื้นที่ แสดงให้เห็นว่า อัตราที่บ่งชี้ความหนาแน่นของพื้นที่นั้น ถ้าพิจารณาในลักษณะการทำงานเห็นว่าการที่ครั้งหนึ่งทำงานนอกพื้นที่ มีรูปแบบของชุมชนแบบอุตสาหกรรม โดยคนงานส่วนใหญ่เป็นคนจากที่อื่น เพราะคนในพื้นที่เกินกว่าครึ่งเดินทางไปทำงานนอกพื้นที่ ในลักษณะไปกลับ โดยใช้พื้นที่เป็นแหล่งพักอาศัยมากกว่า ซึ่งดูได้จากอัตราประชากรและความหนาแน่นสูง จำนวนคนงานในโรงงานมีมากแต่

ตาราง 4.20 จำนวนประชากร ความหนาแน่นของประชากร ในพื้นที่ศึกษา ปี 2539-2543

พื้นที่ศึกษา	พื้นที่	ปี 2539		ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542		ปี 2543		ความหนาแน่นเฉลี่ย ประชากร (คน/ตร.กม.)
	ตร.กม.	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	
เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์	6.5	12,999	1,999.85	13,556	2,085.54	13,705	2,108.46	12,985	1,997.69	13,272	2,041.85	2,046.68
เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า	7	12,890	1,841.43	12,898	1,842.57	16,980	2,425.71	12,469	1,781.29	12,520	1,788.57	1,935.91
อบต.ในคลองบางปลากด	14.5	31,311	2,159.38	34,612	2,387.03	32,095	2,213.45	28,292	1,951.17	34,712	2,393.93	2,220.99
อบต.แหลมฟ้าผ่า	15.084	18,845	1,249.34	14,846	984.22	10,470	694.11	8,200	543.62	6,172	409.18	776.09
รวม	43.084	76,045	7,249.99	75,912	7,299.37	73,250	7,441.74	61,946	6,273.77	66,676	6,633.52	6,979.68

ที่มา : สำนักบริการทะเบียน สำนักงานทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

ตาราง 4.21 จำนวนประชากรและอัตราการเติบโตของประชากรในพื้นที่ศึกษา ปี 2539-2543

พื้นที่ศึกษา	ประชากร ปี 2539 (คน)	ประชากร ปี 2543 (คน)	การเปลี่ยนแปลง %	อัตราเติบโตต่อปี %
เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์	12,999	13,272	2.10	0.42
เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า	12,890	12,520	(2.87)	-0.58
อบต.ในคลองบางปลากด	31,311	34,712	10.86	2.08
อบต.แหลมฟ้าผ่า	18,845	6,172	(67.25)	-20.01
รวม	76,045	66,676	(12.32)	-2.60

ที่มา : สำนักบริการทะเบียน ส่วนการทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

ตาราง 4.22. อาชีพทางด้านเกษตรกรรมและรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ปี 2540

อาชีพ	จำนวนพื้นที่(ไร่)	ร้อยละ	จำนวนครัวเรือน	รายได้เฉลี่ย(บาท/ปี/ครัวเรือน)
ทำนา	-	0	-	-
ทำสวน	24,517	29.21	1,022	60,000
ทำไร่	-	0	-	-
เลี้ยงสัตว์	-	0	-	-
ประมง	59,408	70.79	2,500	80,000
รวม	83,925	100	3,522	140,000

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตาราง 4.23 การประกอบอาชีพของครัวเรือนในพื้นที่ศึกษา(หน่วยเป็นครัวเรือน)

อาชีพ	ต.นาเกลือ	ร้อยละ	ต.แหลมฟ้าผ่า	ร้อยละ	ต.ในคลองฯ	ร้อยละ	ต.บ้านคลองสวน	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือน	1810	100	825	100	5968	100	1253	100
ทำสวนผลไม้	0	0	0	0	0	0	25	2
เลี้ยงสัตว์	6	0.3	0	0	10	0.16	3	0.24
ทำนา	0	0	0	0	0	0	0	0
เกษตรกรรม	0	0	70	8.48	42	0.7	432	34.47
ประมงทะเล	0	0	170	20.6	0	0	0	0
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย	971	53.65	202	24.48	77	1.29	432	34.47
ประมงน้ำจืด	0	0	0	0	0	0	0	0
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	0	0	0	0	17	0.28	0	0
ค้าขาย	110	6	5	0.6	344	5.76	29	2.31
รับจ้าง	278	15.36	151	18.3	2759	46.23	205	16.36
อื่น ๆ	374	20.66	0	0	10	0.16	29	2.31

ที่มา : ข้อมูล กชช2ค ปี 2542

หมายเหตุ : ต.ปากคลองบางปลากด ทั้งตำบลอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์

จัดอันดับอาชีพ ดังนี้ 1.รับจ้างในโรงงาน 2.ค้าขาย 3.เกษตรกรรม 4. ประมง 5.เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย/น้ำเค็ม

ตาราง 4.24 จำนวนครัวเรือนที่มีประชากรออกไปทำงานนอกตำบล

พื้นที่	อายุน้อยกว่า 15 ปี		อายุ 15-18 ปี		อายุมากกว่า 18 ปี		รวม	ร้อยละ
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
ต.แหลมฟ้าผ่า	0	0	7	7	83	76	173	1.96
ต.นาเกลือ	0	0	0	0	197	144	341	3.87
ต.ในคลองบางปลากด	0	0	420	377	3,450	3,018	7,265	82.49
ต.บ้านคลองสวน	44	23	72	53	524	312	1,028	11.67

ที่มา : จากข้อมูล กชช2ค ปี 2542

หมายเหตุ : ตำบลปากคลองบางปลากดอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ และหมู่ 4 หมู่ 7 หมู่ 9

ต.ในคลองบางปลากด อยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ซึ่งอยู่ระหว่างรวบรวมสถิติ

ตาราง 4-25 จำนวนครัวเรือนที่มีประชากรออกไปทำงานนอกตำบล แยกรายหมู่บ้าน

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	ทำงานนอกตำบล (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ต.แหลมฟ้าผ่า	825	130	15.76
หมู่ 7 บ้านขุนสมุทรจีน	112	25	22.32
หมู่ 8 บ้านคลองยายหลี	109	22	20.18
หมู่ 9 บ้านปากคลองใหม่	68	7	10.29
หมู่ 10 บ้านปากคลองแดง	274	20	7.30
หมู่ 11 บ้านแหลมใหญ่	111	25	22.52
หมู่ 12 บ้านคลองพระราม	151	31	20.53
ต.นาเกลือ	1810	211	11.66
หมู่ 1 บ้านขุนสมุทรไทย	249	25	10.04
หมู่ 2 บ้านนาเกลือ	163	40	24.54
หมู่ 3 บ้านสาขลา	287	20	6.97
หมู่ 4 บ้านสาขลา	221	20	9.05
หมู่ 5 บ้านสาขลา	245	8	3.27
หมู่ 6 บ้านคลองทะเล	264	18	6.82
หมู่ 7 บ้านสาขลา	248	50	20.16
หมู่ 8 บ้านคลองสวน	133	30	22.56
ต.ในคลองบางปลากด	5,968	3,740	62.67
หมู่ 1 บ้านวัดยายศรี	787	350	44.47
หมู่ 2 บ้านคลองมอญ	829	750	90.47
หมู่ 3 บ้านบางปลากด	867	400	46.14
หมู่ 5 หน้าวัดใหม่	535	300	56.07
หมู่ 6 บ้านสามเรือน	718	400	55.71
หมู่ 8 บ้านสันติสุข	274	150	54.74
หมู่ 10 บ้านนาเกลือน้อย	436	200	45.87
หมู่ 11 บ้านวัดยายศรี	394	185	46.95
หมู่ 12 คู่สร้าง-คู่สม	455	455	100.00
หมู่ 13 สุขสวัสดิ์	673	550	81.72
ต.บ้านคลองสวน	1,253	416	33.20
หมู่ 1 บ้านหัวป่า	124	41	33.06
หมู่ 2 คลองกระออม	422	119	28.20
หมู่ 3 คลองสวน	402	137	34.08
หมู่ 4 คลองสวน	305	119	39.02

ที่มา : จากข้อมูล กชช2ค ปี 2542

หมายเหตุ : ตำบลปากคลองบางปลากดอยู่ในเขตเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ และหมู่ 4 หมู่ 7 หมู่ 9

ต.ในคลองบางปลากด อยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า ซึ่งอยู่ระหว่างรวบรวมสถิติ

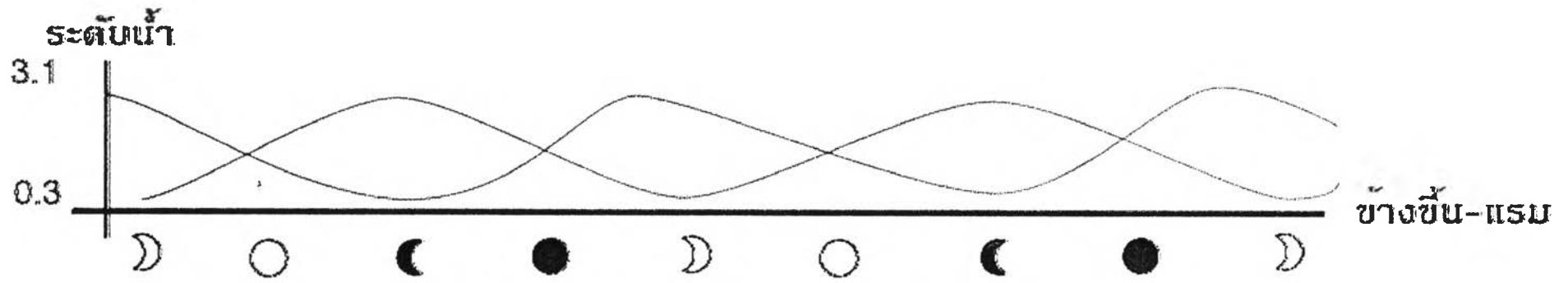
จำนวนคนงานที่เป็นคนในพื้นที่ที่มีไม่ถึงครึ่ง ตารางที่ใช้พิจารณาร่วมอีก คือ ตารางการประกอบอาชีพของครัวเรือนซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ถึงแนวโน้มการประกอบอาชีพของแต่ละตำบล โดยตำบลในคลองบางปลากดและตำบลปากคลองบางปลากดมีการประกอบอาชีพรับจ้างสูงที่สุด ซึ่งเป็นไปตามแนวโน้มของพื้นที่ และตำบลแหลมฟ้าผ่า ตำบลนาเกลือ มีการประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกว่าร้อยละมากที่สุด เนื่องจากพื้นที่เป็นดินเค็ม น้ำทะเลหนุนไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก และสุดท้าย ตำบลบ้านคลองสวนที่มีการทำการเกษตรและการเพาะเลี้ยงสัตว์ในอัตราที่เท่ากัน ซึ่งทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าอัตราการทำงานนอกพื้นที่มีผลพิจารณาได้อย่างชัดเจนในพื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพในด้านรับจ้างโดดเด่นนั้นคือ ตำบลในคลองบางปลากดและตำบลปากคลองบางปลากด

4.3.7 วิเคราะห์สภาพน้ำ

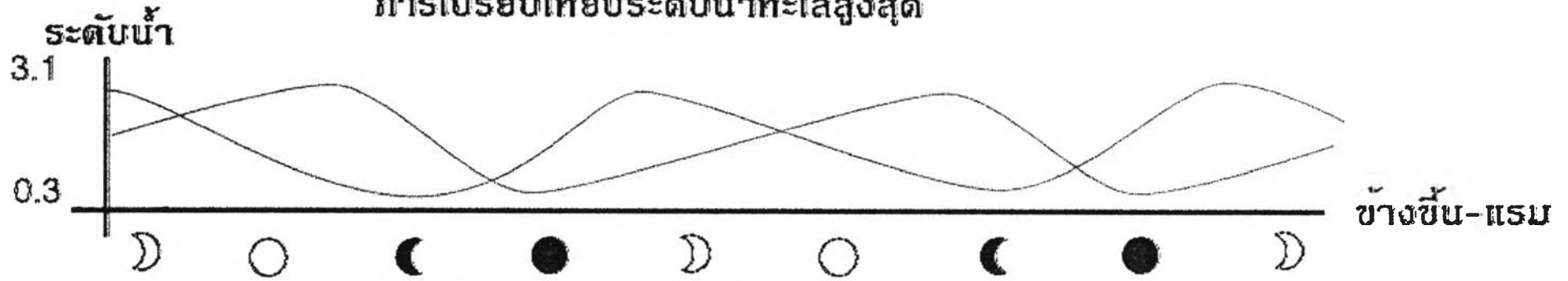
4.3.7.1 สภาพน้ำขึ้น-น้ำลง

เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ลักษณะน้ำขึ้น-น้ำลงในช่วง 1 วัน แสดงให้เห็นว่ามีการขึ้น 2 รอบ โดยระยะเวลาแต่ละวันไม่แน่นอน แต่จะมีลักษณะสม่ำเสมอหรือเหมือนกันแต่ในแต่ละเดือน คือ เวล่าน้ำขึ้นและลง จะคลาดเคลื่อนวันละ 1 ชั่วโมง เป็นอัตราค่อนข้างคงที่ ความสูงของน้ำจะมีระดับโดยเฉลี่ย ตั้งแต่ 0.3 และสูงไปจนถึง 3 หรือ 3.1 ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงใช้เวลาประมาณ 3-4 ชั่วโมง พิจารณาในด้านเวลา ช่วง 22.00 – 23.00 น. เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยครั้งที่สุด ส่วนช่วงเวลา 12.00-13.00 น. เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด หรือดูโดยรวมในช่วงเวลากลางคืนจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าช่วงกลางวัน ระยะเวลาที่ใช้ในการสัญจร คือช่วง 6.00-7.00 น. และช่วง 17.00-18.00 น. จึงเป็นช่วงรอยต่อเวลากลางวันและกลางคืน จึงมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับกลาง การสัญจรยังคงไปได้สะดวก

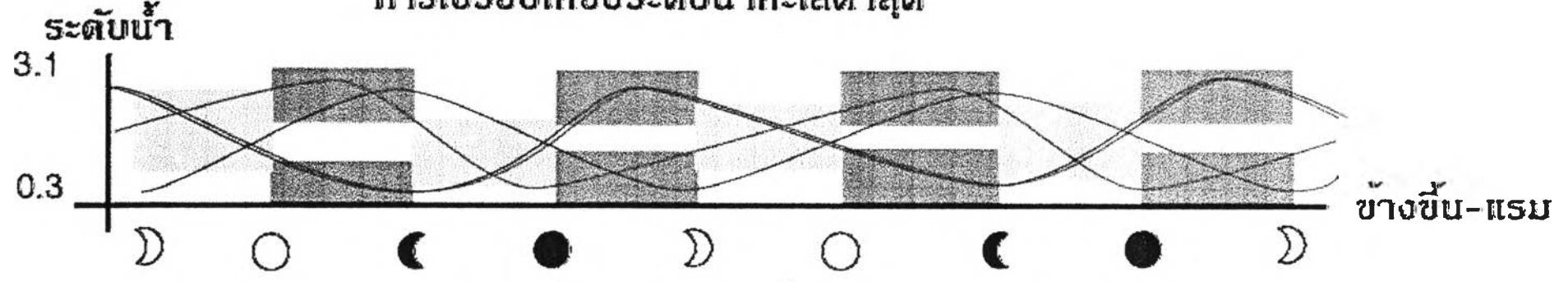
พิจารณาในแต่ละวัน เมื่อเปรียบเทียบระดับน้ำสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละวัน จะสังเกตได้ว่าระดับน้ำสูงสุดจะมีการเพิ่มขึ้นและจะเพิ่มขึ้นสูงสุดในช่วงแรม 8 ค่ำ และจะลดลงเรื่อย ๆ จนถึงขึ้น 8 ค่ำ โดยในช่วงขึ้น 15 ค่ำ และแรม 15 ค่ำ จะมีช่วงค่าที่ใกล้เคียงกัน เพราะอยู่ในช่วงกึ่งกลางของขาขึ้นและลง แต่จะต่างจากระดับน้ำต่ำสุดที่ดูจากขึ้น 15 ค่ำ และแรม 15 ค่ำ เป็นเกณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบระดับน้ำต่ำสุดก็จะพบว่า น้ำจะมีระดับต่ำที่สุดในช่วงขึ้นและแรม 15 ค่ำ โดยระดับจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และจะลดลงสู่ระดับต่ำสุดอีกครั้งในช่วงขึ้น และแรมถัดไป ทำให้ค่าความแตกต่างของระดับน้ำขึ้นและน้ำลงที่สูง มักอยู่ในช่วงของแรม 8 ค่ำ แรม 15 ค่ำ ขึ้น 8 ค่ำ และขึ้น 15 ค่ำ แสดงให้เห็นว่าน้ำทะเลมีการหนุนหนักมากในช่วงแรม 8 ค่ำ และมีการหนุนน้อยที่สุดในช่วงขึ้น 8 ค่ำ ซึ่งจะมีผลในแง่ของปัจจัยสำหรับการวางการคมนาคมและผลิตผลทางการประมงที่ขึ้นอยู่กับระบบน้ำเป็นน้ำตาย (น้ำตายคือ ช่วงที่น้ำทะเลทรงตัว ไม่ขึ้นหรือลดระดับลงมากนัก อยู่ระหว่างวันแรม 8 ค่ำ ถึงแรม 14 ค่ำ และขึ้น 8 ค่ำ ถึงขึ้น 14 ค่ำ ช่วงนี้สัตว์น้ำหายาก ของทะเลจึงแพงกว่าช่วงน้ำเกิด น้ำเกิด คือ ช่วงที่น้ำทะเลขึ้น

การเปรียบเทียบระดับน้ำทะเลสูงสุด

การเปรียบเทียบระดับน้ำทะเลต่ำสุด

การเปรียบเทียบผลต่าง

เรื่อง : แนวทางการพัฒนาเมือง
ในเขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แผนที่ 4.7 : แสดงกราฟลักษณะน้ำ
ขึ้น-ลงสัมพันธ์ข้างขึ้น-แรม

ที่มา: การวิเคราะห์ สัญลักษณ์:
 ———— ระดับน้ำสูงสุด
 ———— ระดับน้ำต่ำสุด
 ■■■■■ น้ำเป็น □■■■■ น้ำตาย

ป้อมพระจุลจอมเกล้า (สมุทรปราการ)

Phra Chunlachomkiao Fort (Samut Prakarn)

ละติจูด(Lat) 13° 33' 06" น.(N)

ช่วงเวลาเดินทาง

ลองจิจูด(Long) 100° 34' 44" อ.(E)

พฤศจิกายน 2544

ช่วงเวลาเดินทาง November 2001

วันที่ DATE	เวลา HOURS					HEIGHTS OF WATER IN METERS																		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1 ○	0.7	0.9	1.4	1.9	2.4	2.6	2.7	2.6	2.3	2	1.6	1.4	1.3	1.5	1.9	2.3	2.5	2.6	2.6	2.3	1.9	1.4	1	0.7
2 (ช่วง	0.6	0.6	1	1.7	2.2	2.6	2.8	2.8	2.6	2.3	2	1.7	1.5	1.5	1.8	2.2	2.5	2.6	2.5	2.3	1.9	1.5	1	0.7
3 น้ำ	0.5	0.5	0.7	1.3	2	2.5	2.8	2.9	2.9	2.6	2.3	2	1.7	1.7	1.8	2.1	2.4	2.6	2.6	2.4	2	1.5	1.1	0.7
4 เกิด)	0.5	0.4	0.5	0.9	1.6	2.2	2.7	2.9	3	2.9	2.6	2.3	2	1.9	1.9	2.1	2.3	2.5	2.6	2.4	2.1	1.7	1.2	0.8
5	0.5	0.4	0.4	0.6	1.2	1.8	2.4	2.8	3	3	2.8	2.6	2.3	2.1	2	2.1	2.3	2.5	2.6	2.5	2.3	1.9	1.4	0.9
6	0.6	0.4	0.3	0.4	0.8	1.4	2	2.5	2.9	3	3	2.8	2.6	2.4	2.3	2.2	2.3	2.5	2.6	2.6	2.4	2.1	1.6	1.2
7	0.8	0.5	0.4	0.4	0.5	0.9	1.5	2.1	2.6	2.8	3	3	2.9	2.7	2.5	2.4	2.4	2.4	2.5	2.6	2.5	2.3	1.9	1.5
8 ☾	1	0.7	0.5	0.4	0.4	0.7	1.1	1.6	2.2	2.6	2.8	2.9	3	2.9	2.7	2.6	2.5	2.4	2.5	2.5	2.5	2.3	2.1	1.8
9 (ช่วง	1.4	1	0.7	0.6	0.5	0.6	0.8	1.2	1.7	2.2	2.5	2.8	2.9	3	2.9	2.7	2.6	2.4	2.4	2.3	2.3	2.3	2.1	2
10 น้ำ	1.7	1.4	1.2	0.9	0.8	0.7	0.8	1	1.3	1.7	2.1	2.5	2.8	2.9	3	2.9	2.7	2.5	2.3	2.1	2	2	2	2
11 ตาย)	1.9	1.8	1.6	1.4	1.2	1	0.9	1	1.1	1.4	1.8	2.2	2.5	2.8	2.9	2.9	2.8	2.6	2.3	2	1.8	1.7	1.7	1.8
12	1.9	2	2	1.9	1.7	1.5	1.3	1.2	1.1	1.2	1.4	1.8	2.2	2.6	2.8	2.9	2.9	2.6	2.3	1.9	1.6	1.3	1.2	1.3
13	1.6	1.9	2.1	2.3	2.3	2.1	1.9	1.6	1.4	1.3	1.3	1.5	1.9	2.3	2.7	2.9	2.9	2.7	2.4	2	1.5	1.1	0.9	0.9
14	1.1	1.5	2	2.3	2.6	2.6	2.5	2.2	1.9	1.6	1.5	1.5	1.7	2.1	2.5	2.8	2.8	2.7	2.5	2	1.5	1.1	0.7	0.5
15 ●	2.6	1	1.6	2.2	2.6	2.8	2.9	2.7	2.4	2	1.8	1.7	1.7	1.9	2.3	2.6	2.8	2.7	2.5	2.1	1.6	1.1	0.7	0.5
16	0.3	0.5	1.1	1.8	2.4	2.8	3	3	2.8	2.5	2.2	2	1.9	1.9	2.2	2.5	2.7	2.7	2.5	2.2	1.7	1.2	0.8	0.5
17	0.3	0.3	0.6	1.3	2	2.5	2.9	3.1	3	2.8	2.5	2.3	2.1	2.1	2.1	2.4	2.6	2.7	2.6	2.3	1.9	1	0.9	0.6
18	0.4	0.2	0.3	0.8	1.5	2.2	2.7	3	3.1	3	2.8	2.5	2.3	2.2	2.2	2.4	2.5	2.7	2.7	2.4	2	1.6	1.1	0.7
19	0.5	0.3	0.3	0.5	1.1	1.8	2.4	2.8	3	3	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.5	2.2	1.8	1.3	0.9
20	0.6	0.4	0.3	0.4	0.8	1.4	2	2.5	2.8	3	3	2.9	2.7	2.5	2.4	2.4	2.4	2.5	2.6	2.6	2.4	2	1.6	1.2
21	0.8	0.6	0.4	0.4	0.6	1.1	1.7	2.2	2.6	2.8	2.9	2.9	2.8	2.6	2.5	2.4	2.4	2.4	2.5	2.5	2.4	2.2	1.8	1.4
22	1	0.8	0.6	0.5	0.6	0.9	1.4	1.9	2.4	2.7	2.9	2.9	2.8	2.7	2.5	2.4	2.4	2.3	2.3	2.3	2.3	2.2	2	1.6
23 ☽	1.3	1	0.8	0.7	0.6	0.8	1.2	1.6	2.1	2.5	2.7	2.8	2.8	2.8	2.6	2.5	2.3	2.3	2.2	2.2	2.1	2.1	2	1.8
24	1.5	1.3	1.1	0.9	0.8	0.9	1.1	1.5	1.9	2.2	2.5	2.7	2.8	2.8	2.7	2.5	2.4	2.2	2.1	2	1.9	1.9	1.8	1.8
25	1.7	1.5	1.4	1.3	1.2	1.1	1.2	1.4	1.7	2	2.3	2.5	2.7	2.8	2.7	2.6	2.4	2.2	2	1.8	1.7	1.6	1.6	1.6
26	1.7	1.7	1.7	1.6	1.6	1.5	1.4	1.5	1.6	1.8	2	2.3	2.5	2.7	2.7	2.6	2.5	2.3	2	1.7	1.4	1.3	1.3	1.4
27	1.5	1.7	1.9	2	2	1.9	1.8	1.7	1.7	1.7	1.8	2	2.3	2.5	2.6	2.6	2.5	2.3	2	1.7	1.3	1.1	0.9	1
28	1.3	1.6	1.9	2.1	2.3	2.3	2.3	2.1	1.9	1.8	1.8	1.9	2.1	2.3	2.5	2.6	2.5	2.3	2	2	1.3	1	0.7	0.7
29	0.9	1.3	1.8	2.2	2.5	2.6	2.6	2.5	2.2	2	1.9	1.8	1.9	2.2	2.4	2.5	2.5	2.4	2.1	1.7	1.3	0.9	0.7	0.5
30	0.6	1	1.6	2.1	2.5	2.8	2.9	2.8	2.6	2.3	2.1	1.9	1.9	1.9	2.1	2.3	2.5	2.4	2.1	1.7	1.3	0.9	0.7	0.5

สูงของน้ำทำนายเป็นเมตรเหนือระดับน้ำลงต่ำที่สุด

น้ำขึ้น

น้ำลง

HEIGHTS OF WATER PREDICTED IN METERS ABOVE THE LOWEST LOW WATER

ป้อมพระจุลจอมเกล้า (สมุทรปราการ)
Phra Chunlachomkiao Fort (Samut Prakarn)

ละติจูด(Lat) 13° 33' 06" น.(N)

ลองจิจูด(Long) 100° 34' 44" อ.(E)

ธันวาคม 2544

ช่วงเวลาเดินทาง

ช่วงเวลาเดินทาง

December 2001

วันที่ DATE	เวลา HOURS					ช่วงเวลาเดินทาง																		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	สูงของน้ำเป็นเมตร											HEIGHTS OF WATER IN METERS												
1 ○	0.4	0.6	1.2	1.8	2.4	2.8	3	3	2.8	2.6	2.3	2.1	2	2.1	2.3	2.5	2.6	2.5	2.2	1.8	1.4	0.9	0.7	0.5
2 (ช่วง	0.4	0.4	0.8	1.4	2.1	2.6	2.9	3.1	3	2.9	2.6	2.4	2.2	2.2	2.3	2.5	2.6	2.6	2.4	2	1.5	1.1	0.7	0.5
3 น้ำ	0.4	0.3	0.5	1	1.7	2.3	2.8	3	3.1	3	2.9	2.6	2.4	2.3	2.3	2.5	2.6	2.6	2.5	2.2	1.8	1.3	0.9	0.6
4 เป็น)	0.4	0.3	0.3	0.6	1.2	1.9	2.5	2.9	3.1	3.2	3.1	2.9	2.6	2.5	2.4	2.5	2.6	2.7	2.6	2.5	2.1	1.7	1.2	0.8
5	0.5	0.3	0.3	0.4	0.7	1.4	2.1	2.6	3	3.1	3.2	3.1	2.9	2.6	2.5	2.5	2.5	2.6	2.6	2.6	2.4	2	1.5	1.1
6	0.7	0.4	0.3	0.3	0.5	1	1.6	2.2	2.7	3	3.2	3.2	3.1	2.8	2.6	2.5	2.4	2.5	2.6	2.6	2.5	2.2	1.9	1.4
7	1	0.7	0.5	0.4	0.4	0.7	1.2	1.8	2.4	2.8	3.2	3.1	3.1	3	2.7	2.5	2.4	2.3	2.4	2.4	2.4	2.3	2.1	1.8
8 ☾	1.4	1.1	0.8	0.6	0.6	0.7	1	1.5	2	2.5	3	3	3.1	3	2.8	2.6	2.4	2.2	2.1	2.1	2.2	2.2	2.1	2
9 (ช่วง	1.8	1.5	1.2	1	0.9	0.9	1.1	1.4	1.8	2.2	2.8	2.8	3	3	2.9	2.6	2.4	2.1	1.9	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9
10 น้ำ	1.9	1.8	1.7	1.5	1.4	1.3	1.3	1.5	1.7	2	2.6	2.6	2.8	2.9	2.8	2.7	2.4	2.1	1.8	1.5	1.4	1.4	1.5	1.7
11 ตาย)	1.9	2	2	2	1.9	1.8	1.7	1.7	1.8	1.9	2.3	2.4	2.7	2.8	2.8	2.7	2.4	2.1	1.8	1.4	1.1	1	1	1.2
12	1.5	1.9	2.1	2.3	2.4	2.3	2.2	2.1	2	2	2.1	2.2	2.5	2.7	2.7	2.7	2.5	2.2	1.8	1.4	1	0.8	0.6	0.7
13	1	1.5	2	2.4	2.6	2.7	2.7	2.5	2.4	2.2	2.1	2.2	2.3	2.5	2.7	2.7	2.5	2.3	1.9	1.5	1.1	0.7	0.5	0.4
14	0.5	1	1.6	2.2	2.6	2.9	3	2.9	2.7	2.5	2.2	2.3	2.3	2.4	2.6	2.7	2.6	2.4	2	1.6	1.2	0.8	0.5	0.4
15 ●	0.3	0.6	1.1	1.8	2.4	2.8	3	3.1	3	2.8	2.4	2.4	2.4	2.4	2.5	2.6	2.6	2.5	2.2	1.8	1.3	0.9	0.6	0.4
16	0.3	0.3	0.7	1.4	2	2.5	2.9	3.1	3.1	2.9	2.6	2.6	2.5	2.4	2.5	2.6	2.7	2.6	2.4	2	1.5	1.1	0.8	0.5
17	0.4	0.3	0.4	0.9	1.6	2.2	2.7	2.9	3.1	3	2.8	2.7	2.6	2.5	2.5	2.5	2.6	2.6	2.5	2.2	1.8	1	0.9	0.7
18	0.5	0.3	0.4	0.7	1.2	1.9	2.6	2.8	3	3	2.9	2.8	2.6	2.5	2.5	2.5	2.6	2.6	2.6	2.4	2.1	1.6	1.2	0.8
19	0.6	0.4	0.3	0.5	0.9	1.6	2.2	2.6	2.9	3	2.9	2.8	2.7	2.5	2.4	2.4	2.5	2.5	2.6	2.5	2.3	1.9	1.5	1.1
20	0.8	0.5	0.4	0.4	0.8	1.3	1.9	2.5	2.8	3	3	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.3	2.4	2.5	2.5	2.4	2.1	1.8	1.4
21	1	0.7	0.5	0.5	0.7	1.1	1.7	2.2	2.6	2.9	3	3	2.8	2.6	2.4	2.2	2.2	2.2	2.3	2.3	2.3	2.2	1.9	1.6
22	1.2	1	0.7	0.7	0.7	1.1	1.5	2	2.5	2.8	2.9	2.9	2.8	2.6	2.4	2.2	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2	1.8
23 ☽	1.5	1.2	1	0.9	0.9	1.1	1.5	1.9	2.3	2.6	2.8	2.9	2.8	2.7	2.4	2.2	2	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.8
24	1.7	1.5	1.3	1.3	1.2	1.3	1.5	1.9	2.2	2.5	2.7	2.7	2.8	2.6	2.4	2.2	2	1.8	1.7	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7
25	1.7	1.7	1.7	1.6	1.6	1.6	1.7	1.9	2.1	2.3	2.5	2.6	2.8	2.6	2.4	2.2	2	1.8	1.5	1.4	1.3	1.3	1.4	1.5
26	1.7	1.8	1.9	2	2	2	2	2.1	2.1	2.2	2.4	2.5	2.6	2.5	2.4	2.3	2	1.7	1.5	1.3	1.1	1	1	1.2
27	1.5	1.8	2	2.2	2.3	2.4	2.4	2.3	2.3	2.3	2.3	2.4	2.5	2.5	2.4	2.3	2.1	1.8	1.5	1.2	1	0.8	0.7	0.8
28	1.1	1.6	2	2.3	2.5	2.7	2.7	2.6	2.5	2.4	2.3	2.3	2.4	2.5	2.5	2.4	2.2	1.9	1.5	1.2	0.9	0.7	0.6	0.5
29	0.7	1.2	1.7	2.2	2.6	2.8	2.9	2.9	2.8	2.6	2.4	2.4	2.3	2.4	2.5	2.4	2.3	2	1.7	1.3	0.9	0.7	0.5	0.4
30 ○	0.4	0.8	1.3	1.9	2.4	2.8	3	3.1	3	2.8	2.6	2.5	2.4	2.4	2.5	2.5	2.5	2.3	1.9	1.5	1	0.7	0.5	0.4
31	0.3	0.4	0.8	1.5	2.1	2.6	3	3.1	3.1	3	2.8	2.7	2.6	2.5	2.5	2.6	2.6	2.5	2.2	1.8	1.3	0.9	0.6	0.4

สูงของน้ำทำนายเป็นเมตรเหนือระดับน้ำลงต่ำที่สุด

น้ำขึ้น

น้ำลง

และลงต่ำสุด มักเป็นช่วงวันขึ้น 15 ค่ำ ถึงแรม 7 ค่ำ และแรม 15 ค่ำ ถึงขึ้น 7 ค่ำ ขณะที่น้ำขึ้นสูงสุดแล้วยังไม่ลง ชาวบ้านจะเรียกว่า น้ำเทื่อ ช่วงน้ำเกิดเป็นช่วงที่ปลาชุกชุม) ตัวอย่างการพิจารณาลักษณะน้ำขึ้น-น้ำลง ในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม จากการคาดการณ์สภาพน้ำขึ้น-น้ำลงของกรมอุทกศาสตร์ ปี 2544

4.3.7.2 คุณภาพน้ำ

น้ำในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ เป็นน้ำเค็มมาก (จากข้อมูลกรมชลประทาน มีความเค็มมากกว่า 2) ทำให้สภาพดินมีลักษณะเป็นดินเค็มเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชบางชนิด ได้แก่

1) มะพร้าว ในอำเภอพระสมุทรเจดีย์มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว 3,120 ไร่ (ร้อยละ 4.3 จากพื้นที่เกษตรทั้งหมด 72,500 ไร่) นับเป็นพืชเศรษฐกิจของอำเภอ

2) มะม่วง ปลูก ร้อยละ 3.7 ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด

3) ฝรั่ง ปลูกร้อยละ 0.07 ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด

เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพน้ำในบริเวณฝั่งตะวันออกของจังหวัดสมุทรปราการ เช่น อำเภอบางพลี บางบ่อ จะสามารถเพาะปลูกพืชได้ดีกว่าแถบตะวันตก

และน้ำเค็มดังกล่าวเหมาะสมแก่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มและน้ำกร่อย ได้แก่ กุ้ง ปูทะเล ปลา เป็นต้น อยู่ในบริเวณตอนล่างของพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ที่ติดกับทะเลคือ ตำบลแหลมฟ้าผ่า และตำบลนาเกลือ พื้นที่เลี้ยงกุ้ง ปลา ปูทะเล มีจำนวน 66,385 ไร่

4.3.8 วิเคราะห์ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีหลายรูปแบบเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของความเจริญจากกรุงเทพฯ เข้ามาสู่ชานเมืองตามเส้นทางคมนาคมสายหลัก การส่งเสริมการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้พื้นที่แต่เดิมมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานแบบชนบท ชุมชนเกษตรกรรม ได้เปลี่ยนแปลงและปรับสภาพไปตามกระแสของสังคม ส่งผลให้มีพื้นที่มีลักษณะการตั้งถิ่นฐานเด่น ๆ อยู่ 3 แบบ ดังนี้

1) การตั้งถิ่นฐานแบบชุมชนอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ทางตอนบนของพื้นที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ในเขตตำบลปากคลองบางปลากด ซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรม การตั้งถิ่นฐานจึงอาศัยอยู่กับอาคารพาณิชย์ ตึกแถวห้องเช่าเป็นส่วนใหญ่ เพราะใช้เป็นที่พักอาศัยในตอนกลางคืนเท่านั้น ในเวลากลางวันต้องออกมาทำงานในโรงงาน ลักษณะของบ้านจึงไม่จำเป็นต้องมีบริเวณก็ได้ มีเฉพาะห้องนอนก็พอแล้ว อีกทั้งต้องเป็นที่ที่ใกล้ที่ทำงาน จึงทำให้ธุรกิจบ้านเช่า ห้องแบ่งเช่า ทำรายได้ดี เนื่องจากในแต่ละปีจะมีจำนวนแรงงานที่ย้ายถิ่นเข้ามาแหล่งงาน อีกทั้งบริเวณดังกล่าวมีสาธารณูปโภคครบ

ครั้น มีบริการทางสังคมพร้อมสรรพไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาล ที่ทำการไปรษณีย์ ตลาดสด ร้านขายอาหาร ร้านค้าต่าง ๆ ให้เลือกซื้อทั้งในพื้นที่เองและยังสามารถเข้าไปกรุงเทพฯ ได้โดยสะดวก โดยการคมนาคมตามเส้นทางสายหลักคือถนนสุขสวัสดิ์(303) การตั้งถิ่นฐานในชุมชนลักษณะนี้มีจำนวนประชากรหนาแน่นมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ (พิจารณาได้จากความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่ ตำบลปากคลองบางปลากดมีความหนาแน่นประชากรมากที่สุด) มีลักษณะของการแข่งขันในทางเศรษฐกิจสูง มีการอยู่ร่วมกันในบ้านหลังหนึ่ง ๆ ไม่ได้เป็นความสัมพันธ์แบบหมู่เครือญาติแต่เป็นความสัมพันธ์ของคนทำงานร่วมกัน เป็นลักษณะความสัมพันธ์ไม่ใกล้ชิด เป็นแบบผู้เช่ากับเจ้าของบ้านเช่า ลักษณะความสัมพันธ์ไปในเชิงธุรกิจมีผู้ได้เปรียบเสียเปรียบ ในการตั้งถิ่นฐานแบบเมืองนี้จึงมีลักษณะของความหลากหลายของประชากรมีสูง มีความรู้สึกแปลกแยกไม่รู้จักกัน เป็นชีวิตแบบตัวใครตัวมันมากกว่า

2) การตั้งถิ่นฐานแบบชุมชนแบบเกษตรกรรมหรือชุมชนชนบท อาศัยอยู่ติดแม่น้ำ และคลอง และริมทะเล ทั้งนี้เพื่อการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ดังเช่นในพื้นที่ทางตอนบนของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ในตำบลบ้านคลองสวน ตำบลในคลองบางปลากดและตอนบนของตำบลนาเกลือ ตำบลแหลมฟ้าผ่า มีลักษณะการตั้งถิ่นฐานตามแนวคลองสำคัญ เช่น คลองบางปลากด คลองสรรพสามิต มีชุมชนตั้งถิ่นฐานริมคลองเป็นแนวยาว เช่น ชุมชนบ้านในคลองสรรพสามิต บ้านคลองพระรา บ้านคู่สร้าง ชุมชนบ้านเปิด บ้านคลองลุย บ้านคู้บางบึง บ้านสามเรือน เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะเพื่อการคมนาคมที่สะดวกแล้ว ยังเป็นการตั้งถิ่นฐานใกล้แหล่งทำกินด้วย กล่าวคือ ปลูกบ้านในสวนผลไม้ หรือใกล้กับนาทุ่ง นาปุ่ ลักษณะบ้านเรือนเป็นบ้านเดี่ยวมีบริเวณบ้านประกอบกิจกรรมในครัวเรือนมิได้ถูกลงไว้กับเรือ หรืออุปกรณ์ประกอบอาชีพและเพื่อเป็นการป้องกันน้ำท่วมถึง จะอยู่รวมกันกับญาติพี่น้อง ความหนาแน่นของประชากรจึงเบาบางมากเพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตร

นอกจากชุมชนริมคลองแล้ว ยังมีชุมชนดั้งเดิมซึ่งเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ติดทะเล มีอาชีพทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม/น้ำกร่อย เช่น ชุมชนบ้านสาขลาในตำบลนาเกลือ เป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีอาชีพทำประมงทะเลเป็นส่วนใหญ่ เป็นการตั้งถิ่นฐานติดทะเล เพื่อการประกอบอาชีพได้สะดวกและเป็นแหล่งรายได้สำคัญของครอบครัว ลักษณะการตั้งถิ่นฐานจึงอยู่กันเป็นหมู่ญาติ บ้านเดี่ยวเกาะกลุ่ม 3-4 หลัง มิได้ถูกลงไว้กับเรือ มีเรือยนต์เป็นพาหนะประจำบ้าน เพื่อติดต่อกับเมืองโดยการคมนาคมทางน้ำ สำหรับบ้านที่ไม่มีเรือส่วนตัวจะมีบริการเรือรับจ้าง ซึ่งมีอยู่ทั่วไปริมคลองวิ่งผ่านตลอดเวลา ซึ่งที่วัดสาขลาเป็นจุดศูนย์กลางชุมชนและเป็นจุดถ่ายการคมนาคมเป็นท่าเรือรับจ้าง การตั้งถิ่นฐานแบบชนบทนี้จึงได้รับสาธารณูปโภค และบริการทางสังคมไม่ทั่วถึงนัก เช่น น้ำประปา ซึ่งไม่ครบทุกหลังคาเรือน ต้องใช้ถังน้ำเก็บน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภค ซึ่งบางหมู่บ้านมีไม่พอใช้ต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการเทศบาล และอบต.เข้ามาช่วยเหลือ นอกจากบ้านสาขลาแล้วยังมีชุมชนบ้านคลองทะเล บ้านคลองขาลาย ที่กระจายอยู่ตามพื้นที่ใกล้ทะเลใกล้ที่ทำกินและอยู่กระจุกเป็นเครือญาติกันไม่มีการล้อมรั้ว การประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสภาพน้ำ ช้างขึ้นช้างแรม การประกอบอาชีพอาศัยธรรมชาติ

มากกว่าคน ชีวิตจึงมีการแข่งขันน้อย ไม่เร่งรีบ จึงทำให้บ้านที่พัก มีการใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เป็นทั้งห้องนอน ห้องครัว ห้องทำอาหาร สำหรับเก็บเรือ เก็บอุปกรณ์ทำกิน ทำอาชีพที่บ้าน เช่น จับกุ้ง ทำกุ้งแห้ง กุ้งเหยียด รับซื้อชายกุ้ง ปู เป็นต้น มีการรับบริการทางสังคมได้ยากลำบากพอสมควร เช่น ไปรษณีย์ เก็บค่าไฟฟ้า ค่าประปา ต้องออกไปจ่ายที่สำนักงานเขาเอง จึงทำให้มีธุรกิจขนาดเล็ก คือ ธุรกิจรับจ่ายค่าไฟฟ้า ค่าประปา โทรศัพท์ คิดค่าบริการต่อใบเสร็จ 1 ใบ เพราะคนในพื้นที่ด้านในไม่มีถนนตัดผ่าน เดินทางไปยังสำนักงานได้ยาก หรือการจับจ่ายใช้สอย ก็ซื้อสินค้าจากร้านค้าในหมู่บ้าน อาหารการกินนาน ๆ ครั้งจะออกไปตลาดของอำเภอ ส่วนใหญ่จะหาซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้าน หรือในตลาด

จะเห็นได้ว่าอำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีลักษณะการตั้งถิ่นฐานทั้งแบบเมือง และแบบชนบท ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่ออยู่ใกล้แหล่งทำกิน และแหล่งเดินทางได้สะดวก แต่สำหรับบางชุมชนเป็นไปตามบรรพบุรุษ ซึ่งในพื้นที่เกษตรกรรมคนมีการตั้งถิ่นฐานเบาบางเนื่องจากพื้นที่ในการทำกินประกอบอาชีพนั้น ต้องใช้พื้นที่มาก ความหนาแน่นประชากรจึงน้อย แตกต่างจากชุมชนอุตสาหกรรมที่คนในพื้นที่มีการกระจุกตัวอยู่อย่างหนาแน่น เพราะพื้นที่ถูกใช้อย่างคุ้มค่าเพื่อให้คุ้มกับการลงทุนของผู้ประกอบการ และมีความสะดวกสบายทั้งด้านการคมนาคม การได้รับบริการทางสังคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นใกล้กรุงเทพฯ ใกล้ร้านค้า ใกล้โรงพยาบาล มีไฟฟ้าใช้ครบทุกบ้าน มีน้ำประปาใช้ น้ำดื่มสะอาด ชุมชนจึงกระจุกตัวอยู่ในบริเวณนั้นอย่างหนาแน่น

จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพทั่วไป สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม ตลอดจนบทบาทและความสำคัญของพื้นที่ศึกษา ทำให้ทราบถึงข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของพื้นที่ศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา เพื่อจะได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่จริงของพื้นที่ และสอดคล้องกับการทำงานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรในการบริหารและพัฒนาในระดับท้องถิ่นที่มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยประสานความร่วมมือกันระหว่างองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ ให้ชุมชนแต่ละชุมชนมีความเจริญเท่าเทียมกัน ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าเทียมกันทั่วทุกพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและเป็นชุมชนพึ่งตนเองได้ โดยจะทำการศึกษาและวิเคราะห์บทบาทในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในการรับผิดชอบดูแลพื้นที่ แก้ไขและพัฒนาท้องถิ่น ให้เกิดความเจริญในพื้นที่ที่ความรับผิดชอบของตนเอง รวมไปถึงการร่วมมือประสานงานกันระหว่างท้องถิ่นในการพัฒนาพื้นที่ให้เติบโตไปในทิศทางเดียวกัน

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์พื้นที่ศึกษา

จากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ในแง่ต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าลักษณะพื้นที่ที่มีความน่าสนใจในหลาย ๆ ด้าน กล่าวคือ เป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยพื้นที่ที่น่าสนใจ 3 แบบด้วยกัน อันได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรกรรมการเพาะเลี้ยง สภาพธรรมชาติ

บทบาทในแง่อุตสาหกรรม การประกอบการส่วนใหญ่ในพื้นที่จัดเป็นพวกโรงงานอุตสาหกรรมหนักที่มีการเกาะกลุ่มของชุมชนโรงงานอยู่เป็นจุดเดียวและมีอัตราการขยายตัวตามแนวทิศทางถนนสายหลักในพื้นที่ แต่มีความน่าเสียดายที่โรงงานไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางการส่งเสริมด้านการเกษตรในพื้นที่มากนัก แต่ย่านอุตสาหกรรมกลับเป็นย่านที่เป็นจุดที่แหล่งความเจริญต่าง ๆ รวมตัวอยู่และประชากรโดยส่วนใหญ่ก็อาศัยอยู่ในย่านอุตสาหกรรมนี้มากกว่าบริเวณอื่นด้วยเช่นกัน

ในแง่เกษตรกรรม ถึงแม้ว่าพื้นที่เกษตรกรรมจะมีมากกว่าพื้นที่อุตสาหกรรมก็ตาม แต่การใช้ประโยชน์จากพื้นที่กลับมีได้น้อย เนื่องจากปัญหาด้านคุณภาพน้ำที่เป็นน้ำกร่อยสภาพดินเค็ม โดยการเกษตรหลักจึงเป็นพวกการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อยเสียเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การเลี้ยงปู กุ้ง หอย และสวนจาก การทำงานส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่แต่ก็เป็นจำนวนที่ไม่มากเมื่อเทียบกับย่านอุตสาหกรรม

ในด้านสภาพธรรมชาติ ในพื้นที่ศึกษา จัดว่าเป็นทำเลที่ดีในด้านสภาพธรรมชาติ คือ หนึ่ง เป็นบริเวณปากอ่าวที่มีพื้นที่ติดกับทะเลอ่าวไทย สอง มีพื้นที่ป่าชายเลนที่ยังมีพื้นที่เหลืออยู่พอสมควรเป็นแนวต่อเนื่องจนถึงเขตสวนสาธารณะป่าชายเลนในเขตพื้นที่เขตบางขุนเทียนเป็นแนวยาวถึงแม้ว่าจะเป็นพื้นที่ของเอกชน รัฐไม่สามารถเข้าไปจัดการได้ก็ตาม สาม มีคู คลองหลายสายลัดตามแนวเกษตรกรรมและพื้นที่ป่าจาก สามารถเชื่อมต่อตั้งแต่ย่านชุมชนจนถึงแนวป่าชายเลนได้ จัดว่ามีความน่าสนใจในด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนั้นการสำรวจคมนาคม ในพื้นที่ยังมีความน่าสนใจ อีกคือ การคมนาคมที่มีบทบาทเท่าเทียมกันของ 2 ลักษณะ คือ การคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดยคมนาคมทางบกจะเป็นการคมนาคมหลักที่ใช้สำหรับส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมและเชื่อมต่อส่วนหลักใหญ่ ๆ ในพื้นที่ ในขณะที่การคมนาคมทางน้ำจะรองรับภาคเกษตรกรรมและการสัญจรในขนาดย่อมหรือในขนาดกระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ แต่ในปัจจุบัน ยังขาดจุดเชื่อมต่อของทั้ง 2 แบบที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการขนส่งและการเดินทางในท้องถิ่น

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งในทางลักษณะพื้นที่และลักษณะการสัญจร ทำให้พื้นที่มีศักยภาพในการส่งเสริมให้เกิดการผสมผสาน เกื้อหนุนซึ่งพากันได้ เพราะพื้นที่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมถึงแม้ส่วนใหญ่จะทำงานต่างถิ่น แต่ก็เป็นไปในลักษณะไปกลับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการเป็นชุมชนพักอาศัยชานเมืองที่ดีได้ด้วย